

[Bollgministeren]

Totalt set håber jeg derfor, at meget store dele af Folketinget vil bakke op om denne helhedsløsning. Det mener jeg den fortjener, da den både er til gavn for beskæftigelsen og er udtryk for en samlet boligforbedring.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 45 stemte for, 78 imod.

Ændringsforslag nr. 6, 11, 14 og 15 og underændringsforslag nr. 2
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4, 5, 7-10, 12, 13 og 16, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 17 om indsættelse af nye paragraffer efter § 1, ændringsforslag nr. 18, § 2, således ændret, og ændringsforslag nr. 1 til titlen
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

26) Fortsættelse af tredje behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1994.

Af finansministeren (Lykketoft).

(Fremsat 5/10 93: Første behandling 14/10 93. Betænkning 27/10 93. Anden behandling 18/11 93. Tillægsbetænkning 18/11 93. Bilags- hæfte 1 og 2 til tillægsbetænkningen. 1. del af tredje behandling 15/12 93).

Formanden:

Formanden for Finansudvalget, hr. Bilgrav-Nielsen, har ordet for at gøre en mundtlig indstilling.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Efter afstemningerne i går har vi haft et møde i Finansudvalget for at foretage en teknisk gennemgang af afstemningsresultatet, og vi kan konstatere, at der ikke blev stemt forkert – i hvert fald ikke teknisk forkert – og der er derfor heller ikke nye ændringsforslag at fremlægge i dag, og jeg kan derfor på udvalgets vegne videregive finanslovsforslaget til behandling.

Lovforslaget som helhed sættes til forhandling.

*Forhandling***Pia Gjellerup (S):**

Det bliver stadig sværere at fastholde pessimismen – den pessimisme, som vi ellers har oplevet Danmark grebet af igennem de senere år. Vi har nu styr på den danske økonomi, underskuddet på statens finanser er ikke steget i år ud over det, der er forventet, og næste år stiger underskuddet ikke i forhold til i år, og det er første gang i 7 år. Tendensen går derimod hen imod et fald, forventningerne til underskuddet for 1993 kan vi gøre positivt til skamme, idet meldingerne i øjeblikket er, at underskuddet bliver en smule mindre end forventet. På samme måde er forventningerne nu blevet justeret til næste år: også en smule mindre underskud end forventet, men på niveau med i år.

Dermed er der også givet et signal om, at de mange års tradition for, at hver gang der er kommet nye vurderinger fra Finansministeriet, har de indeholdt nye, mere negative skøn. I år har vi oplevet, at skønnene har kunnet fastholdes, eller også har de kunnet vendes til noget bedre. Det synes jeg er en meget god afbrydelse af en rigtig dårlig tradition. Det er fint, at vi kan holde os til skønnene, kan holde os inden for skønnene og oven i købet få dem gjort bedre, som tiden går og vi kan se realiteterne tone frem.

Venstre og De Konservative har i løbet af det forgangne år og især i forbindelse med finanslovsforslagets fremsættelse i august måned vedtaget i tide og navnlig i utide at holde sig til begrebet »pengene fosser ud af statskassen«. Man er øjensynlig blevet lidt tøvende over for, om det overhovedet er gangbart – om man overhovedet er i stand til at bilde andre end sig selv ind, at det forholder sig sådan.

[Pia Gjellerup]

Vi kunne se en forsmag på det i går. Vi hørte ikke kampråbet fra Venstre og De Konservative, for realiteten er jo, at det bliver stadig sværere at forsøge at bilde befolkningen ind, at pengene fosser ud, når der vitterlig sker det modsatte.

Der er også ved at komme mere aktivitet i Danmark. Vi får meldinger om øgede investeringer i erhvervslivet. Erhvervslivets egne virksomheder melder, at de forventer øgede investeringer i det kommende år. Vi kan se og måle en omsætningsfremgang i en række virksomheder, bl.a. i detailhandelen, og vi får også meldinger om på det seneste, at efterspørgslen på eksportmarkederne ser fornuftig ud, ordrebøgerne fyldes i de eksporterende virksomheder – alt sammen gode meldinger.

Men Venstres og De Konservatives svar er, at man skal genindføre skattetænkningen, sådan at erhvervslivet i stedet for at gøre det, de er dygtige til, nemlig at producere, idéudvikle, handle og eksportere, igen efter Venstres og De Konservatives mening skal bruge tiden til at tænke på, hvordan skatteregnskabet skal indrettes.

Vi har oplevet et år, hvor vores valutapolitik har været udsat for et hårdt pres, hvor vi har oplevet, at den danske krone sammen med de øvrige europæiske valutaer i EMS-samarbejdet blev stillet friere ved den midlertidige deponering af EMS-samarbejdet, som blev vedtaget i begyndelsen af august måned.

Vi har set en række valutaer i Europa være udsat for et stort pres på det tidspunkt, men den danske krone har siden restitueret sig fuldt ud, og det er sket støt og sikkert frem mod en normalisering på ganske kort tid. Man kan, hvis man er en smule glad for ordene, sige, at kronen faktisk strutter af selvtillid.

Hvad var Venstres og De Konservatives meldinger tilbage i august måned? At det var en fuldstændig skandale, at det var regeringen, der førte denne forfærdelige og uansvarlige politik, hvor pengene fossede ud af statskassen, hvilket betød, at den danske krone var udsat for stort pres. Og imponerende nok var det også regeringens fortjeneste, at den italienske lire, den spanske peseta, den franske franc – og jeg kunne nævne valutaerne stort set ud over hele Europa – var udsat for et voldsomt pres.

Man må sige, at de meget lidt venlige bemærkninger fra Venstre og De Konservative

om noget, der burde være en national samling om, nemlig at vi ikke selv spekulerer mod vores egen valuta, heldigvis er blevet gjort fuldstændig til skamme ligesom de øvrige bemærkninger fra Venstre og De Konservative, som jeg har skitseret det før.

Vi har altså fået en stabil kronkurs, en normalisering igen – og ganske hurtigt. Det har vi fået, samtidig med at renten er faldet, og det er faktisk en ret fornem kombination at kunne styre valutapolitikken og renteutviklingen så fint, at man på én gang kan øge kronens styrke og sænke renten. Renten er i Danmark faldet mere konstant, end den er i de fleste andre lande, og den er den laveste – lidt afhængig af, hvilke rentetyper vi ser på – inden for de sidste 25-30 år.

Der er flere positive tegn i udviklingen. Der er f.eks. en øget ejendomshandel. De 10.000 tvangsauktioners tid er ved at være forbi. Vi ser også meldinger om stigende ejendomspriser. Det moderne stavnsbånd er simpelt hen ved at blive løst, og boligejerne er igen kreditværdige.

Hele det område var ellers i foråret også udsat for et stormløb af politisk karakter fra Venstre og De Konservative. Der var ikke det middel, man ikke tog i anvendelse for at skræmme boligejerne, for at tale boligmarkedet i stykker. Det lykkedes heldigvis heller ikke, og også alle de bemærkninger fra Venstre og De Konservative er blevet gjort til skamme.

Så er der arbejdsløsheden. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at det er et emne – og måske, kan man sige, det emne – som Socialdemokratiet har været allermest optaget af. Det har simpelt hen været en hovedoverskrift for det engagement, Socialdemokratiet har lagt i forbindelse med regeringen og regeringens politik, at få bragt arbejdsløsheden fra en udvikling med de stadig stigende tal for arbejdsløse danskere ind i en udvikling, hvor stadig flere danskere får et arbejde.

I de sidste måneder er der sket det glædelige, at arbejdsløsheden for første gang i meget lang tid ikke steg. Og i den allerseneste tid har vi fået meldinger om et svagt begyndende fald. Det er vel nok den allerbedste melding af alle. Vi får den nu ude fra de forskellige områder af landet, de forskellige sektorer, og bl.a. kan vi se i dagens aviser, at der er meldinger fra byggesektoren i Sønderjylland, hvor man siger, at man nu er ved at have virkelig massiv beskæf-

[Pia Gjellerup]

tigelse i området. Der er pessimismen også blæst væk.

Vi kommer til at høre på et tidspunkt i dag både Venstre og De Konservative komme med deres indlæg om den generelle økonomiske situation i relation til vedtagelsen af finanslovsforlaget.

Jeg kunne forestille mig, at der også er nogle, der kommer op med korte bemærkninger efter mit indlæg her, og i den forbindelse vil jeg egentlig gerne allerede på forhånd bede Venstre og De Konservative, hvis de overhovedet magter det, at give nogle undskyldninger for de mange sortmalerier, der er leveret os i Folketinget og især den befolkning, der er afhængig af, at vi faktisk prøver at føre en saglig politik herinde.

Jeg forventer, at Venstre og De Konservative vil melde, at det var forkert, hvad man sagde om, at pengene fossede ud. Jeg forventer, at man vil undskylde, at man kastede sig over den danske kronopolitik på den måde, man gjorde det, og undskylde, beklage, at man faktisk også tog fuldstændig fejl.

Jeg vil også ønske, at de to partier ville vise sig at være så modne, at deres ordførere vil gå op og undskylde det stormløb, man løb mod ejendomsområdet og boligmarkedet, og sige: Der tog vi også fejl, for det viser sig faktisk, at det vender.

Endelig ville det da også være dejligt, hvis de pågældende partier sagde: Vi vil også gerne medvirke til at fastholde de positive udviklinger, sådan at de tilsammen kan betyde, at arbejdsledigheden bliver bragt ned.

Det vil være klædeligt for de to partier at sige, at de har taget fejl.

Hvad er det, vi prøver at gøre i den politik, der har været ført i det år, der er gået, og hvad er det for en politik, der lægges ind i finansloven? Det er et ønske om at styrke aktiviteten i samfundet for på den måde at øge beskæftigelsen og dermed fjerne den frygt, som har fået et stadig stærkere greb i befolkningen. Jeg tror nemlig, at befolkningen forventer af os, at vi herinde ikke råber til hinanden, sådan som jeg har beskrevet at det faktisk er sket i løbet af året, men at vi prøver at samles om at lave nogle resultater herinde, som kan danne et grundlag for, at mennesker ude i samfundet kan få lov til at arbejde med det, de er dygtige til, kan få lov til at uddanne sig til noget, de gerne vil

være dygtigere til, og således at alle kan opleve at have et håb om, at fremtiden bliver bedre, i stedet for at blive budt på resultater herfra, på debatter herfra, som kun kan føre til, at befolkningen af og til fortsat vil blive grebet af mismod.

Jeg tror, at det væsentligste fælles bidrag, vi kan yde herindefra, når man har vedtaget det, der skal vedtages i forbindelse med finanslovsforlaget, er ikke at lave yderligere ballade af politisk art, men gå ud og give befolkningen den støtte til at udnytte de muligheder, som bliver vedtaget i Folketinget, og som også – sådan har vi kunnet tolke det – senere vil udmønte sig i, at vi også i stort fællesskab vedtager finanslovsforlaget.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi fra Socialdemokratiets side med glæde støtter finanslovsforlaget. Vi synes, at finanslovsforlaget, som det blev fremsat, og som det blev ændret i går under afstemningerne i Folketingssalen, vil give en finanslov, som netop skaber det grundlag, befolkningen kan forvente af os herinde. Og derfor håber jeg, at vi kan få en fin debat i dag om det og et fornuftigt arbejde efter en vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Fru Pia Gjellerup var glad for at kunne meddele, at statsunderskuddet ville blive mindre, end man regnede med.

Nu er vi nødt til at sige, at det rent faktisk bliver ca. 11 mia. kr. større end det, vi regnede med, idet vi jo ved de seneste skøn sagde, at det højst ville blive på 44 mia. kr., hvor det formentlig nu kommer til at ligge på 56 mia. kr. Skulle det så falde til 55 eller 54 mia. kr., hilser vi det selvfølgelig med tilfredshed.

I øvrigt gjorde fru Pia Gjellerup en del ud af, at man ville styrke aktiviteterne i befolkningen af hensyn til beskæftigelsen. Det får mig selvfølgelig til at stille det spørgsmål, om det også gælder gennemførelsen af de motorvejsprojekter, der ligger i Vendsyssel. Jeg har forstået det sådan, at regeringen har planer om at ville udskyde de vejprojekter 5-10 år, og jeg har meget svært ved at forstå, at regeringen kan have truffet en sådan beslutning.

Jeg har meget svært ved at forstå, at eksempelvis hr. Risgaard Knudsen skulle have bifaldet en sådan beslutning. Jeg tror, at man i de

[Svend Heiselberg]

egne, hvor man higer efter at få sat noget beskæftigelse i gang, i hvert fald er skuffet over en beslutning som den, man her har truffet.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Allerede nu vil jeg gerne stille den socialdemokratiske ordfører det spørgsmål, om den socialdemokratiske gruppe er tilfreds med det offentlige investeringsniveau, som regeringen lægger op til. Eller rettere: Er den socialdemokratiske gruppe tilfreds med, at Det Radikale Venstre og hr. Bilgrav-Nielsen har overtaget styringen af regeringens offentlige investerings- og infrastrukturpolitik?

Jeg tænker naturligvis specielt her på investeringerne på trafikområdet. Vi har jo hørt om regeringens politik hidtil igennem regeringsgrundlaget i statsminister Nyrup Rasmussens tiltrædelsesredegørelse til Folketinget og i en række andre taler af statsministeren, hvor statsministeren har givet meget store løfter om fremrykning af offentlige anlægsinvesteringer specielt på infrastrukturområdet.

I går fik vi fra trafikministeren en trafikplan, der kun betyder udskydelse af planlagte motorvejsbyggerier. Hr. Bilgrav-Nielsen har jo i en udtalelse konstateret, at der nu satses målbevidst på større hensyn til ressourcer og miljø bl.a. ved at lægge de store motorvejsprojekter på køl. Med den nye grønne trafikplan er endnu et af de radikale mål med regeringsdeltagelsen nået, siger hr. Bilgrav-Nielsen.

Jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører, om den socialdemokratiske gruppe er tilfreds med, at Det Radikale Venstre har overtaget styringen af investeringspolitikken. Man kunne jo også spørge CD – det vil jeg også vende tilbage til senere på dagen – om det er i overensstemmelse med CD's holdninger, at man nu vil udskyde bygningen af store motorvejsprojekter.

Finansministeren (Lykketoft):

Jeg kan godt se, hvad det er for en dagsorden, man prøver at ændre det til i dag. Jeg synes egentlig ikke, det er nogen god idé at gøre den afsluttende behandling af finanslovsforslaget til en debat om regeringens trafikplan. Jeg opfatter det lidt sådan, at oppositionen har den opfattelse, at der ikke – som fru Pia Gjellerup også var inde på det – er så mange gode

pointer tilbage i forhold til finansloven og den økonomiske udvikling.

Men før vi nu kører vildt i marken med den trafikpolitiske debat, skal jeg bare lige forklare én enkelt kendsgerning i anledning af oppositionens interessante indlæg: Der er aftaler om disse vejinvesteringer. Det eneste, trafikministeren har meldt noget om, er, at man vil forhandle med de partier, man har aftaler med om dette her, om eventuelt at udskyde noget for at fremskynde andet. Det er fuldstændig normal praksis. Der vil blive rig lejlighed til at udtale sig for de herrer under disse forhandlinger til den tid.

Formanden:

Hr. Helge Adam Møller for en kort bemærkning. Og jeg har ganske mange, vil jeg sige til underretning.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det bliver sværere og sværere at bilde befolkningen ind, at pengene fosser ud af statskassen, sagde fru Pia Gjellerup, og at nu må De Konservative og Venstre jo indrømme, at det er forkert, at disse penge fosser ud.

Må jeg minde fru Pia Gjellerup om, at underskuddet på statsbudgettet bliver 52 mia. kr. i år. Det vil altså sige, at vi hver eneste uge året igennem bruger 1 mia. kr. mere, end vi tjener. Det er 140 mio. kr. om dagen, det er 6 mio. kr. i timen, det er 100.000 kr. for hvert eneste minut, og det vil altså sige, at der alene i de 15 minutter, fru Pia Gjellerup stod her på talerstolen, strømmede 1½ mio. kr. ud af statskassen. *(Munterhed).*

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Jeg forstod på hr. Svend Heiselberg, at hr. Svend Heiselberg havde behov for at få mig provokeret til at gå på talerstolen. *(Munterhed).* Jeg forstod også på hr. Svend Heiselberg, at årsagen hertil alene var den, at hr. Svend Heiselberg havde behov for her i folketingssalen at få en briefing om, hvad man forstår ved et forlig, og hvad man ikke forstår ved et forlig.

Når det er sagt, skal jeg samtidig tillade mig at henvise til finansministerens bemærkning her for et øjeblik siden om, at spørgsmålet om

[Risgaard Knudsen]

de nordjyske motorveje er en del af et forlig, nemlig en del af Storebæltsforliget. Et indgået forlig er noget, jeg selv er indstillet på at overholde i ét og alt. Jeg forstår imidlertid på Venstremanden hr. Svend Heiselberg, at hr. Svend Heiselberg har en anden opfattelse af, hvilke forpligtelser der følger af at indgå et politisk forlig her i Tinget; men for nu at gøre det helt klart for hr. Svend Heiselberg, lad mig så understrege meget stærkt, at ethvert forlig indgået her i Tinget er noget, der skal respekteres.

Er jeg part i et forlig, vil jeg – i modsætning til hr. Svend Heiselberg – vedstå et sådant forlig i ét og alt, også her i salen. Medlemmer af Folketinget, som vil sabotere et forlig, som jeg for mit eget vedkommende – i modsætning til hr. Svend Heiselberg – har del i, vil have mig imod sig også her i salen.

Klarere kan det vel ikke siges. Jeg håber, at Venstremanden hr. Svend Heiselberg efter denne briefing har fået et og andet at tænke over.

Formanden:

Inden jeg giver ordet til de næste, der har ønsket ordet for en kort bemærkning, vil jeg gerne sige, at jeg vil udsætte mødet kl. 12.15, uanset hvor mange der da måtte være indtegnet på talerlisten.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Ja, man kan jo sige, at de sidste bemærkninger i mit første indlæg allerede er blevet bevist. I en finanslovdebat ved den afsluttende tredje behandling kommer de korte bemærkninger til at handle om en trafikhandlingsplan, som blev offentliggjort i går, og som Folketinget vil få rig lejlighed til at diskutere under et dagsordenspunkt, der handler om lige netop trafikhandlingsplanen. Der er jo altså mange muligheder for at udveksle sine forskellige synspunkter, når man nu ikke fik dem med i debatten om ændringsforslag og underændringsforslag i går, og der var i øvrigt heller ikke nogen bemærkninger om veje i går.

Sådan er inspirationskilderne jo indimellem genkendelige. Det er ikke altid noget, som man selv lige har fundet på, og det, som man synes er det vigtigste, er mere et spørgsmål, om der lige udkommer ét eller andet, som man så pludselig trækker op af hatten. Det tyder på,

hvad der vel også står ret klart for enhver, at Venstre og De Konservative ikke synes, det er så rart at tale om finansloven.

Lad mig sige om de få korte bemærkninger, der var knyttet til finansloven – nemlig til spørgsmålet om udviklingen af underskuddet – at hr. Svend Heiselberg griber meget pænt fat i én ting, nemlig at den forventning, som den tidligere regering nærrede til underskuddet for 1993, ikke er gået i opfyldelse. Underskuddet er blevet meget større. Det kunne vi faktisk allerede vurdere i det tidlige forår, og det skyldes, at de forventninger, som den tidligere regering nærrede til sine egne evner til at styre tingene, var overdrevne. Skønnene slog altid fejl. Vi oplevede i årevis, at for hver gang der udkom en Budgetoversigt, var det med større og større og større underskud.

Derfor er hr. Svend Heiselbergs bemærkninger faktisk et problem for ham selv, for de bekræfter, at den tidligere regering skønnede forkert og skønnede for lavt, hvis den kunne komme til det. Det gør denne regering ikke; vi har holdt os til skønnene og fået gjort dem til virkelighed.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Regeringen har fået en lidt dårlig vane, synes jeg, med at tale om »oppositionen« som en fællesbetegnelse. Der blev snakket om, at hr. Svend Heiselberg holdt en tale på oppositionens vegne. Jeg må sige: Det gjorde han ikke; den var ikke checket af med os. (*Munterhed*).

Sandheden om motorvejene i Vendsyssel er jo, at de er sagligt fuldstændig ubegrundede. Der er ikke trafik til dem, og hvis der endelig var trafik til dem, så var det også galt, for vi er jo enige om, at vi er nødt til at begrænse trafikmængden. Vi er enige om, at vi er nødt til at begrænse den mængde brændstof, vi brænder af, af hensyn til vores globale miljø.

Hvis vi skal respektere de højtidelige erklæringer, vi vedtager herinde på miljøområdet, så kan man altså ikke blive ved med at bygge motorveje i ét væk og satse på øget trafik af den slags. Derfor er det umådelig fornuftigt, at regeringen nu begynder at pille ved den sag, og jeg håber, at det hele ender med, at man tager den af plakaten, så vi kan slippe for, at man forringer det globale miljø, og slippe for, at man asfalterer en pæn del af det Nordjylland, jeg kommer fra.

Formanden:

Så fortsætter vi bemærkningerne om finanslovsforslaget.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg forstod, at finansministeren følte sig foranlediget til at gå ind i debatten, og det er måske også ret forståeligt, for her rører man jo ved en sag, som har stor betydning for store dele af landet.

Det var selvfølgelig meget rart at høre, at hr. Risgaard Knudsen klart præciserer nogle synspunkter over for trafikministeren, så trafikministeren ved, hvad han har at rette sig efter, men jeg er nødt til at sige til hr. Risgaard Knudsen, at det er regeringen som sådan, der har fundet på det. Det parti, som hr. Risgaard Knudsen har tilknytning til, vil forsøge at bryde et forlig, og det beklager vi, men jeg er glad for, at hr. Risgaard Knudsen her i dag har afvist den mulighed, at regeringen kan bryde forliget. Fra Venstres side ønsker vi ikke at bryde nogen aftaler.

Nu ved jeg selvfølgelig godt, at man i regeringen er under et vist pres fra De Radikale, og jeg gad da vide, hvordan økonomiministeren, som jo er valgt i det område, har det med det. Det er klart, at det må gøre meget indtryk i Nordjylland, at økonomiministeren, som er valgt i det område, kan sidde i regeringen og være med til at fjerne den aftale; men det er nok en af de ting, som vi møder senere hen.

Formanden:

Det er jeg ganske enig med hr. Svend Heiselberg i. Den debat hører hjemme på et senere tidspunkt.

Økonomiministeren har ordet. *(Tilråb fra salen).* Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at når en minister beder om ordet, går ministeren forud for andre medlemmer; og det ønsker jeg ikke nogen debat om.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

På foranledning af hr. Svend Heiselbergs henvendelse til mig skal jeg da gerne gøre opmærksom på, at jeg hverken har lod eller del i Storebæltsforliget. Jeg vidste ikke, at det var nødvendigt at understrege det.

For det andet har jeg en forestilling om, at hvis man afholdt en folkeafstemning i Nordjyllands Amt om, hvad nordjyderne ville bruge pengene til – om det skulle være asfalt eller noget andet – er det tvivlsomt, om det blev til asfalt.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Når der nu bliver talt om motorvejsprojekterne oppe i Vendsyssel, vil jeg godt sige, at det netop er et eksempel på trafikplanlægning, når den er værst. Det er jo sådan, at der ikke er behov for den motorvej deroppe til en milliard kroner. Alligevel har man vedtaget den, fordi nogle skulle have en Storebæltsbro; de andre skulle så have en motorvej.

Det er det samme, der gør sig gældende – nu kan jeg se, at det konservative motorvejsparti er ved at line op – ovre i det midtjyske, hvor der skal bygges for 3,7 mia. kr. motorveje, fordi der er nogle, der får en Øresundsbro.

Jeg er glad for, at vi har fået en trafikhandlingsplan – vi har selv været initiativtagere til den. Jeg synes, at den er udmærket på nær nogle enkelte punkter. Det er godt, at der nu bliver satset betydelig mere på jernbaner. Det er også fornuftigt, at man i stedet for motorveje vil satse på at løse flaskehalsproblemer og beskytte svage trafikanter m.v.

Det, der står i handlingsplanen, er, at regeringen godt vil have en forhandling med partierne bag de faste forbindelser og nogle af de andre partier. Jeg kan sige, at fra SF's side vil vi meget gerne være med til at forhandle om disse her ting, især hvis det ender med, at man kan udskyde nogle af de motorvejsprojekter, der ikke er behov for. Det vil jeg godt sige med hensyn til trafikhandlingsplanen.

Formanden:

Hr. Gammelgaard får det sidste indlæg, inden der sker udsættelse af mødet.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Jeg vil gerne spørge økonomiministeren: Er det ikke sådan, at da Det Radikale Venstre indtrådte i regeringen, forpligtede man sig til at respektere de forlig, der var indgået af et flertal i Folketinget? Det spørgsmål vil jeg gerne have svar på.

[Gammelgaard]

Dernæst vil jeg gerne sige til såvel finansministeren som den socialdemokratiske ordfører, at når det er relevant at tage spørgsmålet om infrastrukturinvesteringer op i dag, skyldes det jo, at statsministeren flere gange her i salen har givet meget store løfter om fremrykning af offentlige investeringer særlig på infrastrukturområdet.

Statsministeren sagde i sin åbningsredegørelse den 2. februar 1993 (Folketingets forhandlinger 1992-93, sp. 4803):

»Det er regeringens mål, at vi de næste 3-5 år fremrykker investeringer i infrastruktur i størrelsesordenen 10-15 mia. kr.«

Hvordan harmonerer det med, at trafikministeren ifølge Berlingske Tidende i dag siger, at der bliver tale om udsættelse af byggerier af motorveje, og: »... i de sidste 10 år har vi brugt alle pengene på motorveje. Så nu er vi nødt til at lade nogle strækninger vente og bruge pengene andre steder,« siger trafikministeren. Hvordan harmonerer det med statsministerens løfter til Folketinget?

Endelig vil jeg gerne nævne, at hr. Risgaard Knudsen også har udtalt sig før dette møde i Tinget i forskellige medier. Jeg citerer igen fra Berlingske Tidende for i dag, hvor hr. Risgaard Knudsen citeres for at sige:

»Det er et attentat mod Storebæltsforliget«, hvis man udskyder motorvejsbyggerierne i Vendsyssel. »Og hvis trafikministeren bryder forliget, bliver det ikke billigt for ham,« siger hr. Risgaard Knudsen. Hr. Risgaard Knudsen har altså udtalt sig også på anden måde, end vi har hørt her i dag.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.13

Mødet genoptaget kl. 13.15

Forhandlingen genoptoges.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Blokpolitik – så kort kan man betegne regeringens holdning til de forhandlinger, der er gået forud for dagens tredje behandling af finanslovsforslaget, oven i købet en blokpolitik,

som tog en lille afstikker ud til SF. Der er vist givet to kodeord til det, som regeringen netop blev dannet for at undgå. En blok i politik er hyppigst blevet anvendt som betegnende en højre- eller venstreside af Tinget; men det er jo ikke en naturlov, at man ikke kan skære en blok på en anden måde, og det har regeringen i sandhed gjort.

Regeringen er naturligvis i sin gode ret til at bruge sit snævre flertal. Forhandlingerne med Det Konservative Folkeparti om finanslovsforslaget har da også begrænset sig til et par møder. Vi fik nemlig fra starten at vide, at hovedlinjerne lå fast og enten spiste vi af hånden, eller også blev der intet forlig.

Det Konservative Folkeparti ønskede med sine ændringsforslag, at det danske samfund skulle sættes på ret kurs igen. Vi skulle udnytte det internationale opsving, som vi alle håber kommer, vi skulle udnytte den positive effekt, der kan komme ud af den netop lykkeligt afsluttede GATT-aftale, og vi skulle udnytte den gode økonomiske udgangssituation, som 10 års borgerligt styre har skabt, og som stadig væk er gyldig indtil udgangen af december måned, hvor vores sidste finanslov udløber.

Finansloven er statens budget, en accept af, at de love, der har været flertal for i Folketinget, kan gennemføres også rent økonomisk; men en finanslov er selvfølgelig i forhandlingsfasen mere end det: Den er også en sikker strømpil for, hvilken samfundsudvikling man ønsker fra regeringens og de partiers side, der står bag den. Denne gang, hvor der er tale om en flertalsregering, kan man mere end nogen sinde aflæse de politiske ønsker. Her er tale om en socialdemokratisk finanslov med stort S.

Det Konservative Folkeparti erkender sammen med de fleste her i Tinget, at arbejdsløsheden er vort største problem i dag, et problem, der ikke kan løses alene gennem lovgivning, men som til gengæld i allerhøjeste grad kan forværres, hvis vi ikke her i Tinget vedtager love, som har kontakt med det virkelige liv. Vi er af den opfattelse, at regeringen fortsat afprøver magiske illusionsnumre på den danske befolkning: Hvis man bare får danskerne til at tro, at alt er så godt så godt, så vil befolkningen pludselig ændre adfærd, og alt vil blive selvpfyldende.

[Anne Birgitte Lundholt]

Regeringen udsteder det ene løfte efter det andet, men regeringen bryder lige så hurtigt løfterne over for befolkningen, og derfor er der ikke nogen, der tror på den.

Pensionisterne blev lovet, at de overhovedet ikke ville blive påvirket af skattereformen. Det har nu vist sig, at det bliver de alligevel, og noget retter regeringen så lidt op på.

Investeringerne i infrastrukturen: Det store billede, som regeringen satte op om fremme af anlægsinvesteringer, bliver nu forrykket. Regeringens udspil til forhandlinger er bestemt ikke en opfyldelse af de løfter, som bl.a. statsministeren har givet i sin egen valgkreds.

Vi tror simpelt hen ikke på, at den danske befolkning hopper på den limpind, regeringen har sat frem. Finansministeren har været meget optaget af at bebryde bl.a. os, at vi skulle tale et opsving ned. Det er som tidligere sagt en overvurdering af vore evner, men det er også en overvurdering af regeringens evner at tro, at regeringen med striber af løftebrud kan tale økonomien op hos danskerne.

Den danske regerings økonomiske satsning i forbindelse med finansloven er et voveligt eksperiment, et eksperiment, der kan blive meget dyrt, og som det kan tage mange år at rette op igen; vi har erfaringen.

Udgangspunktet: En for høj arbejdsløshed kombineret med en forventet samlet offentlig gæld på 950 mia. kr. ved udgangen af næste år taler sit eget sprog. Vi håber ikke, det bliver 950 mia. kr., men bliver det det, så kan jeg sige, at det betyder, at hver eneste dansk familie skylder 335.000 kr. væk, hver eneste dansk familie!

Ifølge regeringens egne skøn er den finanspolitiske lempelse på 12 mia. kr. Det vil resultere i et underskud på statsbudgettet på ca. 55 mia. kr. Dette underskud bygger tilmed på en række højst usikre forudsætninger. Regeringen regner med en stigning i bruttonationalproduktet på 3 pct.; det vil i så fald være blandt de højeste i Europa og i modstrid med den nedjustering, OECD og IMF netop har foretaget, men det påvirker ikke den danske regering; vi er jo unikke i Danmark.

Regeringen regner også med en stigning i det private forbrug på ikke mindre end 4,1 pct. Skal danskerne øge det private forbrug, kræver det så sandelig, at tilliden også til de politiske løfter genetableres. Det er ikke nok at udstede

utroværdige løfter om skattelettelser, når den offentlige gæld øges.

Vi er i Det Konservative Folkeparti enige i, at vi har behov for skattelettelser, men vel at mærke finansieret uden øgning af den offentlige gæld. Set i et fremadrettet perspektiv ved den enkelte dansker udmærket godt, at øget offentlig gæld skal hentes hjem igen via skattebilletten. De skattelettelser, nogle enkelte danskere måtte have fået i 1994, når alt er afregnet, også de grønne afgifter, bliver opkrævet igen senere – efter valget, forstås.

Derfor er der brug for ændrede signaler. Skal der orden i økonomi og beskæftigelse, kræves der fortsat et langt, sejt træk uden populistiske stop and go-løsninger. Det er en politik, vi blev vaccineret imod i de socialdemokratiske regeringsperioder i 1970'erne.

Regeringen har sat sin egen succes i direkte afhængighed af et knæk på arbejdsløshedskurven, men endnu en gang har man måttet udsætte dets endelige komme et kvartal i forhold til tidligere. Regeringens lyse forhåbninger til forbrugsstigning står i skærende kontrast til økonomernes skøn. Regeringen fremlægger et budget, hvor underskuddet er på smertegrænsen, og regeringen indbygger samtidig nogle elementer, der, hvis de ikke opfyldes til fulde, betyder, at underskuddet eksploderer.

Både nationalbankdirektøren og økonomiministeren har udtalt, at underskuddets smertetærskel er 5 pct. af bruttonationalproduktet. I regeringens meget positive beregninger, når vi har justeret for tingene, er underskuddet 4,8 pct., men f.eks. Den Danske Bank og Dansk Industri har samstemmende og uafhængigt af hinanden udtrykt uenighed heri. Disse parter forventer begge 5,1 pct. Andre tipper mindst 5 pct.

Alle erkender – også regeringen selv i budgetredegørelsen – at den danske offentlige økonomi er mere konjunkturfølsom end mange andre landes, altså også et signal om, at går det galt, så går det virkelig galt. Vi må gå ud fra, at regeringens økonomiminister har regeringen bag sig i sine udtalelser og dermed faktisk bekræfter, at går det hele ikke fuldt som forventet, så kommer der stramninger til sommer – endnu et tegn til befolkningen om, at løfterne heller ikke nødvendigvis er holdbare på dette område.

[Anne Birgitte Lundholt]

Hvorfor ikke tage fat nu og så gennemføre nogle tiltag, som ikke har den samme følsomme usikkerhed indbygget? I forvejen er der jo ikke mange, der tror på regeringens evner til at opfylde sine løfter. Det er der ikke noget at sige til. Ud over det allerede nævnte eksempel skal jeg også her fremdrage skattereformen.

Da reformen blev gennemført, udtalte politikere fra regeringen, at nu skulle man bare vente: Når de nye skattekort kommer ud, så vil regeringens galluptal stige til uanede højder. Det kom kun til at passe for de galluptal, der taler om mistillid til regeringen, jf. dagens målinger i et dagblad.

Forleden var der et læserbrev i et andet af vores dagblade. Det indeholdt i korthed følgende: Skatteministeren har udtalt, at 90 pct. af befolkningen vil få skattelettelser. Synd at vi, efter at have modtaget skattekortet, alle tilhører de 10 pct. Mon ikke mange danskere føler sådan i disse dage? En undersøgelse i en af søndagsaviserne bekræfter det faktisk.

Bruttoskatten hviler som en svøbe over befolkningen. Pensionsopsparing straffes, de faktisk opkrævede skatter skjules, og der er nok fortsat nogen, der vil få en grim overraskelse, når de ser nettotallet på deres første lønudbetalingsdag i det nye år. Og får man det ikke dér, så kommer der jo under alle omstændigheder en efterregning på el, benzin og meget andet, som trækker de sidste eventuelt sparede skatte kroner hjem igen.

Hertil kommer så regeringens løfter om yderligere forhøjelser af f.eks. benzinafgiften, et tegn på, at regeringen overhovedet ikke har fornemmelse for, hvad det vil sige at bo i et samfund, hvor ikke alle bor i nærheden af en S-togsstation, men hvor der faktisk også er nogle landområder og tyndere befolkede områder uden kollektiv transport.

Men tilbage til bruttoskatten, denne gamle socialdemokratiske drøm: Den blev gennemført i den nuværende regerings tid, og den er blevet den nye skatteskrue uden ende. Foreløbig skal den stige til otte pct., men med regeringens optakt til en arbejdsmarkedspolitik kan det imødeses, at denne post vil stige ganske kraftigt uden overgrænse.

Regeringen satses på en merbeskæftigelse i det offentlige og på nogle kunstige placeringer af ledige og satses overhovedet ikke på at skabe reelle og varige arbejdspladser med finansloven.

En af de metoder, regeringen sætter sin lid til, hvad angår placeringen af ledige uden for statistikken, er en ændring af orlovsordningen. Her satses regeringen virkelig alt på et kæmpe bluffnummer.

Alle kan have sympati for, at forældre kan tage orlov, og netop i disse tider med en debat om forældres kontakt med børnene er det naturligvis væsentligt at drøfte en sag som orlov til forældre, men under nogle helt andre forhold og i en helt anden sammenhæng end den, regeringen har puttet det ind i.

Man skal ikke lade sig forblænde. Regeringens forslag har intet med omsorg for familien at gøre, det er udelukkende et forslag, der er kreeret, for at ledighedsstatistikken kan pyntes. Og tilmed er det et forslag, hvor forudsætningerne ser ud til at briste fra starten. I sommer, da denne ordning blev vedtaget af regeringsblokkens 90 mandater, fremhævede vi utallige gange de mange svagheder ved loven, som viste, at den bestemt var kreeret ved et skrivebord og ikke med henblik på en virksomhed i det praktiske liv. Alle argumenterne blev hårdnakket afvist, der var absolut intet om snakken. Regeringen skal ikke have utak for, at den faktisk er kommet til den erkendelse, at der var en hel del om snakken, men vi mangler stadig at få rettet mange af uhyrlighederne.

Hertil kommer de finanspolitiske aspekter af orlovsordningen. De ligger nemlig som en bombe under finansloven for 1994. I budgetredøgørelsen erkendes det, at det knæk i arbejdsløshedskurven, som regeringen har hængt sit samlede liv op på, hovedsageligt stammer fra orlovsordningerne, dvs. fra at pille ledige ud af statistikken, men ordningerne skaber jo ingen ny beskæftigelse. Det er det, der er vores anke. Der er ingen ny beskæftigelse i regeringens knæk på arbejdsløshedskurven, der er kun udgifter.

Selv om finansministeren nu erkender, at antallet af personer, der vil søge orlov, kan blive langt, langt større end beregnet, så sker der ikke noget. Det kan blive langt større end de 20.000, der er afsat midler til på den finanslov, som vi behandler i dag.

Regeringen regner med genbesættelse af seks ud af ti orlovspladser, men andre undersøgelser siger maksimalt 30 pct. genbesættelser. Går det sådan, som en undersøgelse hos Green viser, at ca. 200.000 søger orlov, vil det

[Anne Birgitte Lundholt]

betyde en merudgift for statskassen på 7 mia. kr. Så galt går det vel ikke, men selv det halve må vel også få regeringen til at ryste på hånden. Det er rystende, at regeringen har nægtet at tage stilling til disse ting.

Forleden besøgte jeg en virksomhed i statsministerens og min fælles valgkreds, en stor og veldrevet virksomhed med rigtig mange ansatte, faktisk flere hundrede, i rigtige vaskeægte job. Virksomhedens nervecenter, der beskæftiger ca. fem specialiserede nøglemedarbejdere, havde modtaget meddelelse om, at to ville søge orlov straks i det nye år. Det var rent ud sagt en katastrofe for denne veldrevne virksomhed og medfører kun én ting, nemlig at aktiviteten i virksomhedens danske afdeling begrænses.

Der er god grund til at se på, hvorledes et alternativ til regeringens politik kan se ud til glæde for den danske befolkning, til glæde for de arbejdsløse.

Hvis vi kigger på statens budget, så er det jo groft sagt – jeg ved godt, at der er nogle afvigelser på nogle få procent – således, at statens udgifter er skruet sammen af ca. ¼ til renter på gammel gæld, og det kan vi jo ikke røre noget ved andet end at få nedbragt gælden, lidt over halvdelen går til overførselsindkomster og ca. ¼ til hele resten inklusive de statsansatte. Derfor er det klart, at skal vi virkelig reducere omkostningerne, samtidig med at vi fastholder et højt socialt niveau, kan der kun fokuseres på to elementer: Arbejdsløsheden skal nedbringes ved hjælp af flere job i den private sektor, så udgifterne – herunder dagpengeudgifterne – fjernes fra den statslige sektor, og gælden skal nedbringes. Og besparelsen skal vel at mærke anvendes til skattesænkninger. Jeg kan se, at finansministeren slår det efter; jeg ved godt, hvor meget det drejer sig om, men det er for at kunne illustrere det med en lagkage.

Forudsætningerne for, at der kan gøres noget effektivt, er, at der er orden i økonomien, og den orden brugte de borgerlige regeringer mere end 10 år på at genskabe – i øvrigt i et glimrende samarbejde med 3 af de 4 nuværende regeringspartier – efter de katastrofale år med socialdemokratiske forsøg, der som bekendt endte ved afgrundens rand. Derfor er det ekstra ærgerligt at se, at den nuværende regering sætter hele dette resultat ind på en satsning, der mest af alt ligner den, som en spiller i

et kasino foretager: høj indsats og ringe gevinstchance. Kasinoet er altid den sikre vinder.

Det Konservative Folkeparti mener, at de danske økonomiske investeringer skal gå en anden vej, nemlig den sikre vej til at få Danmark på ret kurs igen, og når økonomien er i orden – som den trods alt stadig er – ligger mulighederne lige for. Nu skal der satses på frembringelse af job i den private sektor, uden at der sker massefyringer i det offentlige, og på en nedbringelse af gælden, og det var lige præcis det resultat, vores ændringsforslag ville have givet i forhold til regeringens forslag. Regeringen har selv underbygget dette, bl.a. i sin erhvervsreddegørelse, hvor man har analyseret beskæftigelsessituationen. Man har bl.a. set på potentialet for job i den private sektor og har fundet frem til servicesektoren, og det var netop derfor, vi også sammen med regeringen og med opbakning i regeringens egne analyser satsede på, at ganske almindelige mennesker igen skulle begynde at bruge servicefunktionerne. De skulle kunne betale en servicefunktion, dvs. købe en funktion, uden at lønudgiften i forvejen var beskattet på højeste niveau.

De øvrige forslag, der blev forkastet i går af regeringspartierne, ville samlet set have medført – også efter regeringens egne beregninger – at underskuddet ville blive formindsket ganske væsentligt; men det ønskede regeringen overhovedet ikke at gå i forhandlinger om. Logikken er svær at finde, men befolkningen kan jo dømme.

Men nu er regeringens forslag til finanslov her, og det er en kendsgerning, at forslaget indhold er godkendt af et flertal i Folketinget. Så når alt dette er sagt, erkender Det Konservative Folkeparti også, at en finanslov er udtryk for en gennemførelse af de love og beslutninger, der er flertal for i Folketinget; men derfor er finansloven i sig selv ikke udtryk for de holdninger og ønsker, man kunne have om en anden sammensætning af statens budget.

Det Konservative Folkeparti er bestemt ikke enig i det totale indhold af finansloven, hvilket afstemningerne om ændringsforslagene i går også viste, og vi føler os på ingen måde forpligtede af dens indhold i det arbejdsår, der nu kommer. Men Det Konservative Folkeparti erkender, at som loven ser ud nu, er den udtryk for, hvad et flertal i dette Ting er enige om, og

[Anne Birgitte Lundholt]

derfor vil vi naturligvis – som også meddelt tidligere – medvirke til at bringe de bevillingsmæssige formalia i orden. Vi stemmer derfor for finansloven ved den endelige afstemning efter debatten i dag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg kan berolige fru Anne Birgitte Lundholt med – selv om finansministeren måske ikke bryder sig om, at det er mig, der skal komme med den beroligelse – at statens underskud bliver sikkert ikke 950 mia. kr. næste år. Fru Anne Birgitte Lundholt har glemt, at staten har en masse penge til gode, bl.a. i Nationalbanken, og uden Den Sociale Pensionsfonds indregning bliver det nok nærmere 710 mia. kr. Det er alt rigeligt, det er mange penge, men det bliver altså ikke 950 mia. kr.

Derudover forstod jeg fru Anne Birgitte Lundholts bemærkninger således, at den politik, man fra regeringens side var ved at genindføre, netop var den politik, som fru Anne Birgitte Lundholt havde håbet at man var blevet vaccineret mod i 1970'erne, hvor man også havde socialdemokratiske regeringer, dog ikke flertalsregeringer. Men situationen i 1970'erne var jo, at når de daværende regeringer skulle have flertallet hjem i Folketinget for finanslovene, stillede Det Konservative Folkeparti – undtagen i et enkelt tilfælde – mandater til rådighed, så finanslovene blev vedtaget, og derfor bærer Det Konservative Folkeparti unægtelig et markant ansvar for, at det gik, som det gjorde i 1970'erne og i starten af 1980'erne.

Når fru Anne Birgitte Lundholt bruger 19 minutter på en fuldstændig korrekt og yderst passende kritik af det finanslovsforslag, der nu foreligger, fatter jeg simpelt hen ikke, hvordan Det Konservative Folkeparti kan nå til den konklusion, som optog de sidste 30 sekunder af talen, nemlig at man i øvrigt stemmer for! Hvorfor i alverden markerer Det Konservative Folkeparti ikke, som man har turdet en gang tidligere, at det her er simpelt hen for groft, det vil man ikke være med til, og derfor stemmer man nej til finansloven? Det får ingen som helt konsekvenser, for der vil jo blive udbetalt offentlige lønninger osv., fordi vi har en flertalsregering. Men det ville være et kolossalt stærkt politisk signal over for vælgerne.

(Kort bemærkning).

J.K. Hansen (S):

Det er cirka 1½ time siden, jeg bad om denne korte bemærkning, men alligevel har jeg mit alibi i orden, for jeg forstod, at fru Anne Birgitte Lundholt havde særdeles store bekymringer for infrastrukturen i statsministerens valgkreds.

Men det er nu mere til hr. Gammelgaard, der før frokostpausen var ved at dreje finanslovdebatten ind på at blive en debat om de midtjyske tværveje og de nordjyske motorveje, og det svirrede med bemærkninger om aftalebrud. Nu har jeg haft hele frokostpausen til at læse redegørelsen grundigt igennem, og jeg har end ikke kunnet finde ét eneste komma, der var flyttet i de oprindelige aftaler, skal jeg bare gøre opmærksom på.

Så derfor må jeg give dem, der var ved at dreje debatten over til at være en vejdebat og ikke en finanslovdebat, et godt råd: Gå nu hjem og læs det grundigt igennem og diskuter det i grupperne! Jeg synes, det ville være gavnligt, hvis man fik diskuteret disse ting i grupperne, for så kunne det da godt være, vi kunne få noget fornuftigt ud af det. Medlemmerne er jo valgt i hele landet, så vi synes, det ville være meget nyttigt, man fik diskuteret sagen i grupperne. Det er jo nu en gang sådan, at herinde er vi altså valgt til at føre landspolitik og absolut ikke sognerådspolitik.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil tillade mig først at bruge et halvt minut på at bekendtgøre min holdning til motorveje i Nordjylland, for at være lokalt valgt og være lokalpolitiker er vist ikke det samme som at være lokal idiot.

Jeg erkender, at der foreligger både et forlig om Storebælt og en anlægslov, og at det er meget svært at skruer tiden tilbage. Men hvis man kunne det, ville jeg meget gerne være med til at se på, om vi ikke skulle gå tilbage til den Y-løsning – altså midtmotorvejsløsningen op gennem Vendsyssel – der var tale om i sin tid. Det ville være den fornuftigste løsning, og jeg tror såmænd, at mange af de lokalsamfund, som var så forhippede på at få en motorvej ført lige igennem sig, nu har fundet ud af, at det såmænd slet ikke er så sjovt. En by som Søby

[Ole M. Nielsen]

f.eks. er begyndt at erkende, at dens handelsmuligheder falder betragteligt, fordi der nu kommer en motorvej 2-4 km vest for byen; man får ikke nær det samme antal mennesker ind i byen som tidligere. Jeg vil meget gerne være med til at se på, om vi kan få ført tingene tilbage til noget fornuftigt, men jeg erkender, at det er svært.

Så bad jeg også om ordet i anledning af den konservative ordførers indlæg. Fru Anne Birgitte Lundholt har rigtig haft gang i regnemaskinen og regnet ud, at statsgælden pr. husstand er 335.000 kr. Jeg har ikke regnet efter, om det er rigtigt på decimaler, men kommaet står i hvert fald rigtigt, desværre. Det havde været sjovere, hvis det havde været 33.500 kr., men det er det ikke; det er omkring 335.000 kr.

Men så vil jeg bekendtgøre for den måbende befolkning, at hvis De Konservative havde fået lov til at lave finanslov i år, ville den enkelte families gæld være på 330.000 kr. Det er da noget, der flytter noget, ikke sandt? Det er da til at forstå, at den ville være 5.000 kr. mindre. Og omkring halvdelen af den gæld på ca. 335.000 kr. pr. familie er opstået, mens der sad en konservativ finansminister, så det hjælper jo noget med en konservativ finansminister. Det kan jeg godt se.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Ikke et ord om motorveje i denne omgang. Jeg vil gerne sige til fru Anne Birgitte Lundholt, at det var da spændende at høre al den kritik mod den slemme og farlige vækst, der truer i den offentlige sektor, og som stort set vil ødelægge alt i den private sektor. Jeg vil gerne spørge fru Anne Birgitte Lundholt: Har jeg ikke ret i, at i de 2 år, da KV-regeringen var ved magten og fremsatte finanslovene for 1992 og 1993 – og det er altså den sidste, der gælder i dag – var væksten i den offentlige aktivitet betydelig højere, end der er udsigt til at den vil blive i 1994 og 1995?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Heller ikke jeg kan naturligvis tilbageholde en enkelt bemærkning om de nordjyske motorveje, nemlig at jeg ikke synes, det gør noget, at man tager en diskussion af og til om de beslutninger, man har truffet.

Men udgangspunktet, indfaldsvinklen i de kommende diskussioner mellem forligspartierne om de nordjyske motorveje, som antagelig kommer, er selvfølgelig de investeringer og den planlægning, der er foretaget. Man kan naturligvis ikke komme og rive tæppet væk under nogle kommuner, der f.eks. har lavet en erhvervsplanlægning på baggrund af de foreliggende trafikplaner og beslutninger om motorveje. Den slags spørgsmål er man nødt til at tage op i diskussionen, og jeg har heller ikke opfattet regeringens udspil som andet end et ønske om en drøftelse mellem forligspartierne af de projekter, der var indeholdt i Storebæltsaftalen. Og kommer der for meget negativt ud af det, bliver man vel ved den aftale, der foreligger.

Men det, der egentlig fik mig herop, er fru Anne Birgitte Lundholts svingen sig op til de helt store højder i bilismens navn. Der er altså ingen i regeringen, der ikke ved, at der ikke er HT-stationer i hele Danmark, selv om det næsten var det, der kom fra fru Anne Birgitte Lundholt. Jeg vil godt slå fast, at nogle af os stadig har den opfattelse, at det er vigtigt, at privatbilismen har fornuftige forhold, fordi det mange steder i landet er den eneste mulighed for, at befolkningen kan være mobile i forbindelse med deres arbejde. Derfor er det også understreget i trafikhandlingsplanen, at privatbilismen er nødvendig, og jeg synes, det er et stort fremskridt, når vi kender det grønne flertal, der er i denne sal.

Og så må jeg sige om benzinafgifterne, at jeg synes, fru Anne Birgitte Lundholt skulle lægge mærke til, at benzinafgifterne stiger i forbindelse med skattereformen og de grønne afgifter, men heller ikke mere. Jeg vil gerne bede om, at fru Anne Birgitte Lundholt bemærker, at da en enkelt minister kom med en melding om ganske mange kroners forhøjelse, dementerede den samlede regering dagen efter. Der ville ikke ske flere stigninger end dem, der var indeholdt i skattereformen, og det vil jeg bede fru Anne Birgitte Lundholt lægge sig på sinde, inden hun kaster sig over os som en antibilist-regering.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. J.K. Hansen, at hensigten med den debat, jeg forsøgte at rejse, er

[Gammelgaard]

at fastslå, at det er skuffende, at regeringen ikke vil gøre en stærkere indsats for fremrykning af offentlige investeringer, end tilfældet er.

Ministrene taler igen og igen om fremrykning af offentlige investeringer som et led i arbejdsledningsbekæmpelsen, og jeg tror, at hele Folketinget kan støtte regeringen i det synspunkt. Men nu oplever vi altså, at man pludselig holder igen med de offentlige investeringer, f.eks. udskyder man store motorvejsprojekter i både Nord- og Midtjylland. Det fremgår med al tydelighed af helt konkrete bemærkninger i den trafikplan, der er fremlagt, og som jeg skal vende tilbage til senere.

Men min hensigt er altså at holde regeringen fast på de løfter, der er givet om fremrykning af offentlige investeringer, specielt i infrastrukturen, som et væsentligt led i arbejdsledningsbekæmpelsen. Det er skuffende, at regeringen ikke lever op til det.

Så vil jeg i øvrigt gerne gøre opmærksom på – også i anledning af de sidste korte bemærkninger – at det står jo ganske klart i denne trafikplan, at et af hovedmålene for regeringens overordnede trafikpolitik i fremtiden er en forbedring af alternativerne til biltransport. Det er hr. Bilgrav-Nielsen glad for, men jeg er ikke sikker på, at hr. Peter Duetoft er det.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg vil tage det sidste tema op først og svare hr. Peter Duetoft. Jeg tog det som et løfte fra et regeringsparti om, at netop den del af trafikministerens handlingsplan og oplæg til forhandlinger går CD ikke ind for, og jeg er i øvrigt ganske enig i hr. Peter Duetofts betragtninger om bilismen.

Hr. Bilgrav-Nielsen siger, at der kommer en mindre stigning i den offentlige aktivitet. Ja, men det skyldes et lille trick, regeringen har lavet for at få det til at se ud af mindre. Inden man indregnede skattereformen, modregnede man forlods nogle besparelser i udgifterne, inden de blev ført ind i loven. Der er i alt modregnet en udgift på 2,2 mia. kr., inden nettobeløbet blev indført i finansloven, og hr. Bilgrav-Nielsen har været ganske enig med de tidligere regeringer i, at det ikke var korrekt. Når man kiggede på den samlede udgift, skulle alt med, og der skulle ikke modregnes noget først.

Dertil kommer, at regeringens finanslovforslag arbejder med noget, der hedder finansiering gennem genudlån af statslån. Det udgør i alt 2,165 mia. kr., og det vil sige, at umiddelbart oven i de tal, hr. Bilgrav-Nielsen har, skal der lægges 4,365 mia. kr. til det offentlige udgiftstryk.

Til hr. Ole M. Nielsen og hr. Kim Behnke skal jeg lige sige, at de 950 mia. kr. er den samlede offentlige gæld – jeg nævnte ikke ordet statsgæld – og tallet har jeg selvfølgelig taget fra finansministerens egne oplysninger til Finansudvalget og Folketinget. Det er den samlede offentlige gæld, der er tale om, og jeg er godt klar over, at statsgælden heldigvis ikke er så høj – men desværre alligevel høj nok, som hr. Kim Behnke nævnte.

Og så skal jeg lige sige til allersidst, at det er altså ikke nok for et ansvarligt parti som Det Konservative Folkeparti, at når finansloven alligevel kommer igennem, så pensioner, overførselsindkomster og lønninger kan udbetales, kan vi lige så godt stemme imod. Vi har klart markeret vore synspunkter ved behandlingen af ændringsforslagene i går, og vi betragter finansloven som et budget, der giver udtryk for, hvad Folketinget i øvrigt har vedtaget.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Nu har hr. Peter Duetoft jo været på en vigtig mission i Sibirien, og det skal derfor være undskyldt, at hr. Peter Duetoft ikke ved, at i mellemtiden har Folketinget faktisk vedtaget at forhøje benzinpriserne ganske betragteligt. Vi undrede os i den forbindelse over, at CD var gået med til det, men det er rent faktisk sket. Argumentet var, at pengene bliver ført tilbage i form af denne skrotningspræmie.

Men jeg skulle hilse og sige, at da vi ikke alle sammen har mulighed for at skrotte biler, bliver vi altså nogle, der kommer til at betale højere afgifter uden at kunne få pengene tilbage i form af skrotningspræmier. Jeg har ikke et bilvrag stående i min have, som jeg kan gå ned og få penge for hos den lokale skrothandler, til oplysning for hr. Peter Duetoft. Det var måske ærgerligt, at hr. Peter Duetoft var bortrejst, for det kunne måske have forhindret, at benzinpriserne blev forhøjede; men det skete rent faktisk.

[Kim Behnke]

Så til fru Anne Birgitte Lundholt: Hvis vælgerne skal have denne alternative mulighed, som Det Konservative Folkeparti med rette plæderer for, så lad dog vælgerne få lov til at se, at der er et alternativ i Folketinget! Vi er dødhæmmende trætte af, at de konservative medlemmer både her på talerstolen i folketingshusene, i læserbreve osv. bliver ved og ved med at kritisere regeringen – og det er helt korrekt at kritisere regeringen – men lige så snart vi skal trykke på knapperne, er det mest markante, man kan mande sig op til, at trykke gult og undlade at stemme. Den røde knap virker også.

(Kort bemærkning).

J.K. Hansen (S):

Jeg må sige til hr. Gammelgaard, at når hr. Gammelgaard nu taler om fremrykning af offentlige investeringer, er det jo således, at der op gennem 1980'erne er opbygget et stort efterslæb med hensyn til vedligeholdelse af hele hovedlandevejnettet, og det skyldes jo, at den tidligere regering har forsømt det. Derfor har den nuværende regering været nødsaget til at afsætte 316 mio. kr. i perioden 1993-1996, og endvidere forventes det, at man vil kunne bidrage med yderligere 265 mio. kr. til forbedring af vedligeholdelsen. Samtidig har regeringen afsat beskæftigelsespenge til en række arbejder med omfartsveje og med fjernelse af »sorte pletter« af hensyn til færdselssikkerheden.

Og derfor synes jeg, at hr. Gammelgaard skylder os at fortælle, hvor han ville hente flere penge fra.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning. Derudover har jeg yderligere 3 korte bemærkninger, og så agter jeg at gå videre i ordfører-rækken.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Det er rigtigt, at jeg var i Sibirien, og til nogle overraskelse fik jeg også en returbillet, så jeg kom altså også hjem igen. Men det betyder altså ikke, at jeg ikke ved, hvad der foregår i regeringen, vil jeg gerne sige.

Vedtagelsen af benzinafgifterne var en fremrykning af noget, der allerede var vedtaget, og jeg vil godt understrege, at da der blev talt om flere kroners forhøjelse af benzinafgiften, kom der et klart dementi fra regeringen – og det kan fru Anne Birgitte Lundholt og andre finde frem, det kom for ca. 1 måned siden. Man ville ikke lade benzinafgiften stige med mere, end der var aftalt i forbindelse med skattereformen, og det på trods af, at man f.eks. i Tyskland ser en kraftig stigning i afgiften netop nu, som man godt kunne bruge som undskyldning for at lade den danske afgift stige. Men regeringen har altså alligevel valgt, at afgiften ikke skal stige, og det skal ikke komme den til skade. Det synes jeg er vældig godt, og derfor er det ikke nogen særlig god snak at komme og påstå, at regeringen jagter bilisterne.

Så må jeg sige til hr. Gammelgaard, at det modsætningsforhold, som hr. Gammelgaard forsøger at sætte op, accepterer CD ikke. Der er ikke noget selvmodsigende i at gå ind for privatbilismen og samtidig ønske, at den kollektive trafik skal være så god, at den er konkurrencedygtig. Så kan folk nemlig selv vælge, om de foretrækker det ene eller det andet, når de bor i områder, hvor begge dele er udbygget, og når de bor i områder, hvor den kollektive trafik ikke er udbygget, kan de klare sig med privatbilisme. At fremstille det, som om CD eller andre skulle styrke bilismen på bekostning af alle andre trafikformer, er helt forrykt. CD har aldrig sagt det, vi har aldrig ment det, og vi vil heller aldrig komme til at mene det, for naturligvis er det et spørgsmål om at give befolkningen så mange valgmuligheder som muligt.

Men vi vil ikke acceptere, at man jagter bilisterne for at forbedre den kollektive trafik. Det sker ikke fra denne regerings side, og jeg tror heller ikke, det kommer til at ske, når fornuften sejrer i årene fremover. Der kan være nogle miljöhensyn, der gør, at man må lave forskellige ting og sager, men det vil altid være sådan, at bilismen klarer sig de steder, hvor den er uundværlig for befolkningen. Lad være med at bygge dette kunstige modsætningsforhold op med, at man pludselig ikke skulle kunne gå ind for privatbilisme og kollektiv trafik på én gang, for det er dog noget underligt noget.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

[Ole M. Nielsen]

Fru Anne Birgitte Lundholts korrektion af, at det ikke drejede sig om statsgælden, men den samlede offentlige gæld, ændrer ikke ved den kendsgerning, at gælden kun ville være 5.000 kr. mindre, hvis De Konservative kunne få lov til at lave finansloven for 1994 gennem deres ændringsforslag, og det ændrer heller ikke ved den kendsgerning, at statsgælden steg til omkring det dobbelte i de borgerlige regeringers tid.

Hvis man så kommer med den gode forklaring, at det jo skyldes, at man overtog en stor statsgæld, som kun blev forøget gennem de 10 år med renterne af den oprindelige statsgæld, vil jeg gøre den bemærkning, at selv når vi ser på det utrolig kedelige resultat af finansloven for 1994 – og vi erkender, at det er kedeligt – er underskuddet alligevel mindre end renterne af den gamle gæld, og sådan set er det såmænd ikke så galt. Men vi er enige om, at det samlede resultat er dårligt, og at vi skal have det ændret, og det kommer jeg tilbage til i min ordførertale.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg havde egentlig ikke tænkt på at blande mig, men det er jo svært at blive siddende og høre på den debat, som De Konservative forsøger at rejse om benzinpriserne. Sandheden er jo, at benzinpriserne i øjeblikket er de laveste, vi har set i utrolig mange år, så hvordan kan man så forsøge at skabe ballade om, at benzinpriserne er for høje? Det er de ikke, de er utrolig lave i øjeblikket, og de er alt for lave. Der er brug for betydelig højere benzinpriser, hvis man skal se seriøst på området og tage hensyn til de miljøproblemer, vi har.

For et par måneder siden var der en konsensuskonference om benzinpriserne. Man havde sammensat et panel af lægfolk – hvoraf flertallet i øvrigt havde bil – som vurderede tingene meget omhyggeligt og nåede frem til, hvor høje benzinpriserne egentlig burde være ud fra et samfundsmæssigt og miljømæssigt rigtigt synspunkt. De nåede frem til 12 kr. pr. l, så lad os være fri for den useriøse debat, som de borgerlige forsøger at rejse på sagen i dag.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Det er til hr. Ole M. Nielsen – den røde lampe lyste før, og derfor kunne jeg ikke gå videre i besvarelsen. Det er korrekt, at det var en lille nedsættelse af gælden, men dog en nedsættelse i forhold til regeringens udspil, og det kom netop frem med henblik på, at regeringen ikke skulle få for stor hjertekvababelse over at gå i realitetsforhandlinger med os. Vi ønskede et endnu mindre underskud.

Med hensyn til benzindebatten kan jeg forstå, at hr. Peter Duetoft og CD har fortrudt indsatsen mod privatbilismen i skattereformen. Men så kan jeg ikke forstå, at CD ikke kunne stemme for de ændringsforslag, som Det Konservative Folkeparti og Venstre stillede i går, og som ville rette op på disse misforhold.

Dernæst vil jeg meget gerne have CD's forsikring om, at den benzinafgift, der nu er vedtaget af regeringen i forbindelse med skrotningsforslaget, bortfalder igen, når skrotningspræmien ophører. Det er jo således, at benzinafgiften stiger og midlertidigt betaler skrotningsafgiften, og derefter hænger alle andre bilister på benzinafgiftsforhøjelsen næsten lige så længe, som vi kan tænke frem i tiden.

Og så til hr. Jes Lunde: Det er jo kendte standpunkter, hr. Jes Lunde kommer med, og i finanslovdebatten har vi set, at regeringens foretrukne holdepunkt, når man skulle lave et forlig, var hos SF. Det synes jeg da må mane til eftertænkning hos bl.a. hr. Peter Duetoft, som jo i sine udtalelser i dag her fra talerstolen bestemt ikke har udtrykt nogen form for enighed i hr. Jes Lundes finanspolitiske holdninger angående disse spørgsmål.

Til sidst til hr. Kim Behnke angående dette med at stemme for: Jeg kan love for, at Det Konservative Folkeparti godt kunne finde de røde knapper i går. Regeringen har valgt side, regeringen har valgt at optræde som en blok, og derfor stemte vi imod alle regeringens ændringsforslag i går. Vi er uforpligtede af finansloven i det kommende år – bortset fra de forlig, der måtte være indeholdt i den, og som vi har indgået – og derfor er der rige muligheder for at markere alternativet til regeringen.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Gammelgaard for en kort bemærkning, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Til hr. J.K. Hansen og til hr. Peter Duetoft: I statsministerens tiltrædelsesrede og i Folketinget den 2. februar blev det sagt, at det er regeringens mål, at der i de næste 3-5 år bliver fremrykket investeringer i infrastrukturen i størrelsesordenen 10-15 mia. kr. Nu oplever vi, at man ikke fremrykker investeringerne, men udsætter dem, og det er netop det, vi angriber.

I øvrigt står der følgende angående hovedlandevejsnettet i trafikplanen:

»Det er regeringens vurdering, at det danske hovedlandevejsnet generelt er veludbygget med et højt serviceniveau. Den primære opgave må derfor på sigt være at vedligeholde og forbedre det eksisterende hovedlandevejsnet. Investeringerne på hovedlandevejsnettet frem mod år 2005 må således i højere grad rettes mod at fastholde den høje standard, nettet allerede generelt set har, samt mod at højne nettets sikkerheds- og miljømæssige standard. Nyinvesteringer på hovedlandevejsnettet ud over de allerede igangsatte projekter bør ske med særlig vægt på at løse problemerne med gennemfartstrafik i byerne samt løsning af flaskehalsproblemer.«

Med andre ord: De løfter, der er givet, og de aftaler, der måtte være indgået om konkrete motorvejsprojekter – og det fremgår i øvrigt også andetsteds i trafikplanen – udsættes nu, og vi aner ikke, hvad der kommer i stedet. Men der kommer i hvert fald ikke noget konkret til arbejdsløshedsbekæmpelse.

Til hr. Peter Duetoft har jeg kun den bemærkning, at jeg synes, hr. Peter Duetoft skulle læse hr. Bilgrav-Nielsens trafikpolitiske udtalelser i går om, at nu kom den grønne trafikplan.

Planen viser tydeligt, at vi ikke længere satser blindt på store motorvejsprojekter. Med den nye, grønne trafikplan er endnu et af de radikale mål med regeringsdeltagelsen nået. Det er det, jeg henviser til.

Svend Heiselberg (V):

Jeg beklager selvfølgelig, at jeg har givet anledning til en trafikpolitisk debat her i Tinget i dag. Det var bestemt ikke meningen; men modsat synes jeg måske, at det var udmærket, at vi alligevel fik den. Nu fik vi måske ligesom sat nogle ting på plads, sådan at vi får fastholdt

de nordjyske trafikinvesteringer, som vi tidligere har været enige om.

Men det er vel helt naturligt, at man bruger finanslovdebatten som en slags status over det år, der snart er gået med den socialdemokratiske ledede regering – netop fordi resultatet afspejler sig i finansloven – og man går vel ingen for nær ved at sige, at regeringen i det første år ikke har været heldig med at forvalte sit pund på en god måde.

Aldrig i historien har Danmark haft så stor en arbejdsløshed. Folk i deres bedste alder – ja, allerede fra de er 50 – får tilbud om at gå på pension, fordi den socialdemokratiske ledede regering har en ideologi, der lægger en bremse på al udvikling inden for dansk erhvervsliv. Ja, selv den enkelte borger er skræmt fra at investere og sætte ting i gang.

Det er en udvikling, der er taget til, selv om Danmark har været med i den kreds af lande i Europa, der har kunnet sætte renten ned.

Forudsætningerne er blevet serveret på et sølvfad af den tidligere regering. Disse forudsætninger er i dette år, vi snart går ud af, det år, hvor vi har haft en socialdemokratisk ledet regering, sat til.

Næsten aldrig før har vi haft et så stort underskud på de offentlige budgetter, og det bliver formentlig langt større næste år. En arbejdsløshed på 350.000 og 44 pct. af befolkningen over 18 år sendt på overførselsindkomst – vi er en gældsats nation!

Uagtet dette har Danmark en helt speciel minister, hvis opgave er at rejse rundt i verden og dele den ene milliard ud efter den anden, ofte til tvivlsomme projekter, en flottenhejmer, der til syvende og sidst også belaster danske virksomheder, fordi pengene jo skal hentes et eller andet sted fra.

Og så gennemførte den socialdemokratiske ledede regering en lang række tiltag, der belaster erhvervslivet, eksempelvis en CO₂-afgift – noget, som andre lande ikke har gennemført, men som her i Danmark har sendt mange tusinde ud i arbejdsløshed.

Man har gennemført en bruttoskat, der vil komme til at belaste dansk produktion, og en ekstrabeskatning af al opsparing.

Man har forringet rentefradraget betydeligt, afskaffet ulandslempelsen, begrænset varelagernedskrivninger, indført ekstra afgift på store varebiler, beskatning af goodwill og afvik-

[Svend Helsenberg]

ling af investeringsfondshenlæggelser, gennemført afgifter på vand og stigende afgifter på benzin – og de skal ifølge regeringen stige yderligere.

Man har afskaffet frynsegoderne for den arbejdende del af befolkningen.

Op man er begyndt at røre ved nogle principper ved at pille ved pensionen. Jeg ved selvfølgelig godt, at den radikale økonomiminister har været ude med, at vi ikke kunne blive ved med den pensionsordning, vi kender, fordi den bliver for dyr. I Venstre er vi imod, at man rører ved folkepensionen.

Regeringen har gennemført den såkaldte skattereform, men hvem kan komme og fortælle, at de betaler mindre i skat. Ja, mange kan af gode grunde ikke – også fordi det er lykkedes for skatteministeren at lave en skatteforskudsregistrering, som næsten ingen kan finde ud af, og hvor han har forsøgt at skjule den bruttoskat, som vi nu skal belastes med.

Derfor er der mange gode grunde til at slå fast, at politisk set blev 1993 et mørkt kapitel i Danmarks historie.

Man siger jo, at resultaterne bærer lønnen i sig selv. Ja, det så CD jo ved kommunevalget, hvor de fik en forsmag på det folketingsvalg, der stunder til.

Når det er sagt, vil jeg fortsætte her med at sige, at Venstre vil en anden vej.

For en uge siden havde vi her i Folketinget en lang debat om ventetiden for hjertepatienter. Mange hjertepatienter må i dag vente i mange måneder på en livsvigtig hjerteoperation. Venstre ønsker et samarbejde med private hospitaler. Det vil forkorte ventetiden – til gavn for de patienter, der venter. Regeringen er imod.

Venstre mener – for at tage et andet område – at private brønde selv skal have lov til at bestemme, om de vil drikke deres eget brøndvand, også selv om der er mere end 50 mg nitrat pr. liter vand. Regeringen er imod.

I de to små eksempler blokerer Socialdemokratiets ideologiske politik for alle fornuftige løsninger. Venstre mener: Mennesket frem for systemet. Men Socialdemokratiet mener: Systemet frem for mennesket. Og her er der en fundamental forskel.

Venstre og Det Konservative Folkeparti har i fællesskab opstillet et alternativ til rødskovregeringens finanslov. Det skete med planen

»På ret kurs igen«. Med »På ret kurs igen« viser Venstre og De Konservative, at der er en anden økonomisk-politisk vej end den socialdemokratiske. Hvis »Ret kurs« blev gennemført, ville der i forhold til regeringens finanslov ske en reduktion af de offentlige udgifter på 14 mia. kr., blive gennemført en skattelettelse på 8 mia. kr. og ske en forbedring af statsfinanserne på 12 mia. kr. Samtidig ville der være en positiv effekt på beskæftigelsen.

Hvis »Ret kurs« blev gennemført, ville væksten i antallet af arbejdspladser ske i private virksomheder. Ifølge »rødskovregeringens politik« vil de nye job først og fremmest blive oprettet i den offentlige sektor.

Med »Ret kurs« ønsker Venstre og Det Konservative Folkeparti også at gøre op med nogle af de socialdemokratiske ideologiske elementer i rødskovregeringens politik. I stedet for at opkræve øgede skatter til finansieringen af offentlige tilskudsordninger ønsker Venstre og De Konservative fradrag for og ikke tilskud til udgifter til boligreparation og vedligeholdelse samt til hjemmeservice.

Med »Ret kurs« stiller Venstre og De Konservative tillige forslag om genindførelse af opsparingskontrakter, gennemførelse af besparelser på flygtningeområdet, afskaffelse af erhvervsfjendtlige skatteforhøjelser og sikring af folkepensionen.

For Venstre er det magtpåliggende at slå fast, at det ikke kun er statens økonomi, som kører ad et forkert spor på grund af rødskovregeringens politik. Hele samfundsøkonomien er blevet forvredet.

I Venstre ville vi først og fremmest glæde os over en eventuel fremgang i erhvervslivet og i antallet af arbejdspladser i virksomhederne, hvis vores politik blev praktiseret. Vi ville endda være særlig glade, fordi vi ville vide, at hvis fremgangen kom, var det på grund af den stabile og ansvarlige økonomiske politik, der blev ført før regeringsskiftet for et lille år siden.

Den væsentligste kilde til den erhvervsøkonomiske fremgang er den lave danske rente, og grundlaget for den lave rente er helt entydigt ti års borgerlig-liberal økonomisk politik, som det lykkedes at gennemføre trods Socialdemokratiets modstand.

Der er to forhold, som det er vigtigt at slå fast om den økonomiske udvikling i de næste år:

[Svend Heiselberg]

For det første bryster den socialdemokratiske ledede regering sig af, at arbejdsløsheden vil falde til næste år, men der er alene tale om et statistisk fænomen. Arbejdsløsheden falder kun med de forventede 20.000 personer, fordi der samtidig overføres 34.000 personer til efterløn, orlov og forskellige beskæftigelsesforanstaltninger.

For det andet udgør de nye orlovsordninger en bombe under statsfinanserne. Vi kan meget vel risikere, at mange tusinde flere, end regeringen regner med, vil anvende de friere regler om adgang til sabbat og uddannelsesorlov. F.eks. er det tænkeligt, at reglerne af både arbejdsgivere og lønmodtagere vil blive anvendt som et alternativ til egentlige aftrædelsesordninger, og i så fald fører regeringens politik på det område til problemer såvel for virksomhederne, der kan komme til at mangle arbejdskraft, som for statskassen, der skal finansiere udgifterne.

Når det er sagt – også med nogle kritiske bemærkninger – vil jeg sige, at Venstre jo har den holdning, at når vi kommer dertil, så stemmer vi for finansloven. Det betragter vi som almindelig politisk kultur at man gør, og det vil vi også gøre denne gang. Vi beklager selvfølgelig, at det ikke har været en praksis, der altid har været fulgt af Socialdemokratiet, der jo ved flere lejligheder har forsøgt at vælte den borgerlige regering på at ville stemme imod finansloven. Men det viser jo forskellen på at have politisk kultur og så det, som Socialdemokratiet præsterede, da det var i opposition.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når vi i Danmark går i supermarkedet, så oplever vi f.eks., når vi køber kød, at det er varedeklareret på den måde, at der står, at det f.eks. indeholder 10 pct. fedt.

I USA gør man det på en lidt anden måde: Der står der, at det er 90 pct. rent kød. Det er nøjagtig det samme; men det er to forskellige måder at betragte det på. Når hr. Svend Heiselberg i dag fortæller om alle de problemer, Venstre oplever med dette finanslovsforslag, står det jo i skrigende kontrast til de ændringsforslag, der forelå fra Venstre og De Konservative i går. Den samlede sum af ændringer i disse ændringsforslag var jo under 2 pct. af det 466 mia. kr.s budget, vi tager stilling til. Eller

sagt i den amerikanske terminologi: Venstre støtter 98 pct. af det, der er i finansloven. Det er altså kun de 2 pct., hr. Svend Heiselbergs bemærkninger skal henføres til. Eller skal hr. Svend Heiselbergs ord ikke tages for rene varer?

Tager man f.eks. et af de forslag, som hr. Svend Heiselberg brystede sig af for lidt siden, nemlig spørgsmålet om besparelser på flygtningeområdet, så var det jo en tom demonstration at stille med det ændringsforslag, hvis man vel at mærke skal tro på det, der ellers bliver sagt, nemlig at finansloven jo bare er en konsekvens af anden lovgivning. Hvorfor stiller man så med ændringsforslag?

De gange, hvor Venstre og De Konservative har haft mulighed for at tage stilling til den lovgivning, der resulterer i udgifterne på flygtningeområdet, har man stemt nej til lovændringerne, men stiller så med et demonstrativt forslag om at spare nogle få kroner på flygtningeområdet. Der er altså ikke sammenhæng mellem ord og handling.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg ved ikke, om det var en fortalelse, men hr. Svend Heiselberg kom til at sige, at underskuddet aldrig har været større end i år. Men i år lever vi altså under V og K's finanslov.

Og så siger hr. Svend Heiselberg videre, at vi har en minister, som er en flottenhejmer – tror jeg han sagde – som rejser land og rige rundt og strør om sig med penge.

Helt uanset, om det er rimeligt at bruge et sådant udtryk – det skal jeg ikke vurdere – kan jeg sige, at de penge, som ulandsministeren kan bruge på Folketingets vegne, altså står på V og K's finanslov.

Dernæst om selve holdningen bag dette udtryk: Der vil jeg godt sige, at man jo giver udtryk for en etisk holdning til mennesker, der har det svært, når man udtrykker sig, som hr. Svend Heiselberg gør det. Det er altså et udtryk, som hr. Svend Heiselberg nu ønsker at klæbe på Venstre. Jeg vil sige, at det ikke overrasker mig ganske, for ved læsning af hr. Fogh Rasmussens bog om minimalstaten bliver man jo klar over, at det lige præcis er Venstres nye linje.

Det er meget fint, at vi får det frem her; så har vi noget at forholde os til. Det er at vise

[Bilgrav-Nielsen]

ringeagt for mennesker, der har det svært, og det er i øvrigt den sikre vej til – hvis alle opførte sig sådan, som hr. Svend Heiselberg gerne ville have – at mange flere mennesker bliver drevet på flugt, bliver til flygtninge. Og hvordan forholder Venstre sig til det spørgsmål? Meget negativt!

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Først tak til hr. Kim Behnke for hans bidrag til afsløringen af hulheden i Venstres ordførers, hr. Svend Heiselbergs, indlæg. Det var rædselsfuldt at høre på. F.eks. nydelser i stemmen, da hr. Svend Heiselberg gav udtryk for, at han forventede, at underskuddet i 1995 sikkert ville blive større end i 1994. Der lå en udpræget nydelse i at komme med den formodning; det kunne jeg sagtens høre. Jeg har faktisk en overgang været bange for, at det skulle lykkes Venstre og De Konservative at forhindre opsvinget med deres konstante og totalt negative omtale af regeringens initiativer. Men jeg er ikke slet så bekymret; jeg tror faktisk, at opsvinget kommer – på trods af den stadige angriben.

Så har hr. Bilgrav-Nielsen angrebet udtalelserne fra hr. Svend Heiselberg om vores ulandsbistand. Vi har jo med forundring og forfærdelse konstateret, at Venstre ikke længere står bag vores ulandshjælp for 1994, og at man ikke engang vil tage ansvaret for det, som man selv har været med til at bevilge for indeværende år. Det er dog utroligt!

Med hensyn til hr. Svend Heiselbergs angreb på brøndvandsbestemmelserne vil jeg fremsætte den bemærkning, at den lovgivning, vi har vedrørende drikkevand, er vedtaget i Venstres regeringstid; men jeg ved da godt, at Venstre og De Konservative for nylig ønskede bestemmelserne ændret. Bestemmelserne er ganske udmærkede. Det, der er problemet, er, at kommuner, der i høj grad er regeret af Venstreborgmestre, administrerer drikkevandscirkulæret langt ud over, hvad der er nødvendigt – måske med det formål at få penge i kassen, hvad de selvfølgelig også trænger til. Så der er hulhed, så det basker, i hr. Svend Heiselbergs indlæg.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Det er bemærkningerne om ulandsbistand og flottenhejmeri, der får mig herop. Egentlig kunne jeg godt have lyst til at spørge oppositionens leder, Venstres formand, men han er tilsyneladende gået helt under vandet i dag. I sommer stod han jo kun i vand til – til livet var det vist. (*Munterhed*). Nu er han altså gået helt under vandet. (*Munterhed*). Og når jeg gerne ville have spurgt Venstres formand, så er det på grund af, at når Venstres formand optræder seriøst i medierne, f.eks. efter det russiske valg, så lægger han vægt på, at det, der er det største problem i vores del af verden, er, at vi ikke er villige til at give til dem, der har brug for det. De fattige i Øst var det konkrete eksempel, men det gælder vel også Syd. Når den tidligere udenrigsminister var bedst – og det var han jo somme tider som udenrigsminister – så sagde han sådan noget.

Nu udtrykker Venstre ren og skær Fremskridtspolitik, når det gælder ulande, og når det gælder spørgsmål om at tage vare på dem, der har det dårligst her i samfundet. Jeg er helt enig i det, hr. Bilgrav-Nielsen sagde: at det er en holdning, som ligger fjernt fra den, der trods alt har båret et flertal her i Folketinget: at man skulle give en stor ulandsbistand.

Det er klart, at Venstre har diskvalificeret sig fra det fremtidige samarbejde om ulandsbistand og miljø- og katastrofiehjælp. Det lå også klart efter debatten i går. Men jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, når jeg nu ikke kan få svaret fra hr. Ellemann-Jensen i dag: Hvordan opfatter Venstre selv målsætningen om 1 pct. af bruttonationalproduktet til ulandshjælp og forpligtelsen her? Og for det andet: Hvordan opfatter Venstre selv spørgsmålet om miljø- og katastrofiehjælp? Jeg vil gerne høre det fra Venstres mund, når Venstre stiller disse ændringsforslag, og når Venstre holder de uetiske taler, som vi hører i dag på dette område.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu er det jo julemåneden. Så jeg traf en stor beslutning i morges, nemlig den, at jeg havde tænkt mig at være venlig i dag, ikke mindst over for partiet Venstre, som jeg synes jeg af og til har været lidt hård ved. Og så tænkte jeg, at det jo kunne være udtryk for en ny stil så at være venlig her i julemåneden, og det har jeg

[Peter Duetoft]

kunnet holde lige indtil nu. Men nu må jeg nok sige, at det kan være, at jeg gemmer det som et nytårsforsæt.

Jeg er nemlig nødt til at sige til hr. Svend Heiselberg: Det var dog en fantastisk gang dobbeltmoral! Hr. Svend Heiselberg er imod bruttoskatten, som vi andre kalder arbejdsmarkedsbidraget. Jeg vil godt spørge hr. Svend Heiselberg: Var der ikke noget med, at VK-regeringen fremsatte forslag om et 5 pct.s arbejdsmarkedsbidrag? Nej, hr. Fogh Rasmussen kan ikke huske det. Det kan jeg godt forstå: Der er fortrængninger nogle steder i den gruppe. Men en kendsgerning er det, at alle andre i Danmark øjensynlig har opfattet det sådan, at der kom et arbejdsmarkedsbidragsforslag fra den daværende regering. Og det er da pudsigt, at man nu står og er imod det.

Det andet, hr. Svend Heiselberg kom med, var, at Venstre er imod at røre ved folkepensionen. Og dér går jeg så ud fra at hr. Svend Heiselberg mener, at det var regeringens forslag om at indtægtsregulere folkepensionen for 70-årige og derover, der var det store og frygtelige, som den nuværende regering har gjort. Jeg kan så bare ikke forstå, hvorfor det kunne lade sig gøre at indtægtsregulere for de 67-69-årige under den tidligere regering med Venstres deltagelse. Det var altså i orden! Dengang havde Venstre ikke noget imod at røre ved folkepensionen! Men nu er man pludselig kommet på oppositionsbænkene, og så er det åh så forfærdeligt, at regeringen så viderefører det forslag og den tankegang, som den daværende regering havde.

Hvis Folketingets forretningsorden tillod det, ville jeg bruge et meget, meget stærkt ord om det, der blev sagt i denne tale. Men da den ikke tillader det, vil jeg nøjes med at ryste på hovedet.

Anden næstformand (Grove):

Ja, det ved man jo heller ikke hvad der sker ved! (*Munterhed*).

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg sad og prøvede på at finde ud af, hvad det egentlig er Venstre vil. For det eneste, vi har fået at vide, er, at Venstre vil en anden vej. Men hvad det klart er for en vej, er det egentlig svært at finde ud af. Vi fik hr. Svend Heisel-

bergs angreb på muligheden for at gå tidligt på pension. Det fik vi at vide var noget meget slemt noget. Men samtidig ved vi jo, at Venstre har stemt for en ophørsordning, så landmænd kan trække sig tilbage, når de er 55 år. Hvad vej er det så, Venstre vil? Er det kun landmænd, der skal have mulighed for at stoppe, når de er 55, eller er det også andre, der er nedslidt på arbejdsmarkedet? Lad os få det at vide.

Hr. Svend Heiselberg talte om en masse skattefiduser, som det var urimeligt at man havde fjernet. Jamen var det ikke de skattefiduser, Venstre og De Konservative selv kaldte vildskud, da man sidst lagde op til skatteforhandlinger? Er Venstre flygtet fra det standpunkt? Og hvad er det egentlig, Venstre vil med den offentlige sektor? Kan vi ikke én gang for alle få en liste over, hvilke sociale ydelser det er, der efter Venstres mening skal nedsættes? Lad os få listen lagt frem, så vi har noget at forholde os til.

Ellers har Venstres mest tydelige bidrag til debatten i dag jo været at fortælle os, hvad det er, der er flottenhejmeri: Det er, når en landsby i Indien skal have rent drikkevand. Det er, når nogle fattige i Afrika skal have medicin. Det er, når vi hjælper ulande med at forbedre deres dyrkningsmetoder. Det er efter Venstres mening flottenhejmeri.

Det synes jeg er noget usmageligt, må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Hr. Svend Heiselberg kan jo være glad for, at det bliver vanskeligt at svare på de mange spørgsmål, for hr. Svend Heiselberg får kun en kort bemærkning.

Men der rejser sig selvfølgelig mange spørgsmål i forhold til et indlæg som det, hr. Svend Heiselberg kom med – også på baggrund af de ændringsforslag, vi havde til behandling i går.

Hr. Svend Heiselberg mener, at Venstre og De Konservative med de ændringsforslag, de har stillet, har fremlagt et alternativ til regeringens finanslovsforslag.

Det må siges at være en sandhed med meget, meget store modifikationer. Det vil jeg tro at hr. Svend Heiselberg straks vil være i stand til at indrømme, når han kommer på talerstolen. Det skal der ikke bruges mange sekunder på.

[Pia Gjellerup]

Der er ikke mange alternativer. Der er nogle ting, man er imod at regeringen har gjort; men der er intet alternativ ved siden af.

I øvrigt savnede jeg lidt anerkendelse af visse ting. Det prøvede jeg ellers at fiske efter allerede i mit første indlæg i dag. Hvor er anerkendelsen fra hr. Svend Heiselberg i forhold til regeringen, når man ser på den udvikling, som regeringen altså ikke har været i stand til at modvirke? Sådant må jeg forstå hr. Svend Heiselberg: at vi ikke har været i stand til at modvirke, at den danske krone står nogenlunde stærkt.

Det mente hr. Svend Heiselberg ellers at den økonomiske politisk ville gøre. Den var jo så uansvarlig – sagde hr. Svend Heiselberg tidligere på året – at det var helt naturligt, at den danske krone var så svag. Når den nu er stærk igen, hvad skyldes det så?

Det synes jeg det ville være rimeligt om vi fik et svar på. Det skyldes sikkert, at man i udlandet faktisk anerkender den økonomiske politik, der er lagt op til.

Jeg savner også anerkendelse af det vågnende ejendomsmarked, de øgede investeringer i erhvervslivet, som vi kan se foran os, og omsætningsfremgangen i erhvervslivet. Men den slags er måske også bare den tidligere regerings skyld.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Til hr. Kim Behnke vil jeg gerne sige, at de ændringsforslag, vi har stillet, er stillet på en sådan måde, at vi havde håbet på, at vi kunne komme i forhandling med regeringen. Og derfor kunne det jo ikke hjælpe, at vi kom med nogle rader ændringsforslag, som eksempelvis Fremskridtspartiet har gjort det i mange henseender.

Vi har stillet nogle ændringsforslag, som vi syntes det var rimeligt at vi kunne have forhandlet med regeringen. Men det forholder sig jo sådan, at regeringen ikke turde gå i forhandling – på grund af, at den var bange for, at den ikke kunne fastholde det flertal, som den nu havde fået skrabet sammen inden for regeringen.

Hr. Bilgrav-Nielsen er utilfreds med, at jeg brugte udtrykket flottenhejmer, men jeg har egentlig fået det af hr. Bilgrav-Nielsen selv. Hr. Bilgrav-Nielsen brugte det jo engang ved en

speciel lejlighed, og det blev dengang omtalt meget. Så jeg syntes, det var så fint, at det egentlig burde genbruges.

Så spørger hr. Bilgrav-Nielsen efter det med de offentlige budgetter. Nu har jeg rent faktisk ikke nævnt, at vi aldrig har haft større underskud. Jeg sagde: Næsten aldrig før har vi haft et så stort underskud på de offentlige budgetter – for nu at bruge et direkte citat.

Og så vil jeg også sige, at vi nærer ingen ringeagt for mennesket. Men vi har denne opfattelse, og det mener vi egentlig at vi er blevet bekræftet i: Forleden vedtog vi et aktstykke, hvor vi gav regeringen mulighed for at optage indenlandske og udenlandske lån på op til 950 mia. kr. – og vi har en gæld på ca. 650 mia. kr.!

Det fortæller os en lille smule om, at vi er i den situation, at den flottenhejmerpolitik, man tidligere har ført, er vi nødt til at prøve at se lidt mere fornuftigt på.

Og vi har jo ikke foreslået, at vi skulle skære ulandsstøtten ned. Vi har foreslået, at man kunne gøre ligesom mange andre lande, også de nordiske, nemlig skære ulandsstøtten en lille smule ned ... (*Muntherhed*). ... altså ned med – ja, ja – 0,1 procent.

På trods af det vil vi give over 8 mia. kr. i ulandsstøtte. Det er ...

Anden næstformand (Grove):

Taletiden er udløbet.

Svend Heiselberg (V):

Det var jo synd.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal bare ganske kort sige til hr. Svend Heiselberg, at hvis Venstre mener, det er et fornuftigt oplæg til forhandlinger med regeringen at komme med en lang række forslag, som tilsammen betyder, at man øger arbejdsløsheden med mere end 10.000 personer, så har man taget helt fejl af, hvad det er, der er både regeringens, Socialdemokratiets og de tre øvrige regeringspartiers fornemste opgave og ønske, nemlig at sænke arbejdsløsheden.

Det er ikke en invitation til seriøse, saglige forhandlinger at komme med et projekt, der siger: Titusind yderligere ud i arbejdsløshedskøen!

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Svend Heiselberg tilbageviste ikke mit argument om, at Venstre støtter 98 pct. af indholdet i finansloven, og det var nok også klogt af hr. Svend Heiselberg ikke at begive sig ud i det forsøg.

Men når så hr. Svend Heiselberg bruger formuleringen, at Venstre og De Konservative havde stillet ændringsforslag, hvis eneste formål var at komme i forhandling med regeringen, så må jeg gentage mit spørgsmål fra i går, hvor hr. Svend Heiselberg også undgik at svare på det:

Hvad er det så, Venstre virkelig ønsker, hvis Venstre havde magt og agt til det?

Det har man aldrig formuleret, det har man aldrig fremlagt, man har kun fremlagt dette – med hr. Svend Heiselbergs ord – forhandlingsoplæg. Så lad os da se, hvad resten går ud på! Det kunne være, at man kunne komme ind i en meget bedre dialog med Venstre, hvis vi så, hvad der skjuler sig under tæpperne i Venstres gruppeværelse.

Så siger hr. Svend Heiselberg konstaterende, at aldrig før har underskuddet været så stort som i år.

Nej, men hvem har vedtaget, og hvem har fremlagt det finanslovsforslag, der styrer 1993? Jeg kan oplyse hr. Svend Heiselberg om, at det har Venstre i form af den VK-regering, der for et år siden fik vedtaget en finanslov, som nu altså har resulteret i det største underskud i Danmarkshistorien – med hr. Svend Heiselbergs ord. Så tillykke, det er flot klaret!

Så siger hr. Svend Heiselberg, at Venstre ikke kommer med paradeforslag, hvad Fremskridtspartiet efter hr. Svend Heiselbergs mening skulle gøre. Men det er da den egentlige definition på et paradeforslag at stille med et forslag om besparelser på flygtningeområdet, når Venstre så ikke sideløbende med det vil støtte andres lovforslag, der er forudsætningen for, at man kan gennemføre besparelserne.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg forstod på hr. Svend Heiselberg, at man ikke ville skære ned på ulandshjælpen. Man vil kun skære lidt ned, og så er det for øvrigt adskillige millioner kroner, man vil skære ned med.

Realiteten er selvfølgelig, at Venstre med sine ændringsforslag har lagt sig lige i hælene på Fremskridtspartiet, hvad angår ulandspolitik, og det er altså i modstrid med det image, som Venstres formand har forsøgt at give Venstre som et lidt fornuftigt parti på det her punkt.

Nu kan jeg forstå af hr. Svend Heiselbergs indlæg, at Venstre også tager afstand fra de indimellem fornuftige betragtninger, den tidligere udenrigsminister kom med. Det var kun, fordi vi andre tvang ham til det.

Det var godt, vi gjorde det.

Jeg vil gerne have svar af hr. Svend Heiselberg på mit spørgsmål. Det lyder:

Opfatter Venstre det nu sådan, at Venstre ikke længere er bundet af aftalerne om, at ulandsbistanden skal være på 1 pct. af bruttonationalproduktet, og at vi skal stræbe efter i de næste år at få en miljø- og katastrofefond på 0,5 pct. af bruttonationalproduktet?

Jeg er da ikke i tvivl om, at det er det, Venstre har meldt sig ud af, og sådan synes jeg også vi skal forfare i den fortsatte diskussion om miljø- og katastrofehjælp og ulandshjælp i det danske Folketing.

Men jeg vil gerne have lidt konsekvens hos Venstres ordfører. Er konsekvensen af talen ikke, at Venstre selv inderst inde mener, at nu er man ikke længere bundet af 1 pct.s ulandshjælp og 0,5 pct. på miljø- og katastrofehjælp?

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne vende tilbage til arbejdsmarkedsbidraget eller, som det hedder i hr. Svend Heiselbergs og Venstres sprogbrug, bruttoskatten.

Jeg vil gerne spørge hr. Fogh Rasmussen, om han her fra talerstolen vil bekræfte, at mens Det Radikale Venstre, Venstre og De Konservative var i regering sammen, førte vi i december måned 1990 forhandlinger om en økonomisk reform indeholdende et 5 pct.s bidrag. Jeg tror, det blev kaldt et socialt bidrag, men det er i virkeligheden det samme som det arbejdsmarkedsbidrag, vi nu har.

Det vil jeg gerne bede hr. Fogh Rasmussen om at bekræfte.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg kunne forstå på Venstres ordfører, at den virkelig store nye ideologiske forskel på den nuværende regering og Venstre var, om de tilskud, som vi har til privat vedligeholdelse, skulle afskaffes og erstattes af fradrag eller ikke. På samme måde ønsker Venstre, at tilskuddet til privat hjemmeservice skal afskaffes og erstattes af fradrag.

Jeg vil godt sige til Venstres ordfører, at for Socialdemokratiet er det her ikke noget ideologisk korstog, der er ikke noget ideologisk spændingsfelt mellem Venstre og Socialdemokratiet i forskellen fradrag kontra tilskud. For os er det her spørgsmålet om ansvarlig økonomisk politik.

Vi fik under den tidligere regerings ledelse en ordning med tilskud til privat vedligeholdelsesarbejde, som bliver brugt i rigt omfang. Når konjunkturerne stiger i bolig- og byggebranchen, har vi mulighed for at styre de offentlige udgifter, og Venstre burde være optaget af at styre de offentlige indtægter.

Jeg kan forstå, at når Venstre har valgt at gøre det her til et stort ideologisk felttog – tilskud kontra fradrag – så må det være efter inspiration fra Venstres næstformands bog. Der koncentrerer hr. Fogh Rasmussen sig meget om det med, at borgerne bliver slaver af staten. Jeg har meget svært ved at se, at spørgsmålet om tilskud kontra fradrag gør nogen forskel for den enkelte borger. For den enkelte borger er der den fordel ved tilskud, at man får tilskuddet på det tidspunkt, da man afholder udgiften, mens der vil være en stor forskydning, hvis man ændrer det til fradrag, for så vil man først få fradragene på det tidspunkt, da man opgør sin selvangivelse.

Så lad være at forsøge at skabe myter og fjendebilleder på et ikkeideologisk felt.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Hr. Bilgrav-Nielsen rejste spørgsmålet om bruttoskatten. Hr. Bilgrav-Nielsen sagde, at den daværende KVR-regering i efteråret 1990 fremlagde en såkaldt økonomisk reform.

Det er ikke en korrekt oplysning. Oplægget økonomisk reform blev fremlagt i efteråret 1989. I denne økonomiske reform blev der ikke fremlagt et forslag om bruttoskat. Der blev fremlagt et forslag om et forsikringsbidrag til forskellige arbejdsmarkedsformål.

Det var det første: Det var et forslag om et bidrag, der var øremærket til arbejdsmarkedsforsikringer.

For det andet var det et bidrag, der ikke hvilede på selvstændig bruttoindkomst.

For det tredje var det et bidrag, som ikke hvilede på pensionsindbetalinger. Derfor havde det bidrag ikke det fjerneste at gøre med bruttoskat. Den fejlagtige oplysning bliver ikke rigtigere af, at den bliver gentaget gang på gang. Der var ikke tale om en bruttoskat. Jeg har aldrig nogen sinde som skatteminister fremlagt noget, der bare antydningvis ligner en bruttoskat.

Denne regering har derimod gennemført en bruttoskat på 5 pct., som er en farlig skat, fordi det er en skjult skat. Skatteministeren har udsendt årsopgørelser og skattekort, hvor bruttoskatten er holdt skjult for skatteyderne. Skattevæsenet er i besiddelse af tallene for bruttoskatten, men skatteministeren vil ikke på skattekort og forskudsopgørelse oplyse borgerne om, hvor stor bruttoskatten er. Derfor er det en farlig skat, og det er et stort tilbageskridt for skatteydernes retssikkerhed, at skattevæsenet end ikke oplyser skatteborgerne om de tal, som skattevæsenet selv er i besiddelse af.

Formanden:

Økonomiministeren. Jeg mener i øvrigt, tiden er inde til at slutte denne række af korte bemærkninger.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg skal gerne bidrage til historieskrivningen også. I økonomisk reform, som ganske rigtigt, som hr. Fogh Rasmussen siger, er fra oktober 1989, var der to procentvise bidrag uden loft over. Tre procent og to procent.

Det er korrekt, at de ikke bliver opkrævet nøjagtig på den måde. Pensionsfradraget i beregningerne var taget væk, men det er en procent af den løn, man får udbetalt, rettet mod ganske bestemte formål, nøjagtig som arbejdsmarkedsbidraget er det efter skattereformen nu. Der er principielt ingen forskel. Det er tre procent og to procent af en løn.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg vil gerne bede økonomiministeren bekræfte følgende:

[Fogh Rasmussen]

For det første, at det bidrag, der var indeholdt i økonomisk reform, blev opkrævet som et øremærket bidrag, der skulle variere med størrelsen af udgifterne til de formål, bidraget gik til, og at bruttoskatten ikke varierer.

Altså, det bidrag, der blev lagt frem i økonomisk reform, var et forsikringsbidrag, og det, denne regering har gennemført, er en bruttoskat.

For det andet vil jeg bede økonomiministeren bekræfte, at det bidrag, der var fremlagt i økonomisk reform, ikke hvilede på selvstændig bruttoindkomst.

For det tredje vil jeg bede økonomiministeren bekræfte, at bidraget heller ikke hvilede på pensionsindbetalinger. Med andre ord: Der var ikke tale om en bruttoskat.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg skal gerne bekræfte, at det ikke hvilede på pensionsindbetalingerne, at det ikke hvilede på selvstændig bruttoindtægt. Andet kan jeg heller ikke bekræfte, for det er nøjagtig samme mekanismer og principper. De var øremærket til ganske bestemte formål, og de skulle variere med udgifterne nøjagtig som i skattereformen med arbejdsmarkedsbidragene i tre forskellige områder. De køres ind i en fase over fem år. De skal variere. Det fremgår af bestemmelserne i lovgivningen.

Formanden:

Jeg er stadig af den opfattelse, at det har været en lang række af korte bemærkninger efter det sidste ordførerindlæg, og jeg henstiller, at man korter antallet af korte bemærkninger ned.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg er glad for, at økonomiministeren nu i realiteten erkender, at der i sin tid ikke var tale om et forslag om bruttoskat. Der er væsensforskelle, som gør, at der ikke var tale om bruttoskat. Det, denne regering har gennemført, er en bruttoskat.

Så må jeg spørge økonomiministeren: Hvad er forklaringen på, at regeringen vil holde tallene i bruttoskatten skjult for skatteyderne? Hvorfor må bruttoskatten ikke fremgå klart og tydeligt af forskudsopgørelser og skattekort?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Det er hr. Fogh Rasmussens opfindelse at kalde det en bruttoskat. Det er ikke regeringen, der kalder det det. Vi kalder det et arbejdsmarkedsbidrag nøjagtig eller i hvert fald tilnærmelsesvis på samme måde, som det fremgik af økonomisk reform, og selvfølgelig må brutto... undskyld, arbejdsmarkedsbidraget ... (*Munterhed*). Ja, dér kan man se. Man lytter for meget til hr. Fogh Rasmussen! ... Selvfølgelig må arbejdsmarkedsbidraget fremgå af skattekortene. Det gør det beklageligvis ikke. Men det vil fremgå af lønningssedlerne, efterhånden som lønningerne indkommer i løbet af 1994.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Gade, at vi ikke vil melde os ud af noget forlig alene af den grund, at vi ikke er med i noget forlig om 1 pct. af bruttonationalproduktet til ulandsstøtten. Lad mig sige det helt klart!

Derimod er vi med i et forlig om 0,5 pct. Det fastholder vi selvfølgelig, det er klart. Vi løber ikke fra nogen aftale.

Så spørger man efter, hvor regeringen er. De er optaget, de travle mænd og damer. Og folkepensionen – ja, dér spørger hr. Jes Lunde så efter, om det var landbruget, jeg tænkte på man ville sende på folkepension. Jeg vil sige, at denne ordning for landbruget – det er strukturfondene, som er bragt i anvendelse her. Det er ikke en folkepensionsordning.

Til hr. Kim Behnke vil jeg sige, at vi har jo altså ikke magt, som vi har agt, og derfor har vi ikke stillet med en lang række paradeforslag. Men det er klart, at den dag vi får magt til at gøre det, så vil vi selvfølgelig komme med de nødvendige forslag, for at vi kan få orden i vores økonomi og genskabe beskæftigelsen.

Det er også et svar til Socialdemokratiets ordfører. Vi tror ikke på, at den beskæftigelse, som man vil skabe ved hjemmeserviceordninger, orlovsordninger og den slags ting, batter noget. Så derfor har vi ikke stor respekt for de forslag, som man har gennemført i regeringen på de områder her. Vi mener som sagt, at det, det drejer sig om i stedet for, er, at vi får brugt de penge til beskæftigelse. Det tror vi vil være betydeligt bedre for erhvervslivet.

Jes Lunde (SF):

Regeringen vil gerne have os til at tro, at det går godt på alle områder. Ja, det er lige før, regeringen tør sige, at det går ufattelig godt. Men dér nærmer den sig nok alligevel en tærskel, hvor en vis ydmyghed får den til at tøve lidt.

Var der ikke noget med en statsminister Schlüter, der kom for skade at sige, at det gik ufattelig godt, selv om betalingsbalancen viste katastrofale underskud? Regeringen risikerer meget let at gentage historien under lidt andre overskrifter. Den siger, at det går godt, samtidig med at arbejdsløsheden sætter Danmarksrekord.

Derfor vil jeg gerne begynde min tale med at minde om, at arbejdsløsheden betyder, at i hundredtusindvis af mennesker får ødelagt deres liv. Der er intet, der kan retfærdiggøre, at vi fordeler goder og byrder i vores samfund sådan, at disse forhold skal fortsætte.

Arbejdsløsheden indebærer en hel serie af ødelæggende omstændigheder for den enkelte, som kan være svære at forstå, når man har sit gode og faste job.

Først er der styrken af den økonomiske øretæve. Mange har sikkert stadig en forestilling om, at man får 90 pct.s dækning af den tabte arbejdsfortjeneste. Det er også rigtigt nok i princippet. Men der er et loft på i øjeblikket 2.634 kr. om ugen, og dermed er det absolut de færreste, der får de 90 pct. dækket. Gennemsnittet er en dækning på 67 pct. Eller sagt omvendt: Det typiske er, at man taber en tredjedel af sin indtægt, når man bliver arbejdsløs.

Med den livsstil, mange har lært op igennem 1960'erne og 1970'erne, er det de færreste familier, der indretter sig, så de uden problemer kan inkassere et sådant økonomisk tab.

Derfor ser vi i aviserne, at tvangsauktioner går hånd i hånd med den store arbejdsløshed. Mange tvinges fra hus og hjem, og det betyder ofte, at de oven i det økonomiske tab ved selve arbejdsløsheden tvinges ud i tab af titusindvis af kroner, ja, i værste fald i hundredtusindvis af kroner, når huset går på tvangsauktion. Det kan for mange mennesker simpelt hen være svært at rejse sig igen efter sådan en økonomisk nedtur.

Men de økonomiske konsekvenser er trods dette kun én side af sagen. Dertil kommer de sociale og psykiske virkninger. Tabet af kolle-

ger og det daglige sociale samvær skaber en tomhed, hvor der er rigelig tid til at spekulere over, hvorfor det gik galt. Selv i situationer, hvor arbejdsløsheden er indlysende uforskyldt – virksomhedslukninger, svigtende ordretilgang osv. – ved vi, at den enkelte ofte ender med at se det som et voldsomt personligt nederlag. Man føler sig kasseret, sat udenfor og nægtet retten til at være med i samfundet på lige fod med andre. Selvværdet lider hos mange et knæk, når arbejdsløsheden løber længere end de første par måneder. Adskillige undersøgelser dokumenterer, at en stor del af de arbejdsløse får både helbredsmæssige problemer, et stigende medicinforbrug og psykiske problemer.

Det ligger meget dybt i os alle som en nedrevet værdi i vores kultur, at vi skal være til arbejdsmæssig nytte i fællesskabet. Deri ligger en meget væsentlig del af vores værdi som mennesker, og uden den er vi næsten intet.

Det kan også beskrives på en anden måde: Mennesket er et socialt væsen, hvor en af de meget væsentlige ting for os er at kunne give og yde. Det er derigennem, at vores livs fylde og vigtigheden af vores eksistens mærkes. Kan vi give andre noget, ved vi, at vi er noget og kan noget.

Rigdom er ikke at have meget, rigdom er at kunne give, som den tyskfødte filosof Erich Fromm formulerede det.

Det er ikke så svært, hvis de arbejdsløse føler sig sat udenfor. På den ene side siger man til dem, at de kun har værdi, hvis de er med til at bidrage arbejdsmæssigt til fællesskabet. På den anden side siger man til dem, at de ikke må være med. Den tvungne arbejdsløshed er derfor utålelig, og SF vil aldrig affinde sig med den.

Folketinget må sætte sig som sin allervigtigste opgave at fjerne den ved at sætte øget aktivitet i gang i den private sektor med nyttige opgaver, hvor der især ligger meget og venter på miljøområdet, ved at bedre den offentlige service i børnepasning, ældreomsorg og afvikling af ventelisterne på sygehusene – her er der brug for mange af de ledige hænder – og ved at uddanne mere, så de arbejdsløse kan få de samme kvalifikationer som dem, der er i beskæftigelse.

Det er samtidig forudsætningen for at fjerne den tvungne arbejdsløshed helt ved at fordele

[Jes Lunde]

arbejdet, så alle, der vil arbejde, kan komme til det, og de, der har lyst til en pause fra arbejdslivet, kan tage en pause.

Regeringen har i virkeligheden fattet mange af overskrifterne. Den gør bare alt for lidt ved sagen. Finansloven for 1994 lægger op til øget aktivitet på flere punkter, men resultatet er, at der stadig i 1994 vil være en tvungen arbejdsløshed på 330.000. Det mener vi i SF er uanstændigt over for de ledige, for sådan behøver det ikke at være.

SF har gennem sine ændringsforslag til finansloven vist, hvordan regeringen kan sætte betydelig mere aktivitet i gang. Det forudsætter kun, at regeringen er villig til at bruge enhver ledig krone på budgettet til en målrettet indsats imod arbejdsløsheden i stedet for at hælde flere milliarder kroner ud i skattelettelser til de bedst stillede.

Men lad mig sige med det samme, at det største bidrag til at fjerne den tvungne arbejdsløshed ikke kommer fra øget aktivitet. Det kommer derimod fra at fordele arbejdet bedre. Det kan vi gøre ved at deles om det i hverdagen gennem nedsat arbejdstid til alle og gennem nedsat arbejdstid til småbørnsforældre eller gennem en løbende arbejdsfordeling, eller vi kan gøre det i længere perioder ved, at nogle vælger at forlade arbejdsmarkedet for en tid. Man kan sige, at arbejdsløsheden derved bliver frivillig.

I oktober 1993 kom skraldemændene i Århus med et flot og solidarisk forslag til det første, det vil sige dele arbejdet i hverdagen. De tilbød at gå ned i indtægt ved at tage en arbejdsløs med ind på sjakket for hver tre, der i forvejen var i beskæftigelse. De var villige til at dele arbejdet ved at skiftes til at gå ledig hver fjerde uge, og de var parat til samtidig at dele indkomsten i en fælles pulje med den arbejdsløses hidtidige dagpenge.

Vi er vant til her i Folketinget at snakke om et totredjedelssamfund, hvor de beskæftigede hygger sig med deres egen jobsikkerhed og lader de arbejdsløse sejle deres egen sø. Derfor var det dejligt at høre fra skraldemændene, der gjorde oprør mod den tankegang og turde vise praktisk solidaritet. Men se, om de blev godt modtaget! Kun SF har støttet dem. Regeringen med arbejdsministeren i spidsen var mest optaget af at sige nej, og vi er i SF lamslået over den holdning, regeringen lægger for dagen.

Vi har prøvet at lytte til regeringens indvendinger, men der er ærlig talt ingen af dem, der holder nogen steder. Først sagde arbejdsministeren, at det ikke gik an, at skraldemændene ville lade den ledige slippe for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Skraldemændene har for længst svaret, at de er villige til at stå til rådighed i den ledige uge. Der bliver med andre ord ikke en eneste time mindre ståen til rådighed. Arbejdsstyrken reduceres ikke det mindste.

Så sagde regeringen, at det ville give stivhed på arbejdsmarkedet, når ledige blev fast knyttet til en arbejdsplads. Men det passer jo netop ikke. Når skraldemændene er villige til at stå til rådighed i den ledige uge, kan de med dags varsel flytte til en anden arbejdsplads, hvis der er brug for det. Dertil kommer, at de alle er holdt i gang og fungerer på arbejdsmarkedet. Det er regeringen vant til at bruge milliarder af kroner på til de ledige med inspirationskurser, jobtræningsforløb osv. Alt det kan regeringen godt spare sig over for de mennesker, der er med til at dele arbejdet.

Som det sidste trumfkort har regeringen på det seneste sagt, at det er vigtigere, at de ledige får en uddannelse, så de kan bruges på helt andre arbejdsfelter. Det er selvfølgelig fint nok, hvis det er rigtigt. Men kunne man så ikke starte med at uddanne alle dem, man overhovedet har kapacitet til, og så give resten lov til at være med til at dele arbejdet med dem, der gerne vil give plads for det?

Vi er forpligtede til at give alle gode livsvilkår nu og så indrette os sådan, at vi kan lave om på fordelingen med det samme, hvis der er brug for folk andre steder. Det er også lige præcis sådan, skraldemandsmodellen er tænkt, og derfor forstår vi ikke regeringens stivnakkethed på det område.

Folketinget må tage sig sammen til at erkende, at arbejdsløsheden ikke forsvinder af sig selv, at der aldrig bliver brug for 350.000 flere i almindelige fuldtidsjob, hvis ikke nogle af de beskæftigede flytter sig, og at en anden fordeling af arbejdet er piskende nødvendig for at give de arbejdsløse en chance for et ordentligt liv. Hvis ikke vi magter opgaven, har det uoverskuelige negative virkninger både for den enkelte og for samfundet.

Arbejdsløshedens virkninger breder sig som ringe i vandet og skaber utryghed. 800.000

[Jes Lunde]

mennesker er arbejdsløse i kortere eller længere tid i løbet af et år. Mange beskæftigede går med en fyreseddel i baglommen, og atter andre ved, at deres risiko for at blive arbejdsløse er stor. Kulden breder sig, og glæden bliver lidt sværere at finde. Samfundsmæssigt kan arbejdsløsheden også risikere at blive en kilde til desperation, især hvis unge føler, at de ingen muligheder har.

I foråret 1993 oplevede vi for første gang i nyere Danmarkshistorie en politisk demonstration, der endte med, at politiet skød direkte ind i menneskemængden. Det helt særegne ved demonstranterne var, at den hårde kerne blandt arrangørerne havde vold mod selve samfundssystemet som mål. Der var ikke tale om isolerede mål som at besætte et hus for at skaffe sig en bolig eller imødekommelse af andre veldefinerede krav.

Denne nye udvikling, hvor hadet til samfundet gøres til en ideologi, og hvor hensigten helliger ethvert middel, er frygtelig farlig, og jeg tror kun, at den kan få et omfang, der tæller mere end nogle få personer, hvis massearbejdsløsheden er grobunden. Hvis mennesker bliver forhindret i at sætte sig positive spor i samfundet, så kan de blive tvunget ud i at sætte sig negative for dog at føle, at de eksisterer. I TV-Avisen i søndags blev det formuleret af en ung, der lige var blevet anholdt. Han råbte til kameraet igennem det lukkede vindue i politibilen:

Vi unge har ikke en skid at lave, derfor stjæler vi.

Knivstikkeri blandt unge, drab, forældres ligegyldighed, mangel på kærlighed, rodløshed og opbrud – der går for mig at se to tydelige tråde fra disse forhold og tilbage til den måde, vi har indrettet vores arbejdsmarked på.

Den ene tråd går tilbage til den håbløshed og bitterhed, der let skabes i et liv ramt af arbejdsløshed. Et liv i opgiveness avler rodløshed og mangel på værdier.

Den anden tråd går tilbage til den manglende tid til børnene, der kan blive resultatet, når forældrene tilsammen har en alt for lang arbejdstid væk hjemmefra.

De to tråde er hver for sig stærke bærere af forklaringer på, hvorfor vi får problemer. Vi ville gøre vores børn og unge en kolossal tjeneste, hvis vi forstod at dele tingene anderledes, hvis småbørnsforældre overalt, hvor de har

lyst, fik lov til at gå betydeligt ned i arbejdstid og vi samtidig sørgede for at gøre det økonomisk muligt for dem, hvis vi forbedrede mulighederne for at være hjemme, når det er vigtigt for børnene, hvis vi ville prioritere og give mere tid til vores børn, mens de, der er arbejdsløse, så i stedet kunne få den plads på arbejdsmarkedet, som de gerne vil have.

Det er nødvendigt at give plads for det. Vi skulle lytte til de undersøgelser, hvor børn bliver spurgt, hvad de allerhelst ville have. De svarer faktisk ikke: Flere julegaver. De svarer: Mere tid med mor og far.

Det kan diskuteres, om bedre muligheder for, at forældre kan tage en pause fra arbejdslivet, betyder, at kvinderne risikerer at blive fastlåst derhjemme. Det er absolut ikke SF's hensigt. Jeg tror gerne, at kvinderne er de første til at få dårlig samvittighed over for børnene. Det taler til deres fordel. Men det er faktisk især mændene, der alt for ofte er fraværende i børnenes opvækst.

Ikke mindst når børnene bliver lidt større og forældrene måske er blevet skilt, er det katastrofalt, hvis fædre helt melder sig ud af omsorgen for deres børn. Børn har brug for at blive snakket med, og for at nogen tager sig af dem, brug for at mærke forældrenes kærlighed og varme, også selv om de kan se ud til at være så store, at man tror, de kan klare sig selv. Hvis forældrene vælger at skrue ned for deres tid på arbejdsmarkedet for at tage sig af deres børn, bør det til gengæld sikres, at enhver pause fra arbejdslivet forbindes med ret til at vende tilbage akkurat som ved barselorloven, så ingen, hverken mænd eller kvinder, uforskyldt havner permanent hjemme ved kødgyderne.

Jeg ved godt, at erhvervslivet vil sige, at man ikke kan holde orlov i årevis. Det vil koste store beløb i genoptræning og ajourføring.

Mit svar er: Og hvad så? Bruger vi ikke i dag milliardbeløb på at holde de arbejdsløse ajour? Hvad skulle forskellen være ved at bruge pengene på nogle, der har holdt en pause hjemme ved børnene i stedet for at være ufri-villigt arbejdsløse? Det er i sidste instans kun et spørgsmål om politisk vilje – og et spørgsmål om at bruge fantasien – i stedet for at lade sig trumle flad af, at vi nu engang tilfældigvis har bestemt os for at indrette verden på en måde, der har vist sig ikke at fungere.

[Jes Lunde]

Folketinget har taget nogle spæde skridt ind i den nye verden med de orlovsordninger, der så småt er begyndt at fungere, men der er brug for at komme betydeligt længere i en mere fleksibel tilrettelæggelse af arbejdslivet; massearbejdsløsheden gør det uomgængelig nødvendigt. Hvis vi skal forhindre meget af den menneskelige nød, der ellers bliver resultatet – og når dertil kommer, at mange beskæftigede også kan få et bedre liv ved en klogere fordeling af arbejdet – ja, så er der ikke meget at betænke sig på.

Når jeg har valgt at lægge så meget vægt på disse forhold i min tale, er det, fordi jeg er bange for, at regeringens sæbebobleoptimisme gør, at den ikke ser problemerne tilstrækkeligt i øjnene. SF er enig i, at dansk økonomi, hvad angår mange af nøgletallene, er væsentlig mere robust end tidligere: vi har overskud på betalingsbalancen, renten er historisk lav osv., men det er bare ikke det samme, som at de arbejdsløse kan forvente job lige om hjørnet.

Jeg tror personlig gerne, at optimismen flourer i Overdanmark, som en tidligere socialdemokratisk partiformand engang så rammen de kaldte det, men denne optimisme er ofte betalt af helt andre mennesker, dem, der må af finde sig med at leve med langt lavere indkomster og med en betydelig større usikkerhed om fremtiden.

Sådan er det også i nogen grad i øjeblikket. Regeringens skattereform gav kolossale skattelettelser til dem, der i forvejen havde de store indkomster. Der er både 10.000, 20.000, 30.000 og 50.000 kr. i skattelettelser årligt, når reformen er fuldt gennemført, hvis bare indkomsten er stor nok. Så er det ikke underligt, hvis nogen i bunden føler sig snydt. Mange med lave indkomster har kigget forgæves efter skattelettelserne, og andre har for længst regnet ud, at det er dem, der skal betale gildet.

Tilsvarende var det heller ikke gaverne til de dårligst stillede, der var i overtal, da man vedtog arbejdsmarkedsreformen. Regeringen fastholdt, at man skal smides ud af dagpengesystemet efter syv års ledighed, og for at føje spot til skade blev kommunernes muligheder for at redde de langtidsledige forringet ved, at støttet arbejde ikke længere kan give genoptjening af dagpengerechten. Vi må frygte, at mange falder nedenunder af sikkerhedsnettet, ned på bistandshjælpen, hvor der sættes så snævre grænser for

husstandsindkomsten, at mange arbejdsløse ender med et stort, rundt nul, hvis de ikke er parate til at flytte fra deres ægtefælle.

Danmark trænger til et regeringsskifte, hvor de arbejdsløses problemer kommer længere op på dagsordenen, et skifte, hvor de små i samfundet kan mærke, at det er deres tur til at blive taget alvorligt. Vi får et folketingsvalg i efteråret 1994 med mulighed for et politisk systemskifte. Den regering, vi har nu, forsøger at ligne en nyskabelse, men det lykkes ikke særlig godt.

I SF er vi parate til at anerkende, at finanslovforhandlingerne i år har haft et bedre udgangspunkt ved, at der ikke har været overfyldt med sociale nedskæringer som i statsminister Schlüters regeringstid. Vi vil også kvitte os for, at der på en række punkter er opnået en aftale mellem regeringen og SF om ændringer i finansloven, men der sker desværre stadig alt for lidt. Det er de tårnhøje spådomme om næste års ledighed et alt for tydeligt bevis på. Derfor er finansloven for 1994 ikke god nok, og derfor kan SF ikke stemme for den. Finansloven giver ikke nok håb til, at vi kan sige god for den, og livet kan ikke leves uden håb.

Jeg vil slutte med at citere den tyske filosof Ernst Bloch, der engang sagde: Man skal ikke håbe på troen, man skal tro på håbet.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg synes, at der i hr. Jes Lundes indlæg var mange fine betragtninger om, hvor vigtigt det er, at et menneske er en del af et arbejdsmæssigt fællesskab og selv har mulighed for at tjene til sig og sine og altså med andre ord skabe sit eget forsørgelsesgrundlag, så der ikke kun er en økonomisk indgang til nødvendigheden af at være med i et arbejdsmæssigt fællesskab.

Jeg synes også, der var nogle meget fine betragtninger om, hvor vigtigt det er, at næste generations behov tænkes ind i arbejdsmarkedspolitikken, og hvor vi vel dybest set gerne kunne ønske os, at det var en kvalitet i en personalepolitik og i en medarbejderpolitik, at folk faktisk brugte muligheden for at gå på forældreorlov.

Men det var nu ikke så meget derfor, jeg tog ordet. Det var for at sige til hr. Jes Lunde, at det er en forkert opfattelse at lægge frem for Folketinget, at jeg eller regeringen som helhed skulle være imod den idé, der ligger i skralde-

[Arbejdsministeren]

mandsordningen. Det er faktisk den, der er tænkt ind i regeringens forsøgsordning om sabbatorlov, så der er ikke noget som helst udestående i forhold til det principielle i, at nogle går ud af arbejdsmarkedet i perioder – det kan være i små bidder, en uge, som skraldemændene foreslår det, eller det kan være i helt op til et år. Det giver den sabbatorlov, som regeringen har vedtaget, og som træder i kraft om 14 dage, også mulighed for.

Det eneste, der kan diskuteres, er, hvorvidt det er staten, der skal betale forsørgelsesgrundlaget op til 136.000 kr., eller om vi skal lægge en grundydelse til rette, som vi har gjort det på 80 pct.-satsen, med henblik på, at skraldemændene kan gå til deres arbejdsgivere, hvis de gerne vil have en yderligere kompensations, hvis de gerne vil bruge sabbatorloven.

Jeg har noteret mig, at skraldemændenes arbejdsgiver, Århus Kommune, er meget interesseret og meget positiv over for skraldemandsordningen. Derfor ser jeg slet ikke noget problem i, at den interesse også kunne konkretisere sig i klingende mønt, for det er da klart, at en hvilken som helst arbejdsgiver har en umiddelbar fordel i at have en fjerdedel flere end en fjerdedel færre medarbejdere på sin lønningliste. Så jeg vil altså gerne fjerne det billede, den myte, det efterhånden er blevet, at jeg personligt skulle have nogen problemer med skraldemandsordningen. Jeg synes faktisk, det er en god og konkret idé, og det har jeg også tilkendegivet over for de to andre organisationer, som også har tænkt konkret, nemlig Dansk Politiforbund, som tager afsæt i sabbatorloven og sabbatorlovens grundydelse, og HT-chaufførerne, som i går sendte en pjece ud med henblik på at få HT-chaufførerne i København til at melde sig til en ordning, der tager udgangspunkt i sabbatorloven. Så den kan altså godt bruges af andre.

Men tilsyneladende vil skraldemændene hellere have deres egen lille forsøgsordning end den forsøgsordning, som andre faggrupper ser en mulighed i og gerne vil betjene sig af, og det synes jeg selvfølgelig er ærgerligt. Men jeg er for ideen, jeg er for, at man i perioder går ud af arbejdsmarkedet for netop at skabe plads til nogle af de mange ledige, som så kunne komme ind i et fornuftigt og godt samarbejde med nogle kolleger.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Da vi for et par år tilbage første gang tog fat på at lave en egentlig sabbatorlov, var det et vigtigt principielt gennembrud, SF fik med det forslag, vi havde fremsat dengang. Derfor er jeg enig med arbejdsministeren i, at regeringen sådan set på det principielle plan har taget fat på dette her.

Det, vi bare ikke forstår i SF, er: Hvorfor vil man ikke lave disse ordninger så gode, at de bliver brugt af mange? Vi har jo nogle ordninger i øjeblikket, som bliver brugt af forholdsvist få tusinde, og det er ikke det, der er brug for. Det, der er brug for, er, at der er i titusindvis af mennesker, som er villige til at dele deres arbejde med nogle arbejdsløse. Det er det, der er brug for, og ikke kun nogle få.

Nu har så skraldemændene lavet en model, hvor de viser en praktisk solidaritet. De er parat til at gå ned i indtægt for at tage nogle arbejdsløse ind, hvis den arbejdsløse kan få sine dagpenge med. Det koster ikke det offentlige én krone, tværtimod er der offentlige besparelser i det, fordi det offentlige så ikke behøver at bruge så megen tid på at kontrolstemple og inspirere de arbejdsløse, der går derude i ledighed, når de kommer ind og fungerer i en virksomhed. Der er et bedre liv i det til de arbejdsløse, der er et bedre liv i det til skraldemændene.

Nu siger arbejdsministeren, at det er hun sandelig ikke imod, hun er nærmest for det. Men lad os komme ned til bundlinjen i dette her. Skraldemændene har fremlagt et forslag. Siger regeringen ja eller nej? Så enkelt er det sådan set. Man kan ikke sige, at regeringen bare kan komme med en masse andre ideer; det har den gjort, javel, men skraldemændenes idé er jo den, der har fænget. Det er den, der har bredt sig som en steppebrand på virksomhederne. Det er den, som man gerne vil bruge i HT, det er den, som telemontørerne gerne vil bruge, det er den, hvorom arbejdsplads på arbejdsplads siger: Det her var da en flot idé. Vi er villige til at dele arbejdet med de arbejdsløse; de tager deres dagpenge med, og så deler vi i en pulje. Hvorfor kan de ikke få lov til det? Hvorfor bliver regeringen ved med at sige nej til det forslag om arbejdsdeling, som skraldemændene er kommet med?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

En sidste bemærkning fra min side. Vi siger ikke nej til skraldemandsmodellen. Vi siger nej til den bundlinje, som skraldemændene lægger, den bundlinje, der siger 136.000 kr. på årsbasis i kompensation, og hvor vi altså lægger op til, at bundlinjen er 106.000 kr. på en 80 pct.-sats.

Hvad betyder det i virkelighedens verden i forhold til det indkomstgrundlag, som skraldemændene har? Hvad er egentlig forskellen på, hvad regeringen siger at skraldemændene kan, og hvad de selv siger? Det er 62 kr. netto om ugen mere eller mindre. Vil skraldemændene sige: Hvis vi ikke kan få 62 kr. mere til forbrug netto om ugen, så vil vi ikke vise solidaritet? Det er den ene ting, man kan sætte på spidsen. Den anden er, at hvis det drejer sig om, at smertegrænsen er de 62 kr. pr. uge mere eller mindre, så kunne man jo sige, at så taler vi ikke om hver fjerde uge, men om hver femte uge. Så var bundlinjen den samme hos regeringen, som den er hos skraldemændene.

Men det, der faktisk er tale om, er 62 kr. mere eller mindre. Skal en solidaritetsordning falde på det? Vi synes, det ville være ærgerligt, og vi kan jo se, at der er andre faggrupper, som godt kan tage afsæt og udgangspunkt i den grundkompensation, som regeringen har lagt frem, har fået vedtaget, og som træder i kraft den 1. januar 1994. Og så vil vi jo kunne se, hvor mange der bruger orloven.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg må sige til hr. Jes Lunde, at jeg synes, det er en fantastisk defensiv indgang, SF har valgt i diskussionen om, hvilke muligheder vi nu har i en situation med mange ledige. Hvorfor har SF ikke valgt at køre debatten på det, der er helt afgørende for det danske samfund og også for lønmodtagerne på arbejdsmarkedet, nemlig at vi får efteruddannet de 700.000 mennesker, vi har i den danske arbejdsstyrke, som har en 7-8-årig skolegang som deres uddannelsesmæssige fundament? Det er da offensivt. Det er at sige: Ja, selvfølgelig skal der være en forskel, også i det økonomiske udkomme, afhængigt af, om man vælger at uddanne sig eller man vælger at tage fiskestangen over nakken og gå ud langs åen, fordi man vil holde sabbat.

Jeg tror, at SF anerkender princippet om, at der må være et økonomisk incitament, også hvis vi skal løfte den store opgave, der ligger både for regeringen og forhåbentlig også for Socialistisk Folkeparti i fremtiden: at få de 700.000 mennesker til at tage imod de mange nye uddannelses tilbud, som regeringen har etableret. Vi laver 10.000 flere helårs efter- og videreuddannelsespladser i 1994. Regeringens plan er, at vi skal udbygge efter- og videreuddannelsessektoren med 60.000 flere helårs efter- og videreuddannelses tilbud, og her vil hr. Jes Lunde og SF stå med det problem, at hvis vi bare accepterede den model, som renovationsarbejderne i Århus har lagt frem, og sagde, at must'et for, at man vil acceptere sabbatåret, er, at det er på samme økonomiske vilkår, så står Socialistisk Folkeparti med et fantastisk stort problem med hensyn til at opfylde målet med hensyn til at få efter- og videreuddannelsessektoren til at vokse i den takt, regeringen ønsker sig.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Skraldemændene i Århus er villige til at gå ned i indtægt for at vise solidaritet. Det er udgangspunktet. De har lagt et regnestykke frem, de er parat til at tage det dér løntab. Så kommer regeringen og siger, at det ikke er nok. I skal gå mere ned i løn! I skal tabe 3.000 kroner mere om året end det, I selv har lagt op til! Hvad er det, regeringen reelt gør her? Man lægger afgift på solidaritet. Det er ikke nok, at det balancerer. Det er ikke nok, at de beskæftigede er villige til at dele med de arbejdsløse på lige vilkår, så det går lige op for det offentlige. Næ, staten skal tjene på dette her. Der skal være en afgift på solidaritet. Det synes vi ærligt talt er fuldstændig uforståeligt. Og hvis arbejdsministeren synes, at det er et lille beløb – 62 kroner om ugen – kunne arbejdsministeren jo tage at flytte sig i denne sag.

Så siger arbejdsministeren, at man bare kan dele på en anden måde. Man kan bare sige, at så er det hver femte, sjette eller syvende uge, man er parat til at dele. Ja, det kan man, og hvad er virkningen så af det? At færre arbejdsløse kommer i arbejde. Så enkelt er det. Jo flere uger der er imellem delingen, jo færre arbejdsløse kommer der ind. Så hvis vi skal have mange af de arbejdsløse ind på arbejdsplad-

[Jes Lunde]

serne, skal der være så få uger imellem som muligt. Så skal det f.eks. være, som skraldemændene foreslår, at man laver denne deling hver fjerde uge; så kommer der rigtig mange arbejdsløse ind, og det synes jeg ærlig talt regeringen skulle gå målbevidst efter.

For det er jo det, det drejer sig om, dette her. De arbejdsløse får aldrig et almindeligt fuldtidsjob, hvis der ikke er nogen, der flytter sig. Det er det, der skal til, og her er der nogen, der frivilligt kommer og siger: Vi er villige til at flytte os; vi er villige til at leve på dagpenge en gang imellem, så nogle af de arbejdsløse også kan komme i gang.

Så siger hr. Frank Jensen, at det var meget bedre at uddanne folk. Jeg er helt enig i, at vi har en kolossal uddannelsesopgave foran os. Det prioriterer vi kolossalt højt i SF. Men lad os da uddanne alle dem, vi overhovedet har kapacitet til at uddanne, og så give resten lov til at dele arbejdet. Det er ikke anstændigt at sige til de arbejdsløse: I skal bare stå i kø, I skal bare blive her og vente, for på et eller andet tidspunkt finder vi en uddannelsesplads til jer. Det kan man ikke byde mennesker. Lad os uddanne alt, hvad vi kan, og lad så resten dele arbejdet, så de arbejdsløse får en ordentlig tilværelse!

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Ja, det var ikke uventet. Jeg sad oppe på mit kontor og hørte, at SF drejede finanslovdebatten ind på den såkaldte skraldemandsmodel. Det var SF selvfølgelig i sin gode ret til at gøre, men ærlig talt, denne sag – er det ikke næsten at skyde gråspurve med kanoner? For hvad er sagen egentlig? Er den ikke ganske enkelt – som jeg synes arbejdsministeren helt korrekt siger – et spørgsmål om nogle ganske små marginaler økonomisk set. Jeg synes faktisk, jeg må sige, at skraldemandsmodellen måske kan bruges på skraldemændene, men hr. Jes Lunde, indrøm én ting: Den kan kun bruges på ganske få andre samfundsgupper, for situationen er den, at med det enormt specialiserede arbejdsmarked, vi har i dag, er der ingen muligheder for at indføre ordningen generelt.

Derfor har vi de sabbatordninger, som Folketinget har vedtaget, og dem kan man bare søge ind under. Hvis en medarbejder gerne vil ud af sit job et halvt år eller måske et år, har

man den udmærkede sabbatordning, der er vedtaget her i Folketinget. Så jeg ved egentlig ikke, hvad SF vil med det ærinde, man går i dag. I hvert fald tror jeg ikke, man gavner de arbejdsløse med det – tværtimod.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg tror, at vi står med en meget principiel diskussion her. Hvis vi ser på arbejdsløshedsbekæmpelsen, kan man jo ikke påstå, at Folketingets indsats og de forskellige regerings indsats har været imponerende. Jeg tror heller ikke, der ude i befolkningen er en særlig stor tiltro til, at politikerne alene kan løse det meget store arbejdsløshedsproblem.

Derfor tror jeg, det er meget vigtigt, at vi også herfra viser åbenhed over for de diskussioner, der er ude i befolkningen, for vi er nødt til at trække på alle de gode ideer, alle de gode initiativer, der måtte komme fra de folk, der står ude i samfundet, der står over for problemerne.

Jeg synes, at den idé, der kom fra de århusianske skraldemænd, netop er udtryk for, at der er en gruppe mennesker, som hr. Jes Lunde var inde på, der i praksis ønsker at vise solidaritet, som kom med et forslag, der på mange måder var genialt. Som hr. Jes Lunde sagde: Det koster ikke staten én øre, alle bliver glade. De, der ellers ville være blevet fyret, bliver glade; de, der er i arbejde, bliver også glade; alle er glade for det.

Men problemet er, at når der nu endelig kommer et forslag, er der ikke grænser for, hvad man kan finde af hår i suppen. Så bliver det til et spørgsmål om nogle penge, om de her et par og tres kroner om ugen, som arbejdsministeren lagde vægt på. Jamen hvis det drejer sig om så få penge, hvorfor kan regeringen så ikke vise smidighed over for forslaget? Nu bliver det til et spørgsmål, som hr. Frank Jensen var inde på, om efteruddannelsesindsatsen. Han var så bange for, at hvis vi gav efter her, kunne det betyde, at de mennesker ikke ville tage en efteruddannelse.

Jeg synes, det helt afgørende er, at vi herindefra skal vise meget større åbenhed over for de ideer, der kommer udefra – også over for den, som er kommet fra de århusianske skraldemænd.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg er fuldstændig enig med SF's formand i, at det er utrolig sympatisk, det er godt, at kreativiteten blomstrer, og at man vil bruge de ordninger, som regeringen faktisk havde lavet, før skraldemændene i Århus lagde deres forslag frem. Sabbatordningen er den konfektionsmodel, som vi har kunnet lave her i Folketinget, og som man så kan lave om lokalt, skræddersy den, så den passer til den enkelte arbejdsplads. Man kan udvide den, så den gælder hver femte eller hver syvende uge, man kan selv supplere op, hvis arbejdsgiveren vil stimulere til yderligere arbejdsfordeling på den enkelte arbejdsplads – altså et væld af nye muligheder, der kan skræddersyes, så de passer ude på den enkelte virksomhed.

Det, vi har påtaget os som regering, er, at med hensyn til den store indsats, som jeg forstår at SF deler opfattelsen af at der skal ske på efter- og videreuddannelsesområdet, har vi valgt at sige: Her har vi et større ansvar for den store gruppe på 700.000 mennesker, som vi har brug for at få opgraderet uddannelsesmæssigt, at give et kvalifikationsløft over de kommende år, og vi vil så være klar til at afsætte dét mere på forsørgelsesniveauet i de orlovsordninger, vi har lavet – helt i tråd med den holdning, som Socialistisk Folkeparti også har.

Jeg ser ikke noget modsætningsforhold her, ud over at SF gerne vil fastholde, at der er et modsætningsforhold. Men ude i landet tror jeg at det står klarere og klarere – det kan man også se på de meldinger, der kommer fra andre dele af landet, også inden for renovationsområdet – at dér ønsker man faktisk at bruge uddannelsesmuligheden, man ønsker ikke at blive fastholdt på dette jobområde, fordi man ved, at Danmark ikke får brug for flere renovationsarbejdere i fremtiden. Derfor vil man hellere bruge orlovsordningen til at sikre sig, at man også kan få et job på fremtidens arbejdsmarked.

Det tror jeg er nogle af de tanker, som vil begynde at sprede sig som ringe i vandet, selv om SF i debatten fastholder, at der er et modsætningsforhold mellem regeringen og SF på det her felt, for det er der faktisk ikke.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jamen hvis regeringen ikke vil have et modsætningsforhold til os i denne sag, er det sådan set meget enkelt: Så skal man bare sige til skraldemændene, at de kan gøre det, de har foreslået.

Hr. Frank Jensen lægger megen vægt på, at der skal være en større kompensation i forbindelse med uddannelse, for det er der mere perspektiv i. Men den argumentation holder jo ikke i virkeligheden. Det er rigtigt nok, at man vil give 80 pct. på sabbat og 100 pct. på uddannelse, men de 100 pct. på uddannelse sættes jo ned til 80 pct. den 1. april 1995, så mere hold er der ikke i den argumentation.

Sandheden er – for os i SF at se – at vi skal gøre det hele. Vi er ikke i en valgsituation. Det er ikke sådan, at vi skal vælge imellem, om vi vil uddanne nogle arbejdsløse, eller om vi vil dele arbejdet med dem, så de kan komme ind. Vi skal gøre det hele, for arbejdsløsheden er så desperat stor i øjeblikket med 350.000 arbejdsløse. Vi skal bruge alle de gode ideer, vi overhovedet kan få, til at gøre noget ved arbejdsløsheden. Når der så er nogle, der kommer med et flot forslag til en arbejdsfordeling, er det grundlæggende spørgsmål til Folketinget: Vil vi have, det bliver en stor succes eller en lille? Er det nogle få tusinde rundt omkring, der har en arbejdsgiver, som vil lægge penge til, nogle politifolk, der måske har nogle særlige tillæg et eller andet sted, de kan putte i posen, er det sådan nogle få grupper, vi vil have, eller vil vi have, at det er noget, der breder sig til de mange arbejdspladser – også dér, hvor man ikke kan få et tilskud?

Og vil man have, at det skal brede sig til mange arbejdspladser, vil man have, at det er mange arbejdsløse, der kan komme i gang, må man tage skraldemændenes model.

Formanden:

Jeg tror, det er rigtigt at gå videre til den næste ordfører.

Jeg vil gerne bede hr. Kim Behnké om at tage sin hovedbeklædning af – i alt fald hvis han skal på talerstolen.

Kim Behnké (FP):

Se, det kunne have været sådan, at vi alle i Folketinget kunne have siddet med nissehuer på i dag og overbragt den danske befolkning

[Klim Behnke]

det glædelige budskab, at nu gik vi ind til et nyt år, et nyt finansår, hvor vi alle sammen kunne se frem til store, markante skattelettelser, hvor vi alle sammen kunne se frem til, at de offentlige finanser var i markant bedring.

Det bliver ikke tilfældet, og derfor har formanden da ret i, at der ingen grund er til at feste i dag, der er ingen grund til at stille med nissehue på. Selv om finansministeren har været nok så høj i hatten og har fastslået, at nu var der endelig kommet styr på de offentlige finanser, holder det jo ikke.

Finansministeren er åbenbart et nøjsomt menneske, siden de bitte små – vel at mærke usikre – ændringer i underskuddet skulle være noget at råbe hurra for. Det er ikke tilfældet, og vi deler bestemt ikke finansministerens begejstring.

Vi har i dag oplevet, at særlig Socialdemokratiet har været fantastisk pågående over for partierne Venstre og De Konservative, påpeget al den gæld, der er akkumuleret, osv. Socialdemokratiet og de nuværende regeringspartier deler jo ansvaret. De har været med til at vedtage finanslovene, de har været med i de finanslovforlig, der har resulteret i det underskud og de problemer, vi står med i dag.

Jeg er enig med SF's ordfører, hr. Jes Lunde, i én eneste betragtning, nemlig at den meget, meget store arbejdsløshed, vi har i øjeblikket, er et problem, der i langt højere grad burde have været taget stilling til i den finanslov, vi nu vedtager. Regeringen har forsøgt på forskellig vis at skabe nogle kunstige arbejdspladser. De eneste rigtige arbejdspladser, der opstår, er dem, ministrene selv har kunnet manifestere i form af at ansætte nogle flere mennesker i ministerierne og derudover nogle flere sagsbehandlingsstillinger rundt omkring, nogle flere til at gå og føre opsyn med de unge mennesker, der skal lave skovrensning og andre sikkert meget interessante ting; men det er jo ikke noget, der på afgørende vis gør op med arbejdsløsheden.

En af de ting, der også har været diskuteret meget, er den nye orlovsordning. Regeringen har lanceret den som et af de mest markante initiativer, der skulle være med til at reducere ledigheden. Det undrer mig, at ingen af de andre ordførere under denne debat, hverken i går eller i dag, er kommet ind på det, der står på side 9 i regeringens seneste budgetoversigt,

men de er måske ikke nået så langt. Jeg vil gerne have lov til at citere fra midt på siden, hvor der står:

»I 1995 fortsætter væksten i beskæftigelsen, mens faldet i ledigheden foregår i et langsommere tempo, således at helårsledigheden er anset til 305.000 personer. Det forholdsvis kraftige fald i 1994 skyldes, at indfasning af de nye orlovsordninger midlertidigt bremser væksten i arbejdsstyrken.«

Eller sagt på en anden måde: det eneste, orlovsordningerne bidrager med, er at bremse væksten i arbejdsstyrken. Orlovsordningen er ikke med til at skabe flere arbejdspladser. Det er ellers det, vi har fået at vide fra regeringen ville være tilfældet, for når nu alle disse mennesker går på orlov, vil der jo være tusinder af andre, der overtager deres arbejdspladser. Men regeringen indrømmer altså i sin egen seneste budgetoversigt, at det ingenlunde bliver tilfældet. Man får kun en reduktion i arbejdsstyrken og dermed et tilsyneladende fald i ledigheden.

For lidt siden var der en meget interessant udveksling af synspunkter vedrørende den såkaldte skraldemandsmodel. Jeg skulle i øvrigt hilse og sige, at jeg forstår ikke, hvordan den kommer til at kunne hænge sammen, eftersom jeg som århusianer er en af dem, de århusianske skraldemænd kommer og henter skrald hos. For ganske nylig er det i øvrigt af miljøhensyn og af arbejdsmiljøhensyn lavet om til, at vi kun får tømt vores skraldespand hver anden uge; før skete det en gang om ugen. Hvis der bliver en fjerdedel mindre medarbejdere til at løse den opgave, kan det da kun gå rent galt.

Men dér, hvor man afgørende misforstår situationen både i SF og hos skraldemændene, er, at man kan da godt lave en matematisk-teoretisk model og sige: Okay, her er en virksomhed, hvor der er en gruppe medarbejdere, der alle laver det samme, så det er sådan set ligegyldigt, om det er Jens, Peter eller Poul, der kommer og tømmer skraldespanden. Men det er jo meget, meget få arbejdspladser, meget få virksomheder, der har en medarbejderstab, hvor det forhold gør sig gældende. Langt størstedelen er små og mellemstore virksomheder med en meget blandet medarbejderstab. Og hvis man ikke tror mit ord, kan man læse i regeringens erhvervsredegørelse, der meget grundigt har opgjort, hvordan det danske sam-

[Kim Behnke]

funds erhvervsvirksomheder er sammensat. Det vil sige, at på sådan en typisk mindre produktionsvirksomhed kan der være 3-4 HK'ere ansat på kontoret, der er måske et par arkitekter og en ingeniør ansat i udviklingsafdelingen, der er nogle smede og nogle elektrikere eller måske nogle tømrere ansat ude på værkstedet, et par SiD'ere til at passe nogle maskiner og endelig nogle ufaglærte til at ordne en række opgaver. På sådan en virksomhed ville skraldemandsmodellen jo få det hele til at bryde sammen, for i det øjeblik de på skift holder fri hver fjerde uge – snart er det arkitekten, snart er det HK-damen, der fører regnskabet, snart en af smedene – hvor finder man så den medarbejder, der kan gå ind og overtage deres job?

Ja, selv om man kunne finde én, der var uddannet og kvalificeret til at gå ind i alle disse forskellige job, ville fagforeningerne og det nuværende fagretlige system jo forhindre, at den pågældende medarbejder måtte udføre det her arbejde. Det er ganske enkelt forbudt for arkitekten at stå ved drejebænken og forbudt for HK-damen at feje gulvet nede i virksomheden. Derfor kan ordningen hverken helt eller halvt reducere arbejdsløsheden. Det eneste, ordningen kan gøre, er, at den i nogle ganske få virksomheder kan skjule, hvor stor ledigheden er.

Vi er fuldstændig enige i de betragtninger, som rigsstatistiker Zeuthen har gjort om, at når man flytter folk på orlov, når man flytter folk på forskellige uddannelsesordninger osv., skjuler man reelt størrelsen af arbejdsløsheden i Danmark, og man misbruger Danmarks Statistik til at lave nogle statistiske betragtninger, fordi Danmarks Statistik i sin definition af, hvem der er ledige, ikke opfanger alle dem, der går på forskellige kunstige ordninger.

Så er det blevet sagt særlig af SF i dag, at der med den århusianske model var tale om en form for praktisk solidaritet. Jamen hvem er man solidarisk over for, hvis man indfører disse ordninger? Dem, der går arbejdsløse? Ja, måske det enkelte individ, som på kunstig vis kommer i en eller anden form for kunstig beskæftigelse. Men man er ikke solidarisk over for arbejdsmarkedet set under ét, fordi det vil resultere i, at der i den anden ende er andre, der puffes ud i ledighed.

O.k., regeringen har da også på et tidspunkt været inde på, at man skulle røre lidt rundt i gryden en gang imellem og lade det på skift

være snart Peter, snart Jens og snart Poul, der gik rundt og var arbejdsløs. Fejlen ved den form for tænkning er, at man ikke kan få beskæftigelsen til at stige ved at dele kagen på en anden måde.

For at blive i kageudtrykket: I ved alle sammen, at når man skærer med en lagkagekniv, så hænger der lidt lagkage ved, hver gang kniven går en tur ned og går en tur op. Det er den offentlige administration: Hver gang man deler arbejdet her i landet, så vil den offentlige administration æde sig ind på det, så der bliver mindre og mindre samfundskage tilbage.

Det, der er brug for, det er vækst, meget vækst. Vækst, som kan gøre kagen større endnu, sådan at vi alle sammen kan glæde os over, at hvor vores afdeling af lagkagen er, bliver den større.

Den vækst koster selvfølgelig noget. Det, væksten koster, er, at den offentlige sektor bliver reduceret. Man kan så have ideologiske ideer om, at det er en god idé eller det ikke er en god idé, men man kommer ikke uden om, at der er ingen andre lande i den vestlige verden, der til sammenligning har en offentlig sektor, der udgør så stor en byrde på den private del som i Danmark.

Tidligere var vi i skarp konkurrence med svenskerne, men fordi de er kommet langt tættere på afgrunden, end vi er, har svenskerne tvunget af omstændighederne turdet gøre det, ingen tør gøre i Danmark. Oven i købet har man næsten tværpolitisk i det svenske parlament turdet foretage de nødvendige reduktioner.

Den vækst, der skal skabes ude i den private sektor, skal ske i form af nogle strategiske skattelettelser. Det kan ikke nytte noget, at man bare laver skattelettelser på må og få og så i øvrigt udnytter en skattereform til at slå nogle oven i hovedet, som man har et horn i siden på. Det, man skal bruge skattelettelser til, er at identificere, hvor skattelettelser for alvor kan skabe noget vækst, og det sker primært ved at gå efter nogle beskatninger af virksomhederne, nogle belastninger af virksomhederne, som i det daglige er med til at forhindre vækst på den enkelte virksomhed.

Jeg ved godt, at når vi i Fremskridtspartiet de sidste 20 år er gået på Folketingets talerstol og har brokket os over, at denne eller hin miljøregulering eller erhvervsbegrænsning ville

[Klim Behnke]

komme til at koste arbejdspladser, så har de til enhver tid siddende regeringer og flertallet af politikerne i Folketinget benyttet lejligheden til at sige: Ja, det er meget godt, at Fremskridtspartiet siger, det her koster nogle arbejdspladser, men det er der jo intet belæg for. Det er der belæg for, for ellers havde vi ikke 350.000 arbejdsløse i dag.

Det, der er sket, er, at man skive for skive har ødelagt konkurrencebetingelserne for virksomhederne. Skive for skive har man med miljøregler og anden regulering gjort det stort set umuligt på fornuftig vis at drive virksomhed i Danmark. Til gengæld har man skubbet virksomhederne ud af landet. Man har skubbet dem med de store formuer ud af landet, fordi det at have en formue i Danmark betyder, at man bliver lagt for had, eller også bliver man beskattet, så den formue ikke eksisterer længe.

Når Danmark i 1992 havde en emigration på 32.000 personer, så er det min påstand, at der ikke var ret mange bistandsmodtagere iblandt dem. Nej, det var enkeltpersoner, det var virksomhedsejere og højtuddannede folk med hver deres store bankbog i baglommen, som sagde: Nu kan det være nok! Nu gider vi ikke være i Danmark længere, nu flytter vi til Sydengland, nu flytter vi til Frankrig eller til Tyskland eller andre steder, hvor det erhvervspolitiske klima er mildere. Og det er synd, for vi har mistet 32.000 mennesker, der hver især kunne have været et kraftcenter for udvikling af endnu flere arbejdspladser.

Når man så ser på de initiativer, regeringen ellers lægger for dagen, er det jo tydeligt, at regeringen lige i øjeblikket glæder sig gevaldigt over, at man på den yderste decimal kan konstatere nogle ganske små ændringer. Men det er jo slet ikke de ændringer, der skal til, særlig ikke, når vi ved, hvordan ændringerne er finansieret. Regeringen indrømmer det gerne selv; hovedparten af tingene er finansieret ved hjælp af lånte penge, hvad enten det er staten, der direkte har lånt pengene, eller man har opfordret kommunerne til at låne penge til f.eks. at ændre på kloakeringsforhold osv.

Men gælden skal jo betales tilbage på et eller andet tidspunkt. Regningen ligger foran os som en ikkeopkrævet skat, der skal betales på et eller andet tidspunkt. Lad os bare lave et lille tankeeksperiment. Finansministeren er så stolt over, at det nuværende underskud ikke er

større, end tilfældet er. Forestiller vi os, at finansministeren havde et grundlovssikret forbud mod at have det underskud – som man har det i en række andre lande – og finansministeren var tvunget til at bede skatteministeren om at indkræve pengene, så kunne man gøre det på flere forskellige måder.

Man kunne f.eks. forhøje momsen; det var jo i hvert fald en stensikker måde at få pengene i kassen på. Hvis man gjorde det, var man nødt til at forhøje den nuværende moms – som jo er høj nok, den er på 25 pct. – til 36 pct. Ja, ville man så sige, det vil jo give det rene anarki og kaos, og folk ville stå i kø for at komme med båden til Malmö eller over grænsen til Tyskland ved Padborg, sådan at man kunne gøre sine indkøb dér, hvor momsen er væsentlig lavere.

O.k., så lad os tage den på indkomstskatten i stedet for; det er også en sikker kilde til at få penge i statskassen. Jeg skulle hilse og sige, at så skulle indkomstskatten forhøjes med 16 pct. – ikke 16 procentpoint, men 16 pct. – for at dække bare det driftsunderskud, der vil være i 1994, ind. Det kan vi godt alle sammen se ikke går. Det kan ikke lade sig gøre at forhøje skatterne så markant; der ville jo ske en folkevandring ud af Danmark, og derfor ville det ikke være acceptabelt.

Hvad gør man så? Ja, man gør nøjagtig det samme, som strudsen gør, man stikker hovedet i busken og siger: Lad os nu håbe på, at ulykkerne er forsvundet, når vi tager hovedet ud af busken igen. Lad os håbe på, at der sker et mirakel og hele verden får en kæmpe vækst, som gør, at lidt dråber på dansk jord over en 30-40-50 år vil kunne i hvert fald begrænse underskuddet.

Men det er uforskammet over for den befolkning, som man pålægger denne enorme byrde, og derfor burde Folketinget i langt højere grad have brugt ændringsforslagene til finansloven i går på at have identificeret de steder, hvor man her og nu kunne have skabt nogle engangsindtægter. For der er jo masser af muligheder. Hvorfor i alverden skal staten have en lang række aktiebesiddelser i mere eller mindre private foretagender? Sælg da de aktier, og lad private drive det videre. Det er jo ikke regeringen helt fremmed. Man har nylig – meget fornuftigt – haft en aktieemission af de aktier, der vedrører Girobanken, og det gik jo godt.

[Kim Behnke]

Lad os da se at få solgt den del af aktierne i Københavns Lufthavn, som det politisk er aftalt skal sælges. Lad os da se at få solgt nogle flere statsvirksomheder, lad os da se at få solgt noget mere jord og fast ejendom rundt omkring. Det gør jo ikke ondt, at man sælger et ledvogterhus. Finansministeren har jo netop i et spørgsmål svaret mig, at DSB er flere hundrede millioner kroner bagud med at få solgt jord og fast ejendom. Hvorfor ser man ikke at få det gjort, får pengene i kassen og får gælden gjort mindre? Der er ikke noget som helst ideologisk i, om DSB skal have et stykke jord rundt omkring i landets byer, hvor der ikke længere er stationer, men i stedet for kun et trinbræt. Så lad os dog gøre det i fællesskab frem for at opfatte det med fornærmet mine, som om Fremskridtspartiet bare er ude på noget. Ja, vi er ude på at få gælden gjort mindre; vi føler faktisk en forpligtelse til at få det gjort.

Rundt omkring i det danske samfund er folk godt og grundigt træt af det, der foregår fra politisk side. Man undrer sig over, at Folketingets politikere dog har tid til at bruge så meget tid på bittesmå detaljer rundt omkring i lovgivningen, når de samme mennesker i det daglige kan få at vide, at den ryglidelse, de har, den dårlige lever, det dårlige hjerte, de har, er politikerne mere eller mindre ligeglade med; de må bare vente, indtil der bliver plads.

Sundhedsområdet er dér, hvor man promoverer den danske velfærdsstat og siger: Se, hvor er vi gode i Danmark! Og man spotter amerikanerne: Se, hvor galt det går! Den danske sundhedsmodel er verdens bedste, siger man. Ja, tør man gå ud og sige det også til dem, der står på venteliste, dem, der ligger og tager smertestillende piller hver eneste dag for overhovedet at kunne komme igennem dagen, inden de kan komme af ventelisten og blive opereret? Det gør man jo ikke. Nej, man fedter det ind i nogle betragtninger om, at de må da kunne forstå, at ressourcerne er begrænsede, osv.

Nej, ressourcerne er ikke begrænsede. Vi har aldrig før brugt så mange penge på sundhedsvæsenet i Danmark som dem, vi bruger i dag. Men vi bruger dem på en forkert måde. Vi tillader al mulig tant og fjas rundt omkring i korridorerne. Vi tillader, at lægerne render rundt i deres hvide kitler og spiller fornærmede, hver gang der bliver stillet krav til dem.

Og hvad meget værre er – for lige at slutte cirklen tilbage til orlovsordningen – så tillader vi nu, at sygeplejerskerne skal gå på orlov, så hospitalerne ikke længere kan fungere. Jamen var argumentet for orlovsordningen ikke, at vi skulle have nogle flere mennesker i arbejde, og at det var, fordi vi har arbejdsløshed, vi skulle sende folk på orlov? Hvorfor i alverden skal sygeplejerskerne så sendes på orlov? Der er mere end brug for dem. Der er masser af ledige job rundt omkring. Vi importerer i øjeblikket sygeplejersker fra Sverige for at besætte stillingerne. Hvorfor skal de danske sygeplejersker så sendes på orlov? Jo, de skal hjem og hygge sig lidt og passe deres børn og få lidt mere ud af livet.

Men hvad med de mennesker, der ikke får noget ud af livet, fordi de er på venteliste for at komme på sygehuset? Vi kan ikke være bekendt over for dem, at de skal stå på venteliste, fordi de danske sygeplejersker nu skal gå på orlovsordning. Det hører ingen steder hjemme, og det er den slags ting, der gør, at vi ikke kan tillade os at prale af det danske sundhedsvæsen som specielt godt. Det er det ikke. Vi burde være flove over de tilstande, der er i den danske sundhedssektor.

Så havde Fremskridtspartiet jo en stribe ændringsforslag til afstemning i går, hvoraf ikke alle blev vedtaget, og det gør, at der er nok at tage fat på også næste år.

Et enkelt socialdemokratisk folketingsmedlem har gjort sig den ulejlighed at kigge lidt nærmere i ændringsforslagene, nemlig hr. J.K. Hansen. Han har derfor skrevet en lille epistel i dagbladet JydskeVestkysten den 13. december, hvor hr. J.K. Hansen har opdaget, at Fremskridtspartiet vil spare nogle penge på det danske mindretal i Sydslesvig. Under overskriften »Samfundet sættes i stå« meddeler hr. J.K. Hansen, at nu har han endelig fundet ud af, hvad de fremskridtsfolk er for nogle karle. Det er nogle, der vil spare på det danske mindretal i Sydslesvig. Vrøvl og atter vrøvl! Det, vi blot ønsker at gøre, er at indføre nøjagtig det samme system over for skolebørnene i Sydslesvig, som vi ønsker over for skolebørnene nord for grænsen, nemlig at pengene følger eleven, og at det er forældre og elever, der i fællesskab finder ud af, hvilken skole man skal gå på, i stedet for at der bare udstedes en check, og så sender man den sydpå i håb om, at pengene nok bliver brugt fornuftigt.

[Kim Behnke]

Men derudover er der en rigtig interessant bemærkning fra hr. J.K. Hansen. Han fortæller nemlig, at Fremskridtspartiet vil spare på universiteterne, på de højere læreanstalter og ingeniørskolerne. Jeg citerer: »Kommer disse forslag igennem, ville vi komme til at opleve et fordummelses Danmark.« Se, det er jo store ord i betragtning af, at Fremskridtspartiet alene foreslår, at der skal spares beskedne 10 pct. på de pågældende uddannelsesinstitutioner.

Jeg skal minde hr. J.K. Hansen og det øvrige Folketing om, at det ville betyde, at bevillingerne ikke engang ville komme tilbage til det niveau, de havde i 1990, men måske nærmere det niveau, der var i 1991. Var Danmark et fordummelses land i 1991? Vel var det ej. Og derfor viser det endnu en gang den manglende seriøsitet, man tager tingene med her i Folketinget. Hr. J.K. Hansen kan skrive alle de læserbreve, han vil; han skal være velkommen til det. Men hr. J.K. Hansen bør tage udgangspunkt i realiteternes verden.

Nej, det, Fremskridtspartiet havde ønsket sig for 1994, var, at vi med nogle markante, fornuftige, velplacerede skattelettelser til befolkningen i form af personskattelettelser ved at hæve den skattefrie bundgrænse til 60.000 kr. havde haft mulighed for at kunne ønske den danske befolkning en glædelig jul.

Vi havde også ønsket at kunne ønske den danske pensionistbefolkning en glædelig jul, men regeringen har jo valgt, at pensionisterne er nogle af dem, der for alvor skal holde for næste år. Finansministeren har ganske vist så sent som i går påstået, at det bare er på den yderste promille, der er nogle pensionister der bliver ramt. Men heldigvis foreligger der nu for Folketingets Socialudvalg en besvarelse af 16. december, hvoraf det fremgår, at det er mindst 32.000 pensionistfamilier. Deroveni kommer så dem, der bliver berørt af den seneste lovændring, og dem, der bliver berørt af de grønne afgifter.

Vi burde i stedet for have givet pensionisterne en ordentlig folkepension i form af en kraftig forhøjelse, så også folkepensionisterne kunne være blevet ønsket en glædelig jul.

Formanden:

Jeg vil gerne gøre hr. Kim Behnke opmærksom på, at vi altså er til finanslovforhandling og ikke til fest i forsamlingshuset i anledning af julen.

Det er utilstedeligt!

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Det var jo således, at man ved behandlingen af ændringsforslagene til finansloven i går kunne ytre ønske om at få ændringsforslag til særskilt afstemning her i salen. På alle de områder, hvor der var ønsket særskilt afstemning, kunne man også se, at det pågældende emne blev debatteret.

Jeg er vidende om, at et socialdemokratisk medlem netop med hensyn til Sydslesvig ønskede at få en afstemning, og det er også helt o.k. Men det pågældende medlem rejste ikke nogen debat om netop dette ændringsforslag fra Fremskridtspartiet om besparelser – som det blev påstået – i Sydslesvig på hele området.

Som den forrige ordfører, hr. Kim Behnke, netop sagde, blev det nemlig udtalt i de sønderjyske aviser i går, at man med et pennestrøg fra Fremskridtspartiets side ville fjerne det, der hedder tilskuddene til Sydslesvig.

Ét er, at man ikke har tid til at læse ændringsforslag igennem fra andre partier. Det er o.k., det er fair nok. Men at man ligefrem påstår noget, som er i strid med sandheden – jeg tænker her på hr. J.K. Hansen – det er under al kritik, særlig i betragtning af at samme herre ønsker – eller i hvert fald har lagt billet ind på – at blive generalkonsul i Flensborg.

Én ting synes jeg man kan forlange, og det er, at man sætter sig ind i sagerne, inden man fremsætter sådan nogle postulater. Som det netop blev fremhævet nu, ønsker vi, at penge følger den enkelte elev, også hvad angår tilskuddene til danske skoler i Sydslesvig – og kun til danske skoler i Sydslesvig. Det andet område, det kulturelle, har vi jo ikke foreslået fjernet.

Så jeg synes, at hr. J.K. Hansen skulle forklare mere grundigt, hvad han mener.

(Kort bemærkning).

J.K. Hansen (S):

Jeg kan forstå, at mit ønske om at få et enkelt punkt til afstemning har stødt Fremskridtspartiet på manchetterne, og også, at jeg har tilladt mig at skrive i en avis om Fremskridtspartiets hulhed. Nu er det jo ikke noget nyt. Jeg har ikke pludselig, som hr. Kim

[J.K. Hansen]

Behnke sagde, fundet ud af, hvor hulheden egentlig er hos Fremskridtspartiet. Jeg har jo været her i Folketinget nøjagtig lige så længe som Fremskridtspartiet, så den har jeg såmænd for længst opdaget.

Jeg skal ikke udtale mig om Fremskridtspartiets medlemmers læseevne, men jeg kan i hvert fald selv læse ændringsforslag, og hvis vi kigger under Undervisningsministeriets budget, 20.15. International virksomhed, så er der til Dansk Skoleforening i Sydslesvig sat et beløb af på 188,4 mio. danske kroner – det er det omregnet til. Dette beløb forlanger Fremskridtspartiet skal udgå. Endvidere er der den nationale kulturelle virksomhed – det er også Sydslesvig – på 83,7 mio. kr. Dette punkt skal også udgå. Under det første siger man: »Kontoen udgår. Staten skal ikke yde tilskud til foreningers virke.« Under det andet: »Kontoen udgår. Aktiviteten ophører med at være statsfinansieret.« Hvis jeg så tager finansloven frem – og det går jeg da ud fra at hr. Kim Behnke i hvert fald kan; jeg ved ikke, om hr. Jan Kørpe Christensen kan – står der nøje beskrevet, hvordan pengene bruges til de mange skoler, og hvor mange elever der er i Sydslesvig.

Hvis Fremskridtspartiet havde fået magt, som de har agt, så skulle disse skoler pr. 1. januar faktisk nedlægges, og børnene skulle så til at gå i tyske skoler. Det er hult, når Fremskridtspartiet gang på gang ved de sydslesviske årsmøder fremhæver, at de også vil være med til at støtte arbejdet dernede.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. J.K. Hansen har tilsyneladende gjort sig en opfattelse af, hvad han mener om Fremskridtspartiet og det her ændringsforslag, og uanset hvad der bliver sagt, påstår hr. J.K. Hansen noget andet. Hvis hr. J.K. Hansen havde lyttet efter, så er budskabet på dette område som for alle andre skoler – danske skoler, private, folkeskoler osv. – at vi ønsker det lavet om, sådan at pengene følger eleven, frem for at pengene doneres til skolen. Det betyder ikke, at de danske skoler i Sydslesvig skal lukke. Nej, det betyder, at de danske elever og deres forældre kan vurdere, hvilken skole de helst vil gå på, præcis som vi ønsker, at finansieringen af folkeskolerne herhjemme skal være sådan indrettet, at forældre og elever afgør, hvilken

skole de vil have deres barn til at gå på, og derefter følger pengene. Det er nøjagtig det samme, der gør sig gældende.

Vi er ikke stødt over, at hr. J.K. Hansen har bedt om at få ændringsforslaget til afstemning. Nej, det, der irriterede os, er, at hr. J.K. Hansen brugte et indlæg om denne sag i Jydske-Vestkysten i forgårs til samtidig at påstå, at hvis man sparer 10 pct. på landets universiteter, får man et fordummelses Danmark. Det er jo proportionsforvrængninger, som ikke hører nogen som helst steder hjemme og da slet ikke i en finanslovdebat.

(Kort bemærkning).

J.K. Hansen (S):

Jeg skal såmænd ikke forsøge at forlænge denne debat ret meget længere og slet ikke over for Fremskridtspartiet. Jeg står naturligvis ved det, jeg har skrevet, fordi det er rigtigt. Og så må jeg bare sige, at man burde sætte sig en lille smule bedre ind i forholdene i Sydslesvig, når man nu påstår, at andre ikke kan læse.

I dag er det således, at de tyske myndigheder – det er Forbundsrepublikken, og det er landsregeringen i Kiel – yder 50 pct. til de danske skoler i Sydslesvig. Den danske stat yder også ca. 50 pct. Hvordan vil Fremskridtspartiet så bære sig ad med at stampe nogle penge op til den enkelte elev? Det er private skoler dernede, som får tilskud, og de enkelte elever er fuldstændig frit stillet med hensyn til, hvilken skole de vil gå på.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Hvordan Fremskridtspartiet vil bære sig ad? Jamen det står jo klart i den alternative finanslov, Fremskridtspartiet netop fremsætter. Ofte får man skudt i skoene i Fremskridtspartiet, at: I siger en hel masse, men kom med noget konkret, vis, hvad I vil! Det har man også bl.a. sagt til Venstre. Andre partier gør det ikke, det gør heller ikke Venstre, men Fremskridtspartiet gør det: Vi lægger en alternativ finanslov frem. Når vi så endelig gør det, er det også galt. Uanset hvordan man ender og vender det, så ønsker man ikke under nogen omstændigheder at acceptere, at vi har lavet et godt og grundigt stykke arbejde med denne finanslov.

[Jan Køpke Christensen]

Når det drejer sig om Sydslesvig, så ved hr. J.K. Hansen godt, at vi under ingen omstændigheder ønsker at fjerne alle tilskuddene til Sydslesvig. Det er postuleret i offentligheden af hr. J.K. Hansen, men det skal også nok blive tilbagevist i offentligheden, for når man giver sig tid til at læse den alternative finanslov, finder man ud af, at det er korrekt, at vi ikke fjerner alle tilskuddene til Sydslesvig. Så det skal nok blive dokumenteret.

Men så vil jeg sige til sidst med hensyn til udtalelserne om, at det skulle give et fordummende samfund, når Fremskridtspartiet fik magt, som de havde agt, at det jo tydeligt viser, at hr. J.K. Hansen er af typen »Jeg alene vide«: Jeg ved præcis, jeg har siddet herinde længe, bliver der sagt af hr. J.K. Hansen, og så skal vi andre ikke komme og fortælle hr. J.K. Hansen noget om, hvad der er realitetens verden; det er sådan set flintrende ligegyldigt for hr. J.K. Hansen. Det synes jeg ikke er Folketinget værdigt, det må jeg nok erkende.

Men all right, vi kommer nok ikke videre i denne sag i dag, og så må vi dokumentere i offentligheden, at det, hr. J.K. Hansen er gået ud med i offentligheden, ikke er af virkelighedens verden.

Peter Duetoft (CD):

I virkeligheden bør alle i denne sal skamme sig. Vi bør skamme os, fordi den debat, vi har i dag, i virkeligheden er ude af proportion i en grad, der næsten siger sparto til hvad som helst.

Som det er sagt tidligere i dag, er der nogle af os, der har været i Rusland som valgobservatører i løbet af den sidste uge. Der har man virkelig et land, der er ved at gå økonomisk op i limningen, og dér har man virkelig et land, der politisk er ved at gå op i limningen. Der er fattigdom, og der er tiggeri, og der er nynationalisme i en sådan grad, at det også kan blive farligt for os. Det er farligt for dansk sikkerhed, det, der er sket, og det er farligt for dansk sikkerhed, at ekstreme kræfter i deres politiske liv har vundet frem.

Og så kommer man hjem, og det første, man oplever, når man kommer hjem derovrefra, er, at det, der virkelig deler det danske Folketing, er, om et kontor med 40 ansatte, der ligger 30 kilometer fra et andet sted, nu skal ligge det ene sted eller det andet sted. Det er virkelig, hvad der kan få nationen til at slå i Danmark.

Eller i dag, hvor salen virkelig var delt over i en rød og en grøn side en af de gange, vi så på den nu virkende afstemningskasse heroppe. Det var et forslag om et ændringsforslag til kasinoloven. Jeg siger det, fordi jeg mener, det er meget vigtigt, at vi får sat vores egne problemer i relief. Det, vi har i Danmark, er noget så privilegeret, at det er luksusproblemer, der burde kunne løses – og det endda i meget bred enighed – i dette Folketing.

Jeg vil gerne minde om, at det, man har oplevet i Rusland i den sidste uge, det negative valg, der kom derovre, kom, fordi politikerne talte sig fra hinanden. Det kom, fordi befolkningen følte, at politikerne og deres diskussioner var fjerne, og at de ikke vedkom dem. Det blev et spørgsmål om nogle taburetter i stedet for et spørgsmål om problemløsning. Og jeg må altså sige, at når jeg i dag har hørt diskussionen mellem regering og opposition, så kan jeg ikke tilbageholde den tanke, at det jo også passer meget godt på den danske diskussion: At man hiver småting frem hist og her, fordi man nu skal slås, og at det så er med til at skabe et billede af et Folketing, hvor vi er uenige om alt, men hvor kendsgerningen jo er, at man med lidt god vilje sagtens kunne blive enige om det meste.

Vi har det godt i Danmark globalt set, men naturligvis – og det vil jeg gerne understrege – rammer det meget hårdt på den enkelte, der har nogle specielle problemer og tilhører de udsatte grupper. Naturligvis er hver enkelt arbejdsløs ramt ganske hårdt. Naturligvis er hvert enkelt menneske, der er i en udstødt gruppe, ramt meget hårdt.

Det, jeg har sagt, hvor jeg sammenligner os globalt, er naturligvis ikke, at vi ikke skal tage disse menneskes problemer alvorligt, men derfra og så til at lave det skuespil – som jeg opfatter det, der er foregået i dag – hvor man i virkeligheden slås på en meget fiktiv bane og laver grøftegravning, er der altså et skridt.

Naturligvis kan man da forstå, at oppositionen er nødt til at vælge de her småtterier som udgangspunkt for den debat, der er nu. Og jeg kan også godt forstå, at oppositionen er nødt til at vælge frygten som sit våben, for det er jo det eneste, oppositionen har tilbage. Rent faktisk er der jo ikke noget, man kan anfægte i den politik, der føres; men så kan man selvfølgelig altid gøre folk utrygge og dermed måske

[Peter Duettoft]

sørge for, at politikken ikke virker så effektivt, som den burde.

Pengene fosser ud af statskassen, hedder det, og det selv om enhver kan se, at det ikke er rigtigt, og at man også i de rapporter, der er kommet i de sidste dage, får slået fast, at det bestemt ikke er en rigtig skildring af den danske politik.

Skattelettelserne bliver ikke til noget, hedder det, og det selv om de fleste rent faktisk i disse dage kan se, at der er skattelettelser. Det kan da godt være, at folk siger: Nå ja, de var nu ikke så store, som vi håbede; men de er der.

Regeringen vil erhvervslivet det ondt, hedder det så også, mens kendsgerningen er, at ingen regering i mange, mange år har gennemført en erhvervspolitik så effektiv og målrettet som den, den nuværende regering gennemfører.

Og så er der husejerne – husejerne, som der jo også bliver sagt nu bliver ramt af skattereforen, og hvad ved jeg.

Kendsgerningen er, at enhver husejer i dag konkret kan se, at en omprioritering og nedsettelsen af lejeværdien medfører, at man hver eneste måned får ganske mange penge fri til forbrug. Sammenlign det med det, den borgerlige regering – også med CD's stemmer – gjorde i 1987, hvor netop boligejerne kom ud med det stik modsatte resultat.

Måske det allermest pinlige, man gør, og som vi tidligere i dag så bedst udtrykt af hr. Svend Heiselberg, er, at man stiller sig op og kritiserer alle de forslag, som man selv fremsatte, da man var i regering. Man er blevet så enormt klog, efter at man er kommet i opposition, og så glemmer man at fortælle, at man selv i stimevis fremsatte stort set de samme forslag.

Vi har bestemt også noget at lære om politikerlede her i landet, og vi kan risikere, at respekten for Folketinget daler ganske voldsomt, ikke bare fordi der optræder latterlige nissehuer, men fordi der er en politisk debat, der er fiktiv.

Der er i hvert fald en gruppe, der har mange problemer i øjeblikket, og det er hængemulerne. Hængemulerne har ikke rigtig noget at hænge med, for de kan ikke vinde den kamp, der er i gang; rent faktisk er det jo sådan, at det går ganske godt.

Jeg er ret sikker på, at det er passende at citere den tidligere statsminister, Poul Schlüter, for i virkeligheden kan man også i dag tilde sig at sige, »at det går ufattelig godt i Danmark.« Det har det så ikke gjort i en mellemperiode, men det gør det faktisk nu.

Finansloven bygger på nogle ting, der naturligvis kræver et psykologisk opspil, en psykologisk backing.

Finansloven bygger for det første på et øget forbrug, og det kræver naturligvis, at folk tror på, at målene lykkes, og at politikken bliver ført til ende, så man kan træffe beslutninger, der rækker ud over i morgen.

Hvis vi får et øget forbrug, vil vi også få flere mennesker i arbejde, og dermed vil vi være inde i en god spiral. Vi vil begynde at dreje hjulet den rigtige vej rundt, men det er klart, at hvis man render rundt og fortæller alle mennesker, at skattelettelserne ikke bliver til noget, og at regeringens politik i øvrigt er ved at falde fra hinanden, og at man, når man kommer til om et år, vil lave alt det om, som regeringen har gjort, er man ret sikker på, at man har skabt et psykologisk klima, som bestemt ikke fører til en fremgang i det danske samfund.

Jeg må så bare rejse spørgsmålet: Hvem i alverden er egentlig interesseret i, at det danske samfund ikke går fremad? Med respekt for den ærede opposition må jeg sige, at jeg synes, det er en meget, meget høj pris, denne opposition betaler for at forsøge at vælte den nuværende regering af taburetterne. Man betaler nemlig i virkeligheden med succes og fremgangen i det danske samfund, hvilket vil føre til, at der stadig væk er arbejdsløshed og mennesker, der har det dårligt. Den pris er nogle oppositionspolitikere altså villige til at betale for at forsøge at vælte en regering. Jeg synes, den er for høj, og at man anstændigvis burde holde fast i, at det må være samfundets tarv, det gælder, og at det er til gavn for alle, hvis det går godt i det danske samfund. Som en tidligere ordfører sagde, skal kagen naturligvis være så stor som muligt, så vi får et større stykke af den, når den skal deles.

Det andet, finansloven bygger på, er fremrykning af investeringer, og i den forbindelse kan jeg ikke nok understrege, at naturligvis er udbygningen af infrastrukturen i Danmark utrolig vigtig, hvad enten det så er motorveje, telenet, eller hvad det nu måtte være. Vi ved fra

[Peter Duetoft]

ulande og fra Sydeuropa, at alle de steder, hvor der skal være en effektiv erhvervsudvikling, må infrastrukturen også være i orden, og jeg er nødt til at sige, at for CD er både broer og tunneler, og hvad ved jeg, altså en integreret del af infrastrukturen; derfor er vi glade for, at der faktisk bliver ført en politik på de områder, der også fører til, at der bliver bygget nogle af disse ting.

Det tredje, som finansloven bygger på, er selvfølgelig de nødvendige orlovsordninger, som skal styrke uddannelsen af vores arbejdskraft, og som også skal give familierne mulighed for i højere grad at kunne være sammen med deres børn. Der er jeg så ovre i et meget grundlæggende synspunkt, som er stik modsat bl.a. Fremskridtspartiets, og det er erkendelsen af, at hvis vi skal klare vores problemer og arbejdsløsheden, er orlovsordninger og arbejdsfordeling en nødvendig del af den politik, der skal føres.

Så kan vi diskutere med hr. Jes Lunde, om det skal være 80 pct. eller 100 pct., og dér har Folketingets medlemmer nok forskellige temperamenter; jeg kan også godt lide nogen forskel.

Men hvorom alting er, så er det en kendsgerning, at vi aldrig igen får alle i arbejde 37 eller 40 timer om ugen, og så kan vi lige så godt erkende det, tage fat på det og sige, at arbejdsfordeling er nødvendig.

Vi ved også, at en egentlig nedgang af arbejdstiden, hvor positivt det end lyder, ikke fører til, at der kommer flere i arbejde, al den stund, at hvis man kommer ned på så lavt et antal timer, at folk faktisk skal have to job, er der nok mange mennesker, der vil sige, at de har jo altid kunnet arbejde 37 eller 40 timer, og det kan de så nok også blive ved med; dermed fører det til, at der ikke kommer flere i arbejde.

Men for igen at sætte dansk politik lidt i relief, så er vi nødt til – som regeringen også har gjort – at konstatere, at vi rundt om i verden er ved at have vækstcentre og ganske kraftige industricentre, som der ikke er nogen diskussion om vil komme til at udkonkurrere dele af det danske og det vesteuropæiske samfund. Så kan man godt fra forskellige sider håbe på, at man kan lønkonkurrere, og at man kan både det ene og det andet, men en kendsgerning er det, at lige meget, hvor meget vi nedsætter den danske løn, vil vi aldrig komme ned på det ni-

veau, som man f.eks. har i Fjernøsten, og en forskel på 20, 30, 40 kr. i timen, som vel er det mindste, man kunne forestille sig, vil alligevel overhovedet ikke bringe nogen ændring i den sammenhæng. Derfor er det nødvendigt, at vi tager fat i en fremtidsorganisering af arbejdskraften, og det er der også lagt op til i finansloven.

Noget, vi i CD bestemt også glæder os over, er, at vi er ude over den fuldstændig ørkesløse nedskæring af antallet af offentligt ansatte. Jeg vil godt markere, at lige så vel som jeg tidligere i dag har måttet sige, at man altså godt kan være for bilister, samtidig med at man er for kollektiv trafik, vil jeg her sige, at man altså også godt kan være for den offentlige sektor, selv om man vil gøre det så godt som muligt for den private. Det er alle de underlige modsætningsforhold, hvor man enten er det ene eller det andet, men ikke kan være både og, der ødelægger den politiske debat i et land som Danmark, for sandheden er jo, at de fleste af os er både og. De fleste af os kan godt se, at der både er noget godt ved en offentlig sektor, der er effektiv og god, og noget godt ved en privat sektor.

Meget firkantet sagt er det vel sådan, at den offentlige sektor skal skaffe servicen til det private erhvervsliv, sådan at det private erhvervsliv kan fungere. Det har noget med uddannelse, forskning og udvikling at gøre. Omvendt skal det private erhvervsliv naturligvis fungere så effektivt, at det i det hele taget kan være med til at skrabe nogle penge hjem til vores land, så vi kan få råd til den offentlige sektor.

Det er altså et samarbejde mellem den offentlige og den private og ikke den tvækamp, som nogle forsøger at fremstille det som.

Et af de områder, som vi er glade for at regeringen har opprioriteret, og som vi gerne vil have prioriteret endnu højere, er klart forskningspolitikken. Det hænger ikke sammen med forskningsministerens politiske tilhørsforhold, men naturligvis med, at produktudvikling og forskning er fundamentet for, at vi overhovedet har noget at producere for fremtiden. Hvad angår de helt banale, primitive produktioner, er vi jo nogenlunde enige om, at dér bliver vi udkonkurreret af lavtlønsområder; så er det de mellemstærke og stærke forskningsområder og udviklingsområder, som man er nødt til at tage fat på, og derfor er det klart, at

[Peter Duotoft]

der i denne finanslov er forskningsindsatser, og det håber jeg da så at der også er i den kommende finanslov.

Den politik, der ligger bag finansloven, har effekt i Danmark, men opnår kun den fulde effekt, hvis vi også kan få andre lande med på den. Derfor er det glædeligt at se, at man faktisk forsøger at gennemføre den linje i EU-samarbejdet, der nu er lagt op til i finansloven, i andre lande, nemlig at øge forbruget og foretage investeringer, der sætter fut i økonomien.

Vi tror, at EU kan være den drivkraft, der kan være med til at dulme vores problemer. Jeg siger med vilje dulme, fordi der i dag er flere, der har sagt, at orlovsordninger bare camouflerer arbejdsløsheden og alt det halløj. Sådan kan man selvfølgelig godt stille det op, hvis man vil, men hvis nogen i denne sal tror, at det er lykkeligt at gå rundt dag efter dag uden at være til noget og uden at føle, at man er værdifuld i den forstand, at nogen har brug for én, må de altså tro om igen. Det er netop hele den menneskelige side og den menneskelige katastrofe af arbejdsløsheden, orlovsordningerne tager fat på at løse.

Det er da rigtigt, at antallet af arbejdstimer ikke bliver større af, at man deler et job via en orlovsordning, men den psykologiske effekt af arbejdsløsheden bliver der taget hul på, og derved bliver den klaret. Jeg tror på, at mange af dette lands sociale problemer både blandt ungdommen og også blandt os, der er lidt ældre, i virkeligheden stammer fra, at mennesker pludselig føler sig tilovers.

Jeg ved godt, at det ikke er så populært og godt – og vi bliver sikkert også skældt ud for det – at jeg nu siger, at jeg er enig med SF; men jeg vil så vove den ene arm og sige, at jeg synes, hr. Jes Lundes vurdering af netop dette område er meget rigtig. Det er pudsigt, men det er ikke noget nyt, at SF og CD på dette område er tæt ved hinanden, og det er ikke, fordi vi pludselig er blevet socialister, men fordi det er logisk, at mennesker, der bliver sat uden for et samfund i lang tid, taber meget af deres selvværd og deres integritet. Det har været min opfattelse, at det er dér, orlovsordningerne kommer ind.

Når man kritiserer dette finanslovsforslag for bl.a. at sminke arbejdsløsheden, betyder det, at man i virkeligheden kynisk siger, at det er bedre at køre med de rene tal uden at lave nogen

ordninger og bare lade de mennesker gå for lud og koldt vand, end det er at forsøge at omlægge vores arbejdsstyrke.

Det er man også villig til i andre lande, men det er bestemt mit håb, at man i EU-samarbejdet får styrket indsatsen mod arbejdsløsheden, at det vil lykkes at få nogle ekstra investeringer og få sat gang i den europæiske økonomi, ikke mindst efter at GATT-aftalerne kommer i hus, og at det vil føre til en generel fremgang i Vesteuropa, der også vil smitte af på Danmark.

I virkeligheden må man vel sige, at alt for meget slinger i valsen i EU-samarbejdet kan være med til, at den finanslov, vi har nu, ikke kommer til at virke, og at den næste vil blive værre. Jeg tillader mig at koble de to ting sammen, for der er altså en sammenhæng mellem det, vi gør i dag, og det europæiske, hvad enten man kan lide det eller ej.

Det, vi selvfølgelig glæder os over i CD, er, at den finanslov, der er flikket sammen, selv om den på en række områder er bundet af forlig osv., viser, at det er i en god retning, regeringen vil gå. Den lever op til regeringsgrundlaget og til en retning, som CD bestemt kan stå bag. Det, vi glæder os mest over, er nok noget, enkelte i vores kollegapartier og regeringspartier måske ikke bryder sig så meget om, men jeg tillader mig at sige det alligevel, nemlig at vi føler, at denne finanslov er ganske uideologisk, og vi vil gerne derhen, at finansloven nok bærer fremad, men ikke ud fra nogle ældgamle fraser, som ikke er virksomme i et moderne samfund i det tyvende århundrede. Det er et stykke praktisk godt håndværk, der tager fat på nogle konkrete problemer, og det kan vi være tilfredse med; derfor er det også naturligt, at den vil komme til at danne grundlag for tankerne om finansloven til næste år.

Det, der er godt ved denne finanslov, er selvfølgelig, at den er ansvarlig. Der er ikke noget med, at pengene fosser ud, og med, at der ikke er styr på økonomien. Det er bestemt sådan, at vi har ganske meget styr på økonomien, og det kan man også se, hvis man f.eks. læste ledere. CD har altså haft den forunderlige oplevelse lige pludselig i B.T. i dag at kunne læse en leder, hvori der står, at regeringen ikke har lavet nogen økonomiske ulykker endnu. Efter det, vi er vant til at B.T. skriver om denne regering, må det være en af de største roseledere, der endnu har været, når man kan konstatere, at vi

[Peter Duetoft]

ikke har lavet nogen ulykker, og det er da også en kendsgerning, at alt – kurser, rentefald, de forskellige økonomiske faktorer – viser, at vi er på den rette vej, og at der er tillid i Danmark og i udlandet til, at den økonomiske prioritet, der ligger i denne finanslov, kan holde, for ellers ville både kronkursen og renten bestemt have haft problemer, hvilket ikke har været tilfældet.

Alt i alt kan CD i dag med god samvittighed stemme for denne finanslov.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Oppositionen ønsker ikke, at det går fremad, sagde hr. Peter Duetoft, men hvis man hørte efter min tale, ville man have hørt, at vi ønskede en finanslov, der ikke hæmmede det internationale opsving, som vi håber kommer, og de positive effekter af den lykkeligt netop afsluttede GATT-aftale.

Arbejdsfordeling går CD ind for, og det er jo ganske interessant, eftersom erhvervsministeren i sin ganske glimrende erhvervsanalyse netop konkluderer, at arbejdsfordeling ikke er et brugbart instrument i den nuværende politiske situation.

»Den politiske debat i dag er en fiktiv debat.« Skal vi forstå det på den måde, at hvis man ikke er enig med CD og regeringen, er alle andre synspunkter udelukket, og så er debatten fiktiv, for der er kun ét synspunkt, der gælder, og det er åbenbart at være alene eller at være enig?

Der er én ting, jeg er enig med hr. Peter Duetoft i, nemlig at finansloven kræver et psykologisk opspil. Her bekræfter hr. Peter Duetoft, hvad jeg netop i mit indlæg har sagt, at regeringen bygger på forhåbninger om at kunne tale et opsving i gang og ikke på konkrete tiltag til at udnytte det opsving, der forhåbentlig kommer.

Orlov skulle være til gavn for de arbejdsløse. Hr. Peter Duetoft har måske overset, at regeringen netop har slettet genbesættelseskravet i sine orlovsordninger og dermed selvfølgelig også arbejdsgiverens indflydelse på det. Jeg håber, hr. Peter Duetoft har konstateret, at hans egen regering faktisk her har taget et skridt, der går imod de arbejdsløses interesser.

Til sidst: I B.T.'s leder i dag står, at man ingen ulykker har lavet endnu. Nej, for man er

endnu bundet sammen med De Konservative og Venstre, men det er desværre færdigt fra 1. januar, og den situation frygter vi.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Peter Duetoft tog sit udgangspunkt i valget i Rusland, og jeg er helt enig i, at det må vække megen bekymring med den nationalisme, som er på vej frem, og den direkte fascisme, som vi nu ser repræsenteret derovre. Hr. Peter Duetoft mente, at resultatet af valget i Rusland skyldtes, at man derovre politisk havde talt sig for meget fra hinanden. Det synes jeg bestemt er værd at tænke over, og derfor vil jeg gerne bede hr. Peter Duetoft om at uddybe den tankegang lidt og sammenholde det med CD's slogan om, at de er gået i regering for at holde SF uden for indflydelse.

I øvrigt vil jeg bekræfte hr. Peter Duetoft i, at vi er enige om mange ting, når det drejer sig om fordelingen af arbejde. Et af de områder, hvor SF herinde har fået hjælp af CD, har været, når vi skulle have sabbatordninger og den slags igennem, og derfor kan jeg selvfølgelig heller ikke dy mig for at spørge hr. Peter Duetoft, om han her i dag tør tage skridtet fuldt ud og bekræfte det, han er citeret for i dagbladet Politiken, nemlig at han er helt enig med SF i, at regeringen burde sige ja til skraldemøndenes model.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Hr. Peter Duetoft er jo altid festlig at høre på. Der er store ord og store håndbevægelser, og vi fik også den igen med, at husejerne virkelig har det godt, for nu kan de lægge deres lån om, for renten er lav; det var ikke som i 1987 under den borgerlige regering. Det er rigtigt, at vi i 1987 gennemførte en kartoffelkur, der var hård ved alle, men vi må vel også erkende, at kartoffelkuren var årsag til, at vi nu har en lav rente; der er dog ingen tvivl om, at det virkelig var begyndelsen til, at vi fik renten ned.

Hvad gør man så nu? Nu er det endelig med at låne til forbrug; altså 1970'ernes politik om igen. Det betyder, at om en 4-5 år skal vi have en kartoffelkur igen, for ellers går det galt. Man kan låne sig til forbrug, men man låner sig altså ikke til velstand.

[Grove]

Har man behandlet det private erhvervsliv godt? Man har øget beskatning, goodwillbeskatning, aktiebeskatning, og en anden ting, der bliver hård ved de små selvstændige, er bruttobeskatningen. Nu siger hr. Peter Due-toft, at vi virkelig skal have gang i erhvervslivet, men jeg kan fortælle, at ude i de små erhvervsvirksomheder kommer dette virkelig til at ramme hårdt. Det kan da godt være, man kan få lidt gang i det ved at få husejerne til at tage nogle større lån til forbrug, men det er en kortsigtet politik, og det er den, vi frygter; det tog 10 år at få den stoppet, men det kan hurtigt ødelægges igen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Peter Duetoft indledte med nærmest at bebrejde Folketinget, at vi ikke ryddede finansloven af bordet og kom i gang med at diskutere de virkelig store problemer ude i den store verden. Nu er det sådan, at det danske Folketing jo er valgt til at varetage den danske befolknings interesser, og en af den danske befolknings interesser er faktisk, at den statslige og den offentlige økonomi er nogenlunde i orden næste år. Det bliver den ikke med den finanslov, der bliver vedtaget om nogle timer, men ikke desto mindre er det det, der er den danske befolknings interesse.

Jeg er enig med hr. Peter Duetoft i, at man også bør diskutere situationen i Rusland, men det må være i et andet forum og ikke under en finanslovdebate.

Så fremførte hr. Peter Duetoft CD's efterhånden mange gange gentagne synspunkt, nemlig at med den arbejdsløshed, vi har, kan vi lige så godt erkende, at folk ikke kommer i arbejde, og så begynde at deles om arbejdet. Jo flere gange hr. Peter Duetoft siger det, desto mere går hr. Peter Duetofts spådomme i opfyldelse. Folk begynder jo at tro på det, men det er livsfarligt for et samfund at sige, at folk nok ikke kommer i arbejde. Tænk, hvis politikere havde gjort det for 100 eller for 50 år siden, så var tingene gået fuldstændig i stå. Ny udvikling, ny vækst er det, der skal til, og det vil automatisk give sig udslag i nye arbejdspladser.

I det hele taget er spørgsmålet jo, om ikke vi er alt for forblændet af, at den situation, vi har i øjeblikket, er den, vi fortsat skal have. Man taler om, at det er forfærdeligt, når virksomhe-

der går nedenunder og hjem, og det er forfærdeligt, hvis der ikke tilsvarende kommer nye virksomheder. Orlovsordninger osv. minder lidt om dengang, man i England indførte diesellokomotiver i stedet for damplokomotiver, da lykkedes det minsandten de engelske fagforeninger for fyrbøderne at få vedtaget, at når man nu indførte disse diesellokomotiver, skulle der stadig væk en fyrbøder med, som skulle sidde i styrehuset, fordi man krampagtigt holdt fast i, at sådan havde det været i mange år, og sådan skulle det blive ved med at være. Det mindsker altså dynamikken i et samfund, hvis man gør sådan.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Kim Behnke må have haft nissehuen nede om ørerne, for han har i hvert fald ikke hørt efter, hvad jeg sagde. Jeg bebrejdede ikke Folketinget, at man diskuterede finansloven i dag. Det kan jeg dårligt, i og med at den faktisk er på dagsordenen og skal vedtages.

Det, jeg sagde, var, at vi altså her i landet øjensynlig skaber politiske skillelinjer i Folketinget på nogle sager, der set i andre sammenhænge er latterligt små. Forskellen i dette Ting er ikke større, end at man burde kunne finde sammen, og det, jeg i al stilfærdighed tillod mig at sige, var, at andre steder i verden førte det altså til kaos, hvis man ikke kunne snakke sammen, og det kan det rent faktisk også godt komme til her, hvis man bliver ved med at grave grøfter ud fra nogle forskelle, som er uendelig små. Men naturligvis bebrejder jeg ikke Folketinget, at man diskuterer finansloven; nok er jeg åndssvag, men da ikke så åndssvag.

Til fru Anne Birgitte Lundholt vil jeg godt sige om arbejdsfordeling, at jeg netop sagde, at det ikke drejer sig om nedsættelse af arbejdstiden, for det fungerer ikke. Når jeg bruger ordet arbejdsfordeling, er det orlovsordninger, jeg taler om, og dem står jeg stadig væk ved.

At man psykologisk skulle kunne tale sig til et opsving, har vi jo lært af hr. Poul Schlüter, for det var rent faktisk, hvad hr. Poul Schlüter gjorde i 1982. Da skabte han netop et psykologisk miljø, der gjorde, at man i Danmark troede, at det nu gik fremad, og derved kom der gang i investeringerne osv. Naturligvis er det også en forudsætning for et øget forbrug, at folk tror på, at denne politik kører igennem.

[Peter Duetoft]

Det er derfor, det er meget ødelæggende for regeringens politik, at oppositionen har valgt at bruge frygten som våben, men sådan skal det øjensynlig være i politik.

Så må jeg sige til hr. Jes Lunde, at for så vidt angår skraldemandsmetoden har jeg aldrig lagt skjul på, at jeg er tilhænger af den. Jeg har lidt problemer med at få et flertal i regeringspartierne til at være det, men vi har dog stadig væk lov til at mene, hvad vi mener, og jeg kæmper da også stadig væk for den. Men jeg erkender, at jeg er i torndende mindretal i den sammenhæng; sådan er det jo en gang imellem.

Hr. Jes Lunde talte om blokkene og om, at vi taler os fra hinanden, og at CD skulle være gået i regering for at holde SF ude. Vi gik i regering, for at regeringens politik skulle ledes i retning af det, vi tror på; det er vel et legitimt forhold for et parti. Vi er faktisk kommet med bud på det, og der er også nogle, der skælder ud over, at CD faktisk har fået ganske meget indflydelse på en række områder; det var det, vi gik i regering for.

Jeg kan høre på formanden, at den røde lampe nu er begyndt at lyse, så jeg vil gerne have lov til at fortsætte om lidt og vende tilbage til hr. Grove.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Det ville være lykkeligt, om vi kunne tale et opsving i gang, og det vil jeg også anbefale at man gør.

Forskellen på den tidligere statsminister og den nuværende statsminister er, at den tidligere statsminister ikke brugte pengene på forhånd.

Når man nu betragter orlovsordningerne som et led i en fordeling, hvor flere skal komme ind og snuse til en arbejdsplads, hvorfor i alverden ønsker CD så ikke at bevare for det første den fornuftige ordning, at der selvfølgelig skal genbesættes med en ledig, og for det andet, at man kun kan gå på orlov, hvis ikke det skader arbejdspladsen og dermed endnu flere, der er i arbejde.

Det er det, som hr. Peter Duetoft kalder småtterier; så jeg kan ikke se, hvorfor CD ikke kan være med til at justere det.

Jeg vil også gerne vide, om hr. Peter Duetoft tager afstand fra den af statsministeren meget

roste hvidbog om finanslovindhold, for i EF's hvidbog anbefales det faktisk, at finanslovene skærer ned på driftsudgifterne og til gengæld øger investeringsudgifterne, altså skridt i nøjagtig den retning, som K's og V's ændringsforslag peger.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg forstår slet ikke fru Anne Birgitte Lundholts kritik af, at regeringen bruger penge på forhånd til nogle investeringer; så vidt jeg husker, var det også den gamle VK-regerings politik.

Jeg husker da finanslovforhandlinger under den gamle regering, hvor vi snakkede om fremrykning og investeringer, og nu kommer man altså lige pludselig og siger, at det er åh så forfærdeligt, at man begynder at bruge nogle penge.

Til hr. Grove vil jeg godt sige, at det ikke var kartoffelkuren, jeg snakkede om, men skattereformen, og i skattereformen fra 1987, som CD har medansvar for, er det en kendsgerning, at man bl.a. nedskar rentefradragsretten ganske meget uden at sætte noget i stedet, hvilket førte til ganske mange ulykker for husejerne.

At den nye skattereform har en anden indfaldsvinkel, kan vi jo se alene deraf, at huspriserne er stigende, og det er de selvfølgelig, fordi der er flere mennesker, der har lyst til at købe, og der er kommet mere optimisme på markedet.

Hr. Grove var så også inde på det med at låne sig til velstand. Vel kan man låne sig til velstand, hvis man låner til at investere; det er altså en underlig holdning, at vi skal sætte det danske samfund i stå.

Det er naturligvis ikke regeringens tanke bare at bruge penge, men at bruge penge i en styret retning, der gør, at investeringerne i længden kommer til at give afkast.

Hr. Grove nævnte erhvervsbelastning i forbindelse med goodwill- og aktionærbeskatningen. Det var ifølge de opgivelser, der kom i forbindelse med behandlingen af skattereformen, klart, at der ikke var nogen erhvervsbelastning i den. Jeg vil godt sige, at det, erhvervslivet har råbt højest om i de sidste år, var rent faktisk en nedsættelse af marginalsatserne. Det har hele tiden lydt fra erhvervslivet som om, at hvis man bare gjorde det, så var en del af erhvervs-

[Peter Duetoft]

livets problemer altså løst. De blev rent faktisk nedsat med denne skattereform, så man har gjort ganske meget for erhvervslivet og for det almindelige klima.

Det tror jeg også man kommer til at se, hvis det ikke lykkes hængemulerne i Det Konservative Folkeparti, i Venstre og i Fremskridtspartiet helt at få ødelagt fremgangslinjen i dansk politik. Det, man nemlig er i gang med lige i øjeblikket, er rent faktisk at skabe et psykologisk klima, så de internationale opsving netop ikke slår igennem i Danmark, vil jeg sige til fru Anne Birgitte Lundholt.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Hr. Peter Duetoft og vi er ganske enige om, at skal man udnytte et opsving, skal man bruge penge til investeringer. Men langt størstedelen af de 12 mia. kr., der er opført som initiativer i kraft af regeringens ny vækst, går til drift, til forøgelse af antallet af ansatte i departementerne og til små udgifter, der tilsammen bliver til en meget stor å; for en ret stor dels vedkommende går de ikke til investeringer.

Vi er ikke gået imod investeringerne, for dem er vi nemlig enige i.

Så sagde hr. Peter Duetoft, at tiltroen til opsvinget i befolkningen simpelt hen kunne forsvinde ved, at K og V taler om det. Nej, tiltroen til opsvinget forsvinder, når folk modtager et skattekort, hvor man ikke tør anføre den samlede skat, og når man hører regeringen tale om løfter til investeringer i infrastruktur, som nu skal til at diskuteres igen og omlægges.

Jeg har hørt hr. Peter Duetoft sige, at han står ved forligene, men det giver uro, det giver ingen tiltro til fremtiden, det er regeringens forvirrede meldinger og mangel på realitetsans, da de kommunikerede skattereformen til skatteborgerne her i landet, der giver anledning til, at regeringen har en så katastrofalt dårlig opbakning i befolkningen til sin politik.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Jeg er enig med hr. Peter Duetoft i, at der kan være fordele i at låne til investeringer, men det var jo ikke det, hverken hr. Peter Duetoft eller statsministeren har anbefalet. De anbefa-

ler, at man skal låne til forbrug, og det er noget helt andet. Man kan godt låne til forbrug, men det giver ingen velstand, og det er dér, det enkelte menneske kan komme i klemme. Det er ikke at være hængemule at advare imod det, når regeringen anbefaler, at man skal gå ud og låne penge til forbrug. Det hjælper ikke landet, og det hjælper ikke den enkelte. Det er det, vi advarer imod. Det skete i 1970'erne, lad os ikke gentage det i 1990'erne.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg er glad for, at fru Anne Birgitte Lundholt og jeg har samme mål, nemlig at det skal gå godt for Danmark og danskerne. Det er dog altid noget, så er vi da enige om én ting i alt fald.

Men jeg synes, det er en meget underlig måde, Det Konservative Folkeparti optræder på. Det er ikke hjælpsomt over for den danske befolkning, at der bliver gennemført en skattereform, som man kan mene om hvad man vil, hvorefter Venstre og De Konservative – og i dette tilfælde jo altså fru Anne Birgitte Lundholt – går ud og fortæller, at den skattereform bliver i hvert fald lavet om om et år, når vi kommer til igen, på trods af at den skattereform fundamentalt bygger på de samme tanker, som den gamle regering havde. Det er useriøst, må jeg sige til fru Anne Birgitte Lundholt, og det er et spil på frygten, et spil på, at det netop skal bevirke, at man skaber usikkerhed i den danske befolkning. Jeg fatter ikke, at der er politikere i dette Folketing, der kan bruge som et politisk våben, at pensionister eller dårligt stillede eller almindelige skatteydere skal gå rundt og være nervøse for deres fremtid, bare fordi nogle politikere herinde skal mele deres egen kage og forsøge at komme til magten på at skabe den frygt. Jeg fatter det ikke, og jeg synes ikke, det virker særlig rart, men jeg er da glad for, at vi stadig væk er enige om det samme mål, nemlig at det skal være godt for danskerne.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Ja, ja, men finanslove har nu stort set det indhold, finanslove skal have. Hvis man vurderer det over en årrække og ser, hvad de har indeholdt, opdager man, at der ikke er de store forskelle. Der har altid været et ønske om at

[Bligrav-Nielsen]

tilstræbe balance mellem udgifter og indtægter, og det har været svært over tid, og der har været forskellige filosofier bag den vægtning, man har lagt ind. Når man i øjeblikket mener, det er forsvarligt, at man har et kontrolleret underskud, er det, fordi vi har et andet og altoverskyggende problem i dansk økonomi, som hedder for stor ledighed.

Når vi har råd til nu at satse særlig på dette problem, hænger det sammen med, at det arbejde, der har været gjort i årene op til nu i henseende til at få styr på betalingsbalancen, er lykkedes.

Der er jo ingen, der kan hævde, at den økonomiske politik, som afspejler sig i dette finanslovsforslag, på nogen måde rokker ved fundamentet om et sikkert og stabilt overskud på betalingsbalancen. Det er i denne ramme, man skal se de aktiviteter, som er nye i det foreliggende finanslovsforslag, og som især handler om beskæftigelsen.

I øvrigt er det værd at notere sig, at DAU-underskuddet vil falde, og det er værd at notere sig, at vi har det laveste underskud blandt samtlige europæiske lande. Men det er også vigtigt at fastholde, at vi uanset det skal føre en stram økonomisk politik. Det har været Det Radikale Venstres ledetråd under finanslovsforhandlinger, så længe jeg kan huske. Hvis vi ser på det nuværende finanslovsforslag, kan vi se, at den stramme udgiftspolitik er fastholdt.

Ser man udelukkende på væksten i de offentlige udgifter, må man konstatere, at væksten var større under finansloven for 1992 og den finanslov, vi lever under nu, end den bliver for finanslov 1994 og endnu tydeligere, end den bliver for finanslov 1995. Det viser den seneste opgørelse fra Økonomiministeriet ganske tydeligt.

Så det er under denne positive vinkel, man skal vurdere den kritik, der nu hagler ned over finanslovsforslaget fra det nye trekløver i dansk politik, VKZ. Det, man kører imod, er bestemt ud fra nogle ideologiske holdninger. En negativ holdning til en kontant indsats over for miljøforbedringer afspejler sig i VK's forslag om at fjerne CO₂-afgiften. Alle ved jo, at den energihandlingsplan, der blev fremlagt af VKR-regeringen, omtalte CO₂-afgiften på en sådan måde, at enhver måtte forstå, at disse partier dengang var enige om, at den skulle indføres. Den var garneret med lidt VK-filosofi – det

måtte den jo være dengang – men vi var dog så langt fremme i den fælles formulering af et CO₂-forslag, at der var nedsat to embedsmandsudvalg i VKR-regeringens tid med det formål.

Et andet felt, man skyder en breche i, er ulandsbistandens højde. Danmark er i en forreposition sammen med andre nordiske lande på dette felt, og det har vi haft stor succes med internationalt. Også den tidligere udenrigsminister var jo af og til ude at sole sig i den høje danske ulandsbistand.

Derfor må det undre, at man nu, hvor vi er midt i en periode, nemlig midt i Danidas femårsplan, tilrettelagt under den forrige udenrigsminister, forsøger at slå dette planarbejde i stykker ved at melde sig ud af fællesskabet om dansk ulandsbistand. For det er det, man gør, og det har hr. Svend Heiselberg jo tidligere i dag bekræftet. Det er usolidarisk, og det er useriøst især i forhold til de toner, der indimellem lød fra Venstres landsmøde i år om, at man havde solidaritet med disse mennesker og især med dem, der bor i de østeuropæiske lande, og gerne ville være med til, at Danmark skulle yde et bidrag. Vi ved nu, at det er mundsvejr, at det ikke holder. Venstres politik er kold og kynisk – det er især Venstre, der har ført disse synspunkter frem.

Et andet område, hvor man har ført nogle ændringsforslag i marken, der er meget interessante, er på området fra tilskud til fradrag, som man kalder det, på en række felter, hvor vi har ment at der i lyset af den stabile økonomi og mangel på beskæftigelse har været grundlag for at give tilskud, f.eks. til boligforbedring, men også til andre områder, serviceområdet f.eks.

Dér siger man nu at vi skal gå over til fradrag. Og det er underligt, for fradrag er gift for et ordentligt skattesystem, og det ved alle. Dertil kommer, at man ved at gå fra tilskud til fradrag risikerer, at det på et tidspunkt, hvor højkonjunkturen efterspørger arbejdskraft til erhvervsbyggeri f.eks., ikke vil være muligt at slække på aktiviteten inden for disse områder, hvor vi nu giver tilskuddene. Det er simpelt hen ikke til at forstå, hvorfor Venstre og De Konservative har villet føre disse forslag i marken igen.

Det store problem i dansk økonomi er, som jeg nævnte, ledigheden, og regeringen har klart

[Bilgrav-Nielsen]

prioriteret indsatsen mod ledigheden højt. Vi kan konstatere i dag, at der er gode tegn på, at indsatsen giver et positivt resultat. I tiden fra 1988 og frem til i år har vi kun oplevet stigende arbejdsløshedstal, men den sidste månedsopgørelse viser nu et lille fald. Vi kan vel med sikkerhed sige, at væksten i ledigheden i hvert fald er ophørt.

Meget tyder altså på, at der er ved at ske en vending, og hvad skyldes så det? Det skyldes flere ting. Det skyldes, at der er en stærkere vækst i produktionen nu end tidligere og tegn til, at den yderligere vil forstærkes. Det skyldes, at skattelettelserne er en realitet og giver folk en større forbrugsmulighed. Det skal ses i sammenhæng med, at også låneomlægningerne stimulerer til et større forbrug. Der er ingen risiko for, at det fører til ukontrolleret forbrug; alt tyder på, at folk har bevaret lysten og evnen til at spare op.

I denne diskussion om, hvorledes man bekæmper arbejdsløsheden, har vi oplevet, at V og K lægger de gode ordninger, orlovsordningerne, som er introduceret og har været i kraft et par år og nu tiltrækker et ganske stort antal lønmodtagere, for had ved at stille forslag om, at de skal afskaffes eller kraftigt reduceres. Og det gør man, fordi man siger, der ikke skal gøres noget for de ledige; de skal sidde hjemme på stolen og vente på et reelt arbejde. Naturligvis skal de være parat til at gå ind i nye arbejdspladser, men vi synes, det er mere positivt, at de, mens de venter på det, er beskæftiget med noget, der yderligere kvalificerer dem til at indtage en ny plads på arbejdsmarkedet.

Derfor orlovsordningerne, og derfor er orlovsordningerne, som de er gennemført, klart at foretrække frem for de modeller, der ellers foreligger: skraldemandsmodel, borgerløn og den slags. Jeg synes, det er god inspiration til den fortsatte diskussion om disse emner, at Økonomiministeriet har gennemregnet f.eks. borgerlønsordningen, sådan at man har et mere kontant grundlag nu at diskutere den slags ting på.

Det, vi kan konstatere med hensyn økonomien, er – og det synes jeg især V og K skulle lægge mærke til og sammen med os andre glæde sig en smule over – at der er vækst i forbruget, at der er vækst i produktionen, at der er vækst i beskæftigelsen, at vi fortsat har et stort overskud på betalingsbalancen og dermed

fortsat har faldt i gælden til udlandet. Samtidig har vi fortsat stor opsparing; man kunne sige, at pengene fosser ned i sparegrisen.

Jeg vil også gerne ved denne finanslovdebat prøve at vise en lille oversigt over årets resultater; det er jo den sidste politiske debat i dette år, som er denne regerings første år. Men der kommer jo endnu et år for denne regering, før der skal være valg.

Men hvor langt er vi egentlig nået? Vi er nået ganske langt. Det hele skal jo vurderes på det regeringsgrundlag, der blev skabt, før regeringen blev dannet. Vi tog os tid til det – god tid til det. Alle aktuelle emner var behandlet, og det har vist sig, at de var behandlet og beskrevet så grundigt, at det også var muligt at omsætte dem i politisk handling.

Vi nåede frem til et skarpt hjørne den 18. maj, hvor Danmark skulle have repareret det, som den forrige regering tabte på gulvet, nemlig EF-afstemningen. Og det lykkedes: Vi fik det resultat, der var nødvendigt for at fastholde Danmark i en aktiv EF-sammenhæng.

Vi fik fremlagt en skattereform, som man ikke troede vi kunne fremlægge, og fik den vedtaget. Virkningerne af den er synlige i disse uger. Vi fik skabt en arbejdsmarkedsreform – ikke en fuldt færdig reform, der kan holde uændret igennem de næste 10-15 år, men et grundlag, som formentlig hen ad vejen skal justeres lidt. Men ingen tvivl om, at det er en nydannelse, der er værdifuld for den økonomiske politik, der er grundlaget for velfærden her i samfundet.

Frem for alt blev der skabt forbedringer på uddannelsesområdet, sådan at vi nu virkelig har en fornyelse hele vejen på uddannelsesområdet.

Dernæst har vi nu i de sidste dage set, at et andet stort emne i tiltrædelseserklæringen »En ny start« er realiseret. Og det er konsekvent opfølgning, som der stod, af energihandlingsplanen »Energi 2000« og transporthandlingsplanen.

I går blev den sidste præsenteret af trafikministeren, selvfølgelig dækkende en fuldstændig enig regering – en transporthandlingsplan, der til fulde lever op til de samlede målsætninger, der er lagt under hensyn til ressourcer, miljø og sikkerhed.

Vi er i Det Radikale Venstre meget tilfredse med denne opfølgning. Og vi er meget tilfredse

[Bilgrav-Nielsen]

med, at det betyder, at der på trafikområdet nu bliver gennemført en kontant nyorientering på en række felter. Det er miljøet og ressourcensynet, der sættes i stedet, og derfor lægges der også op til, at et par felter, som er aftalebelagt – skal vi sige det på den måde – skal forhandles med de partier, der har været med i aftalerne.

Men der er ingen tvivl om, at regeringen lægger op til en forhandling om f.eks. de nordjyske motorveje, således at der dér kan spares penge til at gennemføre andre mere nødvendige og mere grønne trafikprojekter. Der kan heller ikke være tvivl om, at den samlede regering og regeringens folketingsgrupper står samlet bag dette forhandlingsønske.

Dernæst vil jeg gerne fremhæve en anden glædelig sag, der er blevet klaret flot. Det er Danmarks holdning til og indflydelse på det nye europæiske koncessionsdirektiv, som det hedder, vedrørende efterforskning og indvinning af olie.

Det var simpelt hen et flot stykke arbejde – grundlagt af Energiministeriet og energiministeren og gennemført ved en samlet indsats af de ministre, der nu var involveret i det. Men først og fremmest var det energiministerens indsats, et flot stykke arbejde, der fint følger de linjer, der har ligget i dansk energipolitik.

Jeg kan konkludere, at Det Radikale Venstre har været yderst tilfreds med de resultater, vi har opnået gennem det seneste år. Vi synes, vi kan konstatere, at store dele af det regeringsgrundlag, vi fik beskrevet og aftalt, er gennemført i fin stil. Det er den stil, vi gerne vil følge. Samarbejde og selvstændighed er et radikalt motto. Og der er nu et år til at få de spørgsmål med, vi endnu ikke har nået, og få de spørgsmål pudset bedre af, som trænger til en afpudsning.

Vi ved jo nemlig, at der skal være et folketingsvalg senest den 11. december næste år. Det skal jeg ikke sige mere om, for valgudskrivelse er jo et anliggende for statsministeren at tage stilling til.

Men jeg skal slutte af med at anbefale finanslovsforslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Nu har vi hørt det radikale indlæg, men vi har ikke fået svar på det spørgsmål, som jeg

har stillet og atter vil stille til økonomiministeren: Da Det Radikale Venstre indtrådte i den nuværende regering, forpligtede partiet sig så ikke til at respektere forlig, som regeringen er bundet af? Økonomiministeren siger her i dag, at Det Radikale Venstre hverken har lod eller del i f.eks. Storebæltsaftalen. Det er bl.a. på den baggrund, jeg spørger økonomiministeren og Det Radikale Venstre, om man ikke respekterer de forlig, som regeringen er bundet af.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Det er ikke min fejl, at Folketingets tid bliver brugt til denne type diskussioner, for det er et ganske overflødigt spørgsmål, hr. Gammelgaard stiller. Hr. Gammelgaard ved udmærket godt, at da KVR-regeringen blev dannet, var den bundet af de forlig, som de forskellige partier i regeringen var bundet af til anden side, f.eks. SU-reformen, hvor Det Radikale Venstre, S og SF havde indgået en aftale, nøjagtigt som Storebæltsaftalen gjaldt, selv om Det Radikale Venstre ikke deltog i det forlig. Det gælder stadig væk. Ellers kan man jo ikke arbejde i Folketinget.

Jeg hørte Det Radikale Venstres finansordfører, hr. Bilgrav-Nielsen, sige, at der i trafikhandlingsplanen er aftalebelagte områder, der skal forhandles med aftalpartierne. Der er ikke nogen som helst tvivl om, at det forlig selvfølgelig gælder, men Det Radikale Venstre har ingen lod og del i Storebæltsforliget. Vi har ikke deltaget i det, men vi respekterer, at det er indgået, at der er et flertal for en anlægslov, og at det er i fuld gang med at blive gennemført.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Hr. Bilgrav-Nielsen undrer sig over, hvad den så vigtige forskel skulle være på tilskud og fradrag. Svaret er ganske enkelt: Forskellen er antallet af job. Der er flere job i en fradragsordning, end der er i en tilskudsordning.

Hertil kommer det rent principielle, at en tilskudsordning øger de offentlige udgifter; en fradragsordning sænker de offentlige udgifter.

Jeg kan til støtte for det synspunkt henvise til et notat udarbejdet af Finansministeriet den 10. november 1993. I det notat opgør Finansministeriet – og beregningen er endda foretaget efter skattereformens fulde gennemførelse i 1998 marginalskattemæssigt – at man med en

[Anne Birgitte Lundholt]

tilskudsordning i 1998 skal arbejde 2,4 timer for at betale 1 times indsats, mens man med K's og V's forslag om et fradrag kun skal arbejde 1,3 timer for at betale 1 times indsats. Det vil sige, at Finansministeriet opgør vores virkning til, at man kan købe dobbelt så meget servicearbejde for den samme indsats ved en fradragordning.

Samtidig vil jeg sige, at det egentlig er en underlig indstilling til forlig, hr. Bilgrav-Nielsen viser her. Han lægger op til forhandling om forlig med K og V, men samtidig hørte vi i går nogle kraftige udfald mod, at K og V har foreslået, at et forlig vedrørende katastrofe- og miljøbistanden – et forlig, vi vedstår – skulle tages af ulandsbistanden. Det skulle nærmest være udtryk for forligsbrud, at vi stillede dette forslag. Samtidig kan hr. Bilgrav-Nielsen stå heroppe og sige, at en plan, der er udgivet af regeringen, blot er et oplæg til forhandling med forligspartierne. Jeg går ud fra, må jeg sige til hr. Bilgrav-Nielsen, at begge parter kan behandle forslag ens.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

I trafikhandlingsplanen står der på s. 60: »Det er derfor regeringens mål, at cykeltrafikens andel af persontransportarbejdet øges frem til 2005. Dette skal primært ske ved, at korte bilture overflyttes til cykelture, men også ved at længere bilture konverteres til kombinationer af cykel og kollektiv trafik.«

Næsten det eneste, vi mangler her, er hestevogne med nordbagger foran. Så var vi tilbage til De Radikales udgangspunkt i 1905.

Det er dog utroligt, at det skal til at være så gammeldags igen. Vi, der kommer ude fra de små landsbyer, ved, at vi simpelt hen ikke kan undvære bilen. Vi kan ikke cykle ind til byen. Der er langt – 10, 12, 14 km. Og så til at rejse med kollektiv trafik! Ikke engang hestevogne kunne vi bruge til det. Der er kun bilen. Jeg forstår efterhånden, at hr. Bilgrav-Nielsen er personbilens fjende nummer 1, men det skal man måske så også være med det fornavn – »Bilgrav«. (*Munterhed*).

Svend Heiselberg (V):

Hr. Bilgrav-Nielsen kom ind på ulandsstøtten og bebrejdede igen Venstre, at vi har foreslået besparelser på området. Nu har man som

så ofte før – det har man ikke gjort i de senere år – fremhævet Sverige, men jeg må erindre om, at Sverige netop har nedsat det beløb, som de vil give i ulandsstøtte, fra 1 pct. til 0,93 pct. af bruttonationalproduktet. Derfor finder vi heller ikke fra Venstres side, at det ville være forkert, hvis også vi her forsøgte, om vi måske også i enighed kunne sætte det beløb ned, som Danmark giver.

Vi beklager, at der er så lidt forståelse for det, ikke mindst fordi de penge, vi giver, er penge, vi går ud og låner, da vi jo ikke har dem selv. Derfor synes vi, det er rimeligt, at vi prøvede at tage fat på det problem.

Det hænger også en lille smule sammen med, hvordan man skaffer de penge, man går og deler ud. Det forholder sig sådan, at man dels låner dem, som jeg har nævnt, dels gennemfører en række afgifter, bl.a. CO₂-afgiften. Imidlertid ville man, hvis man havde fulgt De Konservatives og Venstres forslag om at ophæve CO₂-afgiften for erhvervslivet, rent faktisk kunne få 6.000-10.000 flere mennesker i arbejde. Det fremgår af vismændenes analyse. Det synes vi ville være et godt initiativ.

Hr. Grove nævnte trafikhandlingsplanen, og det giver mig anledning til at sige, at den jo er lavet efter radikal tankegang, så man kan vel slet ikke fortænke dem i, at de er kommet med sådan et forslag. Hvad der måske er mere overraskende, er, som vi har været inde på i dag, at det har kunnet passere hr. Risgaard Knudsen, som jo plejer at være meget agtpågivende.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg tror, jeg fuldt ud kan leve op til det første indlægs vittighed ved at sige: Det var grove løjer! (*Munterhed*). Men hr. Grove er jo en inkarneret modstander af alt, hvad der laves for at beskytte miljøet; det må i hvert fald ikke koste noget.

Det, som trafikhandlingsplanen gør, er faktisk at føre det ud i livet, som vi Radikale i samarbejde med De Konservative og Venstre gennemførte i regeringsfællesskabet. Da fremlagde nemlig tidligere statsminister Poul Schlüter her i december måned 1988 den første danske miljøhandlingsplan, som gav et konstant radikalt/konservativt/Venstre-svar på opfølgningen af Brundtlandrapporten. I den var det klart beskrevet, at vi skulle lave en energi-

[Bilgrav-Nielsen]

handlingsplan, og vi skulle lave en transport-handlingsplan. Det første gik det godt med, det næste gik det knap så godt med, og jeg går vel ikke nogen for nær ved at sige, at den var under konservativ bestyrelse, men nu er vi kommet til vejs ende.

Nu har vi nået det mål, vi sammen beskrev i VKR-regeringen på transporthandlingsplanens område. Det synes jeg at vi Radikale med stolthed og glæde kan takke vore nuværende regeringssamarbejdspartnere for. Det har ikke været nogen svær opgave, vil jeg gerne sige, for det er, som hr. Peter Duetoft tidligere har sagt det, ikke et spørgsmål om at vælge bilen fra og vælge togene og cyklerne til. Det er et spørgsmål om at erkende, at det er led i det samlede transportsystem. Og jeg håber da på, at den konservative tankegang ikke er så forstenet, at den venter med at agere og handle, indtil vi har europæiske tilstande i Danmark.

I Tyskland holder bilerne i lange køer på motorvejene, er det det, man ønsker sig? Jeg synes, vi har en chance i Danmark for at løse disse opgaver, inden det er for sent, og det er helt i tråd med det, vi sammen tidligere har tegnet.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Jeg vil gerne spørge økonomiministeren, om det ikke er mærkeligt for økonomiministeren at være i regering og opposition på én gang.

Ministeren siger, at Det Radikale Venstre hverken har lod eller del i f.eks. Storebæltsforliget; og sådan er det stadig væk. Jo – må jeg sige til økonomiministeren – det har Det Radikale Venstre, for i og med at økonomiministeren og andre Radikale er blevet medlem af regeringen, er de bundet af de forlig, som regeringen er bundet af, så man har lod eller del i Storebæltsforliget. Man kan ikke i dette spørgsmål være både i regering og i opposition på én gang.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg har et hængeparti med hr. Svend Heiselberg og Venstre omkring ulandsbistanden, fordi hr. Svend Heiselberg nu sagde, at det bare var nogle procent, vi skulle skære ned ligesom nogle andre lande. Er det ikke rigtigt, at Ven-

stres og De Konservatives ændringsforslag til finansloven opererer med besparelser på ulandshjælp og katastrofe- og miljøbistand på 1,7 mia. kr.? Det er ikke sådan bare lidt småpenge.

Så vil jeg erklære mig tilfreds – for at være ærlig – med, at Venstre i dag har meldt sig ud af aftalen om ulandshjælp, for det var det, hr. Svend Heiselberg sagde tidligere i debatten. Det er rimelig ærlig snak, men jeg vil gerne anbefale Venstres formand, at han, når han ellers i øvrigt har fornuftige kommentarer i medierne, tilføjer: For øvrigt mener Venstre slet ikke det her, for vi mener, at hjælpen til de fattigste lande skal skæres ned.

En ting mangler jeg at få afklaret fra Venstre, og det gælder miljø- og katastrofefonden. Her har Venstre og De Konservative stillet et ændringsforslag, som betyder, at der slet ingen penge skal bevilges, men jeg hørte, at Venstres ordfører mener, at Venstre stadig er en del af det forlig. Hvordan hænger det sammen? Man mener, at man har del i et forlig, men man vil ikke have, at der skal bruges penge til det. Dødvægt har jeg hørt om før, og hr. Svend Heiselberg kan nok udfylde rollen som dødvægt, men jeg håber, at de andre partier så vil vide at manøvrere en sådan dødvægt derhen, hvor den bør være.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Da hr. Bilgrav-Nielsen redegjorde for den nye trafikhandlingsplan, lød det næsten, som om det var godkendt af De Konservative, men jeg tror egentlig, det er gået op for i hvert fald det meste af Folketinget og det meste af befolkningen, at det har vi ikke.

Vi vil gerne stå ved vores miljøansvar, men vi vil også gerne stå ved det ansvar, vi har over for de små landsbysamfund, for, at de fortsat kan eksistere, at de ikke skal affolkes. Det lader til, at hr. Bilgrav-Nielsen hellere ser, at landbefolkningen bliver flyttet sammen i storbyerne for at undgå, at der findes biler i dette land, og det er vi fuldstændig modstandere af.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Ja, jeg har godt hørt og set, at man i stigende grad fra V's og K's side gør sig til talsmand for

[Bilgrav-Nielsen]

de små samfund. Det er interessant, for det er de samme partier, som har bidraget til en udvikling i f.eks. landbrugspolitikken, som har været til stor gene for de små samfund; men sådan er der jo så meget!

Men det, som hr. Grove glemmer, er, at i og med at man laver denne ændring – det vil hr. Grove opdage, når han nu får læst trafikhandlingsplanen – bliver der mulighed for, hvis man neddrogler motorvejsinvesteringerne, at gennemføre en lang, lang række tiltrængte, ja, forsømte investeringer i omfartsveje, i miljøgennemførelser ved byerne, stianlæg og den slags, som virkelig gavner i de små samfund, som har været forsømt, fordi milliarderne har været afsat til motorvejsbyggeri.

Det undrer mig egentlig, at hr. Gammelgaard vil blive ved med at anfægte, at der skulle være noget problem i forhold til Storebæltsforliget. Vi var ikke med i det, men vi erkender, at der er nogle af de nuværende regeringspartier, der var med i det sammen med nogle af de nuværende oppositionspartier, og det er klart, at de pågældende parter skal være enige om ændringer i det aftaleforhold. Det har vi aldrig lagt skjul på, men vi håber, at de bliver enige.

Nu står der en samlet regering, der gerne vil forhandle sig til enighed om, at f.eks. en af de nordjyske motorveje i hvert fald bliver skudt lidt ud, for at man kan få råd til de mange gode ting. Hvis det kommer bag på nogen, at det nu sker, så må jeg virkelig spørge, hvad det samlede Folketinget tænkte på i går, da man vedtog ændringsforslag nr. 675. Det blev vedtaget, og dermed flyttede vi faktisk 12 mio. kr. fra motorvejene i Nordjylland til andre vejaktiviteter. Og af bemærkningerne til dette ændringsforslag kan man se, at det ikke er gjort med disse 12 mio. kr.; næste år igen, i 1995, skal der yderligere flyttes 15 mio. kr. Operationen er i gang med fuld tilslutning i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Man forstår nok den radikale sejrstolthed, som hr. Bilgrav-Nielsen giver udtryk for, når han siger, at endnu ét af de radikale mål med regeringsdeltagelsen er nået med den nye grønne trafikplan. Nu handler det nemlig om at udsætte store infrastrukturinvesteringer: motorvejsbyggerierne i Øst- og Midtjylland og i Nordjylland.

Når jeg specielt beskæftiger mig med Det Radikale Venstres placering i forhold til indgåede forlig, så gør jeg det helt principielt. Vi ved godt, at Det Radikale Venstre har en afklaret holdning på mange områder, men hvad er det, vi oplever her? Vi oplever, at et af regeringens partier aktivt modarbejder forlig, som regeringen er bundet af. Det er det, der er problemet, og det, som Det Radikale Venstre skylder os svar på. Det Radikale Venstre er bundet af Storebæltsforliget, ligesom man er bundet af alle andre forlig, som regeringen og flertallet står bag i denne sag.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Bilgrav-Nielsen har ordet for en kort bemærkning, og så har jeg tænkt mig, at vi skal tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil henvise til den nu omdelte trafikredogørelse, den tynde del, side 7; dér står regeringens holdning til dette her spørgsmål nedfældet. Der står udtrykkeligt, at man ønsker at forhandle med partierne om denne sag, der har at gøre med Storebæltsforliget, som der jo mærkværdigvis blev koblet nogle nordjyske motorveje på. Det er ganske klart et spørgsmål, der skal forhandles, det er der ingen der har lagt skjul på.

Men jeg synes, at hr. Gammelgaard skulle vænne sig til, at der kan være emner, som vi ikke er bundet op på; og selv om der er et Storebæltsforlig og vi siden er indtrådt i en regering, hvor der er medlemmer, der går ind for denne forbindelse, er det ikke ensbetydende med, at vi er part i sagen. Jeg tror, det kom ganske tydeligt frem forleden ved vores debat om Øresundsforbindelsen, hvor der jo blev lagt et stort stykke arbejde fra V's og K's side i at forklare, at nu var Det Radikale Venstre med. Jeg undrede mig lidt over den indsats, for hvorfor vil man så gerne have os med dér? Synes man, det hjælper lidt, hvis flere er med til at dække den mærkelige sag? Det er nok sådan, det hænger sammen.

Denne trafikhandlingsplan er selvfølgelig lagt frem, fordi regeringen ønsker den gennemført, men der kan være punkter, man ikke kan komme igennem med, fordi der er nogle, der fastholder det, der nu engang er besluttet, uan-

[Bilgrav-Nielsen]

set at enhver kan se, at to motorveje i Nordjylland faktisk er for meget asfalt til det område.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg beder om en kort bemærkning, for jeg synes alligevel, at Folketinget fortjener hr. Svend Heiselberg på scenen en gang til i spørgsmålet om miljø- og katastrofepandemistand.

Hvis hr. Svend Heiselberg nu forestiller sig en helt anden situation, f.eks. at nogle har slået sig sammen om at købe en fiskerbåd og har aftalt, at den skal finansieres, og den ene part så på et vigtigt tidspunkt i forhandlingsforløbet meddeler, at han for øvrigt overhovedet ikke har tænkt sig at betale til denne her fiskerbåd, synes hr. Svend Heiselberg så, at man stadig skal tage hensyn til den person, der ikke vil betale til fiskerbåden, når man skal finde ud af, hvordan udrustningen skal være, og hvilken båd man skal vælge? Nej, vel?

Dermed mener jeg også, at det ligger klart, at Venstre naturligvis ikke skal have nogen som helst indflydelse på, hvordan miljø- og katastrofefondens midler skal forvaltes. Når man selv melder sig ud på den måde, som det er sket med finanslovsændringsforslagene, kan man naturligvis heller ikke få indflydelse.

Jeg ville egentlig bare spørge, om hr. Svend Heiselberg i grunden ikke er helt enig i det, især når han tænker på eksemplet med fiskerbåden.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Jeg synes, tiden er ved at være inde, hvor der er behov for en nordjysk tak.

Der har i dag været talt meget om de nordjyske motorveje, og det blev der også forskellige steder i går, og jeg tager alle udtalelserne under ét som udtryk for, at de er et meget, meget væsentligt bidrag til at stabilisere det fundament, der bærer Storebæltsforliget, hvoraf de nordjyske motorveje er en væsentlig del.

Der er jo nemlig ingen, der har bestridt, at de nordjyske motorveje er forligsstof, og forligsstof kan, som hr. Bilgrav-Nielsen udtalte for et øjeblik siden, ikke ændres uden aftaler. Jeg gad se, hvem i det høje Ting der vil medvirke til aftaler af den karakter. Det bliver i hvert fald ikke mig, og sådan tror jeg da også der er andre der har det.

Uanset min principielle holdning til aftaler og forlig – den har jeg jo redegjort for i formiddags, da jeg måtte give hr. Svend Heiselberg en briefing i, hvad man forstår ved at overholde et forlig – så må jeg føje til, at jo mere man taler om denne sag, uanset hvem det er, der lægger mund til, desto mere væsentligt bidrager man til at stabilisere det fundament, der bærer de nordjyske motorveje, og det vil jeg gerne sige tak for på hele Nordjyllands vegne.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Mit spørgsmål til hr. Risgaard Knudsen er måske overflødig nu, for det var, om der – når hr. Bilgrav-Nielsen siger »regeringen« – stod 90 mandater bag regeringen. Det må vi i hvert fald vide, inden vi skal til at indgå – hvis vi skal det – i forhandlinger; så må man sige, om der er 90 mandater bagved.

Og må jeg så sige til hr. Gade, at forliget om, at miljø- og katastrofefonden inden år 2002 skal op på 0,5 pct., er vi selvfølgelig med i, og vi vil selvfølgelig også leve op til den aftale. Derimod har vi ingen forlig om den ene procent, som for øvrigt blev gennemført uden om den daværende regering, så her føler vi ingen forpligtelse, vil jeg gerne sige.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

I anledning af det, som for lidt siden blev fremført fra denne høje talerstol af hr. Risgaard Knudsen, valgt for Socialdemokratiet i Nordjyllands Amts 1. kreds, Frederikshavnskredsen, vil jeg gerne spørge det ærede medlem, om det ikke kunne tænkes, at de ting, der er sket, siden man besluttede Storebæltsforbindelsen, i henseende til trafikstrømmen kunne give anledning til nye overvejelser om de nordjyske motorveje. Jeg tænker især på, at hr. Risgaard Knudsen jo er en varm tilhænger af en fast forbindelse over Øresund. Har hr. Risgaard Knudsen ikke tænkt på, at det muligvis kunne medføre, at der kom lidt færre lastvogne fra Sverige over til Frederikshavn?

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlson (KF):

Ahlmann-Ohlson, 6. opstillingskreds, Nordjyllands Amt. Jeg vil gerne sige til hr. Risgaard

[Ahlmann-Ohlsen]

Knudsen, at det er flot, at hr. Risgaard Knudsen, der er valgt i Frederikshavnskredsen, bosiddende i Greve, at hr. Risgaard Knudsen her i dag giver udtryk for den holdning, som hr. Risgaard Knudsen giver udtryk for. (*Munterhed*).

Så vil jeg blot gerne spørge hr. Risgaard Knudsen, hvordan Socialdemokratiet, som står bag regeringen, og hr. Risgaard Knudsen overhovedet kan tegne det forslag, der nu er kommet fra den socialdemokratiske regering. Hvordan kan det gå til, at Socialdemokratiet kan komme med det forslag, når hr. Risgaard Knudsen, som det er blevet klart for befolkningen i dag, er imod forslaget? Hvordan kan Socialdemokratiet overhovedet fremlægge en sådan trafikhandlingsplan, som man har gjort?

Ministeren for kommunikation og turisme (Arne Melchior):

Jeg tror, jeg hørte rigtigt, at hr. Ahlmann-Ohlsen fik talt om den socialdemokratiske regering. Jeg ved ikke, hvilket år hr. Ahlmann-Ohlsen befinder sig i. I øjeblikket har vi altså en koalitionsregering bestående af fire partier. Det er ganske rigtigt, at der er flest socialdemokrater og statsministeren er socialdemokratisk, og det finder jeg er ganske naturligt med den sammensætning og den størrelse, disse partier har.

Det var det ene absolutte flop i hr. Ahlmann-Ohlsens korte tale. Det andet var, at han talte om et forslag, der er kommet. Jeg har set trafikplanen; det forslag, hr. Ahlmann-Ohlsen omtaler, står ikke deri præsenteret som noget som helst forslag.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Først må jeg i anledning af hr. Ahlmann-Ohlsens bemærkninger nok sige, at jeg vil – og jeg tror ikke, jeg går for vidt – betegne disse bemærkninger som værende af en vis polemisk karakter. (*Munterhed*).

Det er jo ikke første gang, at jeg her i Tinget som nordjysk egnsrepræsentant har haft til opgave at forsvare de nordjyske motorveje. Det måtte jeg også for et års tid siden, mens vi her i landet var i den uheldige situation, at vi havde en Schlüter-regering. Denne Schlüter-regering var heller ikke nogen varm tilhænger af de nordjyske motorveje; det fremgik jo meget

klart af det forslag til finanslov for indeværende år, som blev fremsat af den daværende regerings finansminister.

Det blev rettet, og det blev rettet i kraft af solid nordjysk opbakning; det viser jo også den politiske styrke, der ligger i en sådan nordjysk opbakning. Derfor er jeg også ganske rolig i dag, og derfor skal jeg gerne gentage: Desto mere man snakker om denne her sag, desto mere er man med til at styrke fundamentet for de nordjyske motorveje. Så kom bare igen, et hvert bidrag modtages med glæde!

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Man kan jo ikke forlange, at kommunikationsministeren skal være helt aktuelt orienteret om alting, men jeg mener dog, vi plejer at kunne fastslå, at når en regering fremlægger en plan, så er det regeringens plan, og når der i denne plan er forslag om ændringer af trafikpolitikken, så er det regeringens forslag om ændringer.

Når der står, at der er områder, hvor der foreligger aftaler, hvor man ønsker forhandling for at få en anden ordning på tingene, så er det også et forslag fra regeringen om at føre forhandlinger. Og det, som der skal føres forhandlinger om, er følgende – jeg citerer fra redegørelsen, side 7, næstøverste afsnit:

»For at skabe mulighed for en omprioritering af vejinvesteringerne vil regeringen optage forhandlinger med partierne i Folketinget, herunder partierne bag Storebæltsforliget, om eventuel udsættelse af et eller flere af de aktuelle projekter for motorvejene eller de øvrige hovedlandeveje.«

Når man nævner Storebæltsforliget, så er det, fordi det er de motorveje, der er knyttet til Storebæltsforliget – og ingen er vel nu i tvivl om, at det er de nordjyske motorveje.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Nu bliver debatten virkelig interessant. Jeg må sige, at kommunikationsministerens indlæg måske nok var dagens mest interessante bemærkning. Kommunikationsministeren siger – og jeg forstår godt hr. Bilgrav-Nielsens spørgsmål – at her er ikke noget forslag, og her er ikke nogen plan. Jamen hvad er det da for et

[Ahlmann-Ohlson]

stykke papir, vi har her? Er det en fristil, er det et udkast til et læserbrev, eller hvad er dette dokument, hvor man taler om at ville fjerne et eller flere aktuelle projekter for motorveje eller de øvrige hovedlandeveje?

Nu må regeringen finde ud af, hvad den vil.

Ministeren for kommunikation og turisme (Arne Melchior):

Jeg skal bare i al stilfærdighed minde om, at den aftale, der blev indgået i forbindelse med Storebæltsforliget, er blevet ændret flere gange siden. Både linjeføringer og tidspunkter er blevet ændret tidligere, hvilket er en ganske naturlig ting. Når nogle, der har indgået en aftale, har lyst til det eller har brug for det, kan de rådslå med hinanden på et givet tidspunkt efter forløb af så og så mange år, efter at nye begivenheder er indtruffet eller ny viden er opnået, om der er basis for at ændre aftalen eller ej.

Det kalder jeg ikke en plan. Det er nok et forslag, men det er kun et forslag om at snakke sammen, og det er vel så naturligt og så relevant, og derfor står jeg fast på det, jeg sagde før: Der foreligger ikke nogen plan. Det er en ganske almindelig rådslagning mellem lige parter, der indbydes til, og det synes jeg ikke at nogen kan få ondt af noget som helst sted, hverken nord- eller syd- eller vest- eller østpå.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Hr. Risgaard Knudsen ved godt, at det bedste forsvar er et angreb, men de småjusteringer, der i tidens løb har fundet sted i skiftende Schlüter-regeringers finanslove, er jo for intet at regne mod det angreb på forliget, som vi nu er vidner til. Derfor synes jeg, at hr. Risgaard Knudsen har et problem.

Jeg vil gerne ønske hr. Risgaard Knudsen held og lykke med det arbejde, som han nu efter det, han har sagt her fra talerstolen, er forpligtet til at yde over for parti og regering. Jeg vil ønske ham held og lykke til, at han med kraft og styrke kan påvirke regeringen med de synspunkter, som han gav udtryk for her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlson (KF):

Nu må vi have at vide her fra Folketingets talerstol, hvem der har ret. Har statsmanden hr. Bilgrav-Nielsen ret i, at det her er regeringens udarbejdede forslag – det står på forsiden – eller har kommunikationsministeren ret i, at det her er et lille oplæg, en lille tanke, som man kan sidde omkring et bord og drøfte over en kop kaffe?

Nu må vi have forklaret, hvem der står bag dette her, nu må regeringen stå op og forklare sig. Det har vi simpelt hen krav på.

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Der er sagt mange ting om denne sag fra denne talerstol i dag, og efter at jeg har siddet og lyttet til debatten, vil jeg meget gerne stille regeringen et spørgsmål.

Der bliver sagt, at der nu er tanker om at indlede et nyt samarbejde med de forligspartier, der står bag ved Storebæltsforliget. Jeg må da nok sige, at det føltes lidt underligt, da man på tv i aftes kunne høre trafikminister Helge Mortensen sige, at man muligvis ville udskyde motorvejen – og det skulle være den til Hirtshals – i en årrække.

Derfor vil jeg gerne spørge, om det forlig ikke stadig væk står ved magt. Ellers må jeg også appellere meget kraftigt til hr. Risgaard Knudsen om, at vi nu står sammen i den her sag.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Da jeg ikke er læge, skal jeg selvfølgelig være meget, meget forsigtig med at ytre mig her fra Folketingets talerstol om hr. Mejdahls hukommelse eller mangel på sådan. Men når hr. Mejdahl meget direkte henvender sig til mig, så må jeg altså i al stilfærdighed erindre hr. Mejdahl om – og for den sags skyld kan jeg tage fru Bodil Thrane med – at i det forslag til finanslov for indeværende år, som i august 1992 blev fremsat af den daværende finansminister på vegne af en Schlüter-regering, var spørgsmålet om de nordjyske motorveje simpelt hen strøget, uden at der var blevet talt med de partier, der er med i Storebæltsforliget. Det er historieskrivning, og det er altså en historieskrivning, som jeg forstår at både hr. Mejdahl og fru Bodil Thrane har behov for; derfor disse bemærkninger.

[Risgaard Knudsen]

Men det kan jo være, at vi kan få et eller andet at vide om, hvem det er, der har inspireret den daværende regering til at stryge de nordjyske motorveje af forslaget til finanslov for indeværende år. Jeg ser, at hr. Mejdahl har bedt om ordet. Det kan være, hr. Mejdahl kan sige noget nærmere herom.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Denne sag minder mere og mere om miljøagenturet: en lillebitte sag, som bliver pustet op til noget, som den slet ikke kan bære.

Det, det drejer sig om, er, at der i handlingsplanen står, at man skal lave en statusdrøftelse af, om det stadig væk er fornuftigt at lave de nordjyske motorveje, eller om det ikke er fornuftigt at lave de nordjyske motorveje. Hvis partierne bag forliget er enige om, at det ikke er fornuftigt, så bliver de ikke til noget, men hvis partierne bag forliget er enige om, at det er fornuftigt, så bliver de til noget.

Jeg har meget vanskeligt ved at forestille mig, at der er enighed om, at de ikke skal blive til noget, og derfor er det en lille sag, som overhovedet ikke har noget med den store finanslovdebat at gøre. De motorveje bliver selvfølgelig til noget, for vi kan også her i dag høre, at der vil være en voldsom modstand imod at ødelægge planlægningen i Nordjylland. Så er det godt, og så er vi ude af den diskussion.

Lad nu være med igen at gøre en lillebitte diskussion til et kæmpe spørgsmål, hvor regeringen og alle mulige andre råber i munden på hinanden. Miljøagenturet har sat skræmmende spor dér.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Jeg vil gerne bede kommunikationsministeren om et svar på følgende to spørgsmål:

Hvilken status har denne trafikpolitiske plan? Er det et løst debatoplæg, som er skrevet med, skal vi sige, moderationens hånd, eller er det en færdig plan, som vi skal tage alvorligt og indlede forhandlinger om?

For det andet: Har regeringspartierne deres parlamentariske flertal på plads i dette spørgsmål? Med andre ord: Står regeringspartierne bag denne plan?

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Det er ikke for at forlænge debatten, men når nu hr. Risgaard Knudsen inddrager historieskrivning, så vil jeg dog for historieskrivningens skyld sige, at der aldrig har været tale om, at de justeringer, som i givet fald har fundet sted i tidligere finanslove, har forrykket sluttidspunktet for de nordjyske motorveje, og dermed har forliget været overholdt.

Det, der nu er tale om, er jo, at det skal skubbes 5-10 år, og det er af nogle helt andre dimensioner. Derfor har hr. Risgaard Knudsen en opgave at gøre i regeringen.

Ministeren for kommunikation og turisme (Arne Melchior):

Når jeg – måske lidt usædvanligt – tog ordet efter det tidligere indlæg af hr. Ahlmann-Ohlsen, var det for at få de to ting, som jeg påpegede, nemlig regeringens sammensætning og ikketilstedeværelsen af en plan, sat på plads.

Nu spørger hr. Ahlmann-Ohlsen på ny, om regeringen står bag planen. For det første bør han rette dette spørgsmål til trafikministeren eller statsministeren, og for det andet er det et vrøvlespørgsmål, eftersom der ikke er nogen plan. Hvis hr. Ahlmann-Ohlsen åbner det stykke papir, han sidder med, vil han se, at der er tale om en redegørelse, og i det afsnit, som hr. Bilgrav-Nielsen for lidt siden citerede heroppefra, står der udtrykkeligt, at regeringen påtænker at optage forhandlinger, og at man eventuelt kan gøre sådan og sådan. Det var det, hr. Peter Duetoft så glimrende redegjorde for, og det gør man også helt naturligt.

Og selvfølgelig står regeringen – på hvis vegne jeg selvfølgelig kun kan tale indirekte – bag sin trafikminister. Når han har besluttet sig, og regeringen har kendt denne redegørelse, inden den blev fremlagt, er det selvfølgelig en enig regering, der står bag trafikministerens invitation til at snakke om noget, man eventuelt kan gøre eller undlade at gøre. Mere er der ikke i den sag, og det har hr. Peter Duetoft klart påpeget.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg måtte bede om en kort bemærkning for

[Ole M. Nielsen]

at få ordet. Med den megen snak om Nordjylland synes jeg, det er på tide, der også kommer nogle vendelboer herop; der har lige været en enkelt, men vi er jo ikke så mange, der både er født, valgt og bosiddende i Vendsyssel. Nu er det jo normalt ikke noget, vi går og praler af, at vi er vendelboer, men vi ville være flove, hvis vi ikke var det.

Så vil jeg meddele hr. egnrepræsentanten, at jeg føler mig ikke helt sikker på, at han har flertallet af befolkningen bag sig, når han står så fast på planerne. Men jeg vil sige, som jeg har gjort tidligere, at selvfølgelig står de aftaler, som er indgået, ved magt. Jeg tror ikke, de er så lette at få rettet, og hvis det skulle være muligt at rette dem, vil jeg såmænd gerne tilslutte mig, at vi kunne gå tilbage til en af de oprindelige planer med en Y-løsning. Det vil passe befolkningen, det vil passe egnen, og det vil være gevaldigt godt for trafikken.

Formanden:

Jeg har ganske vist ikke fulgt debatten fra salen i den seneste time, men jeg kan forstå, der har været ganske mange korte bemærkninger.

Hr. Risgaard Knudsen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Jeg har fuld forståelse for formandens henstilling.

Det er imidlertid hr. Mejdahl, der har behov for, at jeg på ny tager ordet. Jeg er altså nødsaget til at understrege meget, meget stærkt, at i det forslag til finanslov, som blev fremsat her i Tinget i august 1992 af den daværende regering – og som jeg går ud fra at hr. Mejdahl i et og alt har accepteret i Venstres folketingsgruppe – var spørgsmålet om de nordjyske motorveje totalt strøget, uden at man havde talt med de andre forligspartier om det. Det er jo sandheden; det er sandheden, og det bør også fremgå af Folketingets forhandlinger, hvem der havde æren for, at vi sidste år fik sagen klaret. Det var de forligspartier bag Storebæltsforliget, der ikke var medlemmer af den daværende regering, der pressede sagen ind på forslaget til finanslov for indeværende år; det er sandheden, og den sandhed synes jeg at hr. Mejdahl og fru Bodil Thrane skal rejse til Nordjylland og viderebringe i morgen.

Formanden:

Jeg håber, at fru Anne Birgitte Lundholt er den sidste i denne række af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg er ganske enig med hr. Peter Duetoft i, at forvirringen har det med at brede sig om denne regerings mening, for debatten startede jo faktisk mellem en regeringsordfører og en minister i den nuværende regering. Men jeg er også dybt forundret over kommunikationsministerens svar, for på det dokument, som trafikministeren har underskrevet og uddelt, står der:

»På baggrund heraf fremlægger jeg en samlet trafikplan for hele landet. Planen offentliggøres samtidig med ... I planen formuleres grundlaget ...«.

Hr. kommunikationsminister, jeg kan ikke få det til at være andet end en plan, som er underskrevet af et medlem af regeringen, nemlig trafikministeren. Jeg må give hr. Bilgrav-Nielsen fuldstændig ret i, at sådan må oppositionen opfatte det, og det er dybt, dybt forunderligt, at en minister i regeringen ikke har kendskab til, at der er udgivet en sådan plan med ministerunderskrift.

Formanden:

Jeg beklager; jeg glemte hr. Ole Donner i rækken af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Jeg synes, det bliver en meget interessant debat. Kommunikationsministeren sagde i et tidligere indlæg, at der ikke er tale om en plan, men at der er tale om et dokument, så man kan tale sammen; men man behøver da ikke at skrive et så stort dokument for at kunne tale sammen. Men nu har kommunikationsministeren altså rettet det og sagt, at denne plan ikke er nogen plan alligevel.

Jeg har læst det dokument – eller hvad det nu hedder – og skal oplyse, at jeg er født i Aalborg, og derfor har jeg selvfølgelig stor forståelse for, at man kun diskuterer jyske motorveje. Men jeg tvivler faktisk på, om man i Trafikministeriet er i besiddelse af et kort over Sjælland, for man taler kun om veje i Jylland. Nu

[Ole Donner]

kommer denne redegørelse – eller dette dokument eller denne plan, eller hvad det nu hedder – jo til debat i Folketinget, og her håber jeg at trafikministeren kan afse halvandet minut til at diskutere vejforholdene på Øerne.

Formanden:

Jeg er ganske enig med hr. Ole Donner i, at hele dette spørgsmål, der optager så megen tid, kommer til forhandling på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Bodil Thrane (V):

Jeg tager ordet igen, fordi hr. Risgaard Knudsen mente, at det var takket være Socialdemokratiet, vi fik fastholdt aftalen fra sidste år, og jeg må meget stærkt fastholde, at det er en sandhed med mange modifikationer. Vi var enige om at fastholde den aftale; det stod de daværende regeringspartier også bag, og det vil jeg meget gerne fastholde. Af hensyn til Folketingets forhandlinger vil jeg gerne have ført det til protokols.

Formanden:

Jeg giver derpå ordet til den næste ordfører i ordførerrækken.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg må jo nok desværre forberede forsamlingen på, at underholdningsniveauet falder en smule i de næste 10-15 minutter, men til gengæld bliver alsidigheden lidt større.

Der var jo ikke så mange, der hørte på os i går, så jeg vil begynde med at gentage mig selv. Jeg vil sige tak for det gode arbejde, der er udført i regeringen og af embedsmændene med finansloven. Det gode forarbejde, der blev gjort allerede før fremsættelsen, viser sig i, at der kun er ændringsforslag af justerende art fra regeringens side, og at de seneste økonomiske oversigter viser, at resultaterne ikke ser ud til at blive dårligere end oprindelig ventet, men tværtimod en smule bedre.

I Kristeligt Folkeparti er vi faktisk glade for denne finanslov, ikke specielt for underskuddet på 55 mia. kr. – det kommer jeg tilbage til – men for de mange gode tiltag, der er lagt rammer for. I den ulykkelige situation, vi har med den store arbejdsløshed, tror vi, at mange af tiltagene i finansloven er den rigtige medicin.

Jeg tænker på de mange tiltag på arbejdsmarkeds- og undervisningsområdet, erhvervsstøtteordningerne og støtten til forskning, og jeg tænker også på de mange tiltag med offentlige investeringer og reparationer. Det må være rigtigt at få noget udrettet, når vi har arbejdskraften til det, og der er faktisk mange ting, der trænger til at blive gjort.

Der bliver selvfølgelig også lavet en hel del, som vi ikke mener er så nødvendigt, men det må vi tage med. Fire folketingsmedlemmer og to ministre kan jo ikke præge tingene så meget, at det hele kan være til vores fulde tilfredshed, men mange af de tiltag, der ligger til grund for finansloven, er stærkt præget af Kristeligt Folkepartis politik.

Der er måske ikke så mange, der synes, at der er megen ære i at tage medansvar for skattereformen; men det skal nok komme. Vi må vel næsten kunne forvente, at befolkningen skal få tillid til den med den kampagne, der er ført imod den. Der må jo være noget godt i den, når oppositionens politikere så tit siger, at det er noget ondskab, og samtidig lover, at de vil bringe det hele tilbage til 1993-forhold, så snart de kommer til. Lad os nu se, om de vil. Vi synes, det er fornuftigt at beskatte arbejdsindkomster lavere og skattespekulationsgevinster højere; men vi kan da også godt forstå, at de folk, der har haft nogle fordele, er kede af at komme af med dem. Men det behøver jo ikke at betyde, at systemet bliver urimeligt.

Vi synes også, det er en god idé med grønne afgifter, vel at mærke, når de har en adfærdregulerende effekt. Det er da rigtigt, som det blev sagt i går, at hvis de virker, giver de et for lille provenu, men jeg synes, det er til at leve med succeser. Så må vi jo finde en anden måde at beskatte på bagefter.

Vi er glade for, at ægteskabet fastholdes som beskatningsenhed. Husstandsindkomster på op til 350.000 kr. får stadig ingen ulemper af, at indkomsten er skævt fordelt på ægtefællerne, og det er Kristeligt Folkepartis politik. Ligeledes er børnechecken stadig et godt skridt på vejen mod børnefamiliernes selvbestemmelse med hensyn til, hvordan de vil indrette sig, og det er også et led i skattereformen, at de løbende forhøjelser af børnechecken giver en kompensation for de grønne afgifters belastning af børnefamilierne. Vi vil stadig meget gerne have bedre muligheder for, at børnefamilierne

[Ole M. Nielsen]

kan få mulighed for at passe egne børn, og der burde kunne opnås en frihed for kommunerne til at kunne honorere familierne på dette område til gavn for samfundet.

Vi er glade for, at det her inden nytår er lykkedes at få fjernet nogle af de skævheder, skattereformen medførte. Det er ikke spor odiøst at erkende, at så mange komplicerede tiltag vil medføre visse uheldige følger, og det er fint at benytte sig af retten til at blive klogere og rette fejlene.

Vi er også glade for de fleste tiltag i arbejdsmarkedsreformen, og specielt glæder vi os meget til at se orlovsordningerne blive brugt. Vi tror ikke på, at vi generelt skal indrette os med arbejdsløsheden og dele det forhåndenværende arbejde, men vi skal udnytte situationen til noget, der er godt for menneskene og miljøet. Vi skal bruge det overskud, som det er at have for megen arbejdskraft, til at gøre verden bedre – både vores egen verden og den del af verden, der er lidt længere væk. Et af de gode tiltag er, at man kan deltage i et stykke humanitært arbejde i udlandet og bevare retten til dagpenge.

Vi er glade for den sociale balance, der ligger i finansloven, også fordelingen af satsreguleringspuljens midler. Der er jo det fine incitament i forhandlingerne om disse midler, at de syv forligspartier skal blive enige, så alle får noget. Man har fordelt penge til mange grupper, organisationer, projekter og mennesker, som ellers ville falde igennem, og det kommer også nogle af de institutioner og organisationer til gode, som arbejder på et specielt kristent grundlag. Det støtter vi meget gerne, fordi vi mener, at disse holdninger kan være med til at sikre et godt engagement for de svage grupper, man arbejder for.

Generelt vil jeg tillade mig at mene, at satsreguleringsmidlerne efterhånden får så stort et omfang, at fordelingen burde lægge op til lidt større grundighed. Det er faktisk rigtig store og komplicerede initiativer, der bliver truffet beslutning om i satsreguleringsforhandlingerne, og det kniber vitterlig med at få de gode ideer udformet tilstrækkelig grundigt.

En af de ting, der ikke lykkedes for os i finanslovforhandlingerne i år, var at sikre uændrede tilskud til landbrugets konsulenter. Den tidligere regering nedsatte tilskuddet og har de seneste par år truet med yderligere nedskæringer; det fik vi forhindret, så det var selvfølgelig

ikke at forvente, at vi skulle få hjælp fra den side. Der er ellers mange gode argumenter for at støtte landbrugets konsulenter med de mange nye krav om planlægning, rapportering, bedre udnyttelse af naturgødning, begrænset forbrug af kunstgødning og plantebeskyttelsesmidler, braklægningsordninger, og jeg ved ikke hvad. Landmanden har virkelig brug for rådgivning og støtte, både til gavn for miljøet og for selv at kunne overleve presset.

Vi ville i det hele taget gerne have haft Venstre og De Konservative på banen med en konstruktiv deltagelse i udformningen af finansloven, men de forslag, man kom med, viste jo, at man ikke var interesseret i at deltage. Man fjernede alle de gode ideer, regeringen havde fået gennemført, og garanterede oven i købet, at når man får magten igen, vil man føre alt tilbage til 1993-niveau. Men ikke nok med det! I går lovede Venstres ordfører Fremskridtspartiet, at disse besparelsesforslag kun var begyndelsen, dvs. hvad man ville prøve at opnå med den siddende regering. Når man selv kom til magten, skulle vi få besparelser at se!

Og det kan jo ikke undre. For det første bliver det jo aktuelt, når man skal til at danne en flertalsregering, der baserer sig på Fremskridtspartiet, og for det andet har Venstres næstformand i bogform udgivet målbeskrivelsen om minimalstaten. Det bliver barske tider for de små. Den konservative ordfører bakkede dog ikke helt op bag så kraftige beskæringer, og det er da dejligt at se, at der dog er tale om to forskellige partier. Det er et spørgsmål, om ikke De Konservative burde markedsføre sig noget kraftigere med en alternativ oppositionsleder.

Den tidligere udenrigsminister synes at have for lidt indflydelse i sit eget parti, og med de signaler, Venstre mener at have behov for at udsende til vælgerne, synes jeg, Venstres leder mister noget af sin troværdighed. Jeg troede ellers, at Venstre var et parti, som man ved, hvor man har.

Venstres leder plejer – velsagtens i kraft af sit internationale format – at tilslutte sig ulandshjælpen i det omfang, vi er nået op på. Men nu skal der også spares her, og det absolut ringeste argument for besparelse på dette område blev fremført i går, nemlig at det gør de andre også. Jeg mener ikke, vi har råd til at spare på dette område. Det er ikke helt let at

[Ole M. Nielsen]

finde ud af, om det er 775 mio. kr. eller 1,7 mia. kr., Venstre vil spare, men det er noget med, at flygtningeudgifterne – som der set ud fra Venstres synspunkt generelt skal spares på – skal tages fra Miljø- og Katastrofefonden. Men besparelserne omfatter både Miljø- og Katastrofefonden og den multilaterale bistand, og når det er tilfældet, er det ikke let at gennemføre, når vi også skal leve op til indgåede internationale forpligtelser. Det er helt i modstrid med den enighed, der demonstreredes her i Folketinget ved opbakningen om FN i debatten for en måneds tid siden.

Venstre og De Konservative vil meget gerne have flere af pengene tilbage som ordrer til dansk industri, og det vil vi også. Men vi vil først og fremmest udvælge projekter efter den nytte, de gør på stedet, og når det angår ulandsstøtten og Øststøtten, vil vi naturligvis være med til at se på, om pengene udnyttes ordentligt.

Afskaffelse af CO₂-afgiften var en anden af Venstres og De Konservatives for os helt uacceptable ideer. Vi skal gå foran på miljø- og energiområderne her i Danmark. Det er ikke rigtigt, som det blev sagt i går, at de andre EU-lande griner ad os. De beundrer os og misunder os, og skulle nogen grine, kommer vi til at le sidst; og det er som bekendt bedst. Vi i den rige verden skal til at indrette os på en anden og mere ansvarlig måde, så det er godt at komme først med at øve sig i det.

Som sagt havde vi gerne set Venstres og De Konservatives deltagelse, men omvendt forstår vi nok også behovet for valgpromovering. Men pas nu på ikke at undervurdere vælgerne.

Fra SF var der faktisk mange gode forslag, men de havde bare alle sammen den fejl, at de kostede penge. Vi anerkender på mange områder SF's holdninger, men SF's finansieringsforslag var enten kunstige eller uacceptable, altså af bogholderiteknisk karakter eller f.eks. en nedskæring af hele forsvarsbudgettet på 20 pct. Hvis vi overhovedet skal have et forsvar, kan det ikke være mindre end nu, og det ser desværre ud til, at der bliver noget at bruge det til.

Finansloven for 1994 er udtryk for, at mange har hjælp behov, og at der er behov for at skubbe på for at få noget i gang. Vi så hellere, at flere kunne klare sig selv, men sådan er det ikke. Vi tror på, at finansloven er med til at

hjælpe os både igennem og over en lavkonjunktur, og der er meget, der tyder på, at vi er lidt bedre på vej end mange af de lande, vi kan sammenligne os med.

Vi skal passe på, at de mange tiltag, vi tager for at komme gennem den vanskelige tid, ikke bliver vedvarende ordninger. Vi ved, at etablerede ordninger og bureaukratier er utrolig svære at komme af med igen, og Kristeligt Folkeparti vil gerne være med til at fjerne nogle tiltag igen, når det hele går lidt mere af sig selv.

Med de forudsætninger, vi har i Danmark, må vi ikke bruge alle ressourcer på os selv. Vi har et ansvar for den del af verden, der har det betydelig ringere end os. Det gælder de tidligere kommunistiske lande i Europa, det gælder de egentlige ulande, og det gælder områderne omkring Middelhavet. Der er behov for hjælp af forskellig karakter, og det er vigtigt og nyttigt for os selv at tage det ansvar op. Vi skal gøre det, fordi vi har et ansvar for de andre, og vi skal gøre det for at hjælpe og udvikle os selv. Det er utrolig naivt at tro, at vi skal klare vore egne problemer, før vi kan hjælpe andre, for så enkelt er verden og vi mennesker ikke indrettet.

Vi skal ikke regne med større realforbrug i de kommende år, og vi kan og skal ikke konkurrere på prisen med de lande, der er på vej op. Når vi skal dele med dem, betyder det, at vi skal overlade dem arbejdspladser, og også derfor er det vigtigt, at vi stadig dygtiggør os, så vi kan sælge noget, de andre ikke har, nemlig viden, systemer og højtudviklede produkter af helt unik kvalitet.

Afslutningsvis vil jeg sige, at 55 mia. kr. i underskud naturligvis er helt uantageligt. Det må aldrig ske mere, og vi tror også på, at det går den anden vej nu. Budgettet holder – det tyder de seneste tal på, kurven er faktisk knækket – og den borgerlige opposition har ikke med sin negative kritik af regeringens politik kunnet forhindre opsvinget i at presse sig på, kun ud-sætte det. Det er helt oplagt, at den stadige negative omtale af regeringens politik har påvirket udviklingen i negativ retning, men det var også, hvad man ønskede. Der har allerede for flere måneder siden været harceleret over, at regeringen ikke havde opnået nogen resultater i sin første tid, men man kunne vel ikke forlange, at de store tiltag – skatte- og arbejdsmarkedsreformen – skulle kunne virke, før de træ-

[Ole M. Nielsen]

der i kraft, og det er altså først den 1. januar. Men minsandten om de ikke virker, før de træder i kraft!

Eksporten er på vej frem, forbruget er på vej op, og ejendomspriserne er svagt stigende; alt sammen det, man forstår ved et opsving. Situationen fra august og indtil nu er ikke forværret. Underskuddet er for stort, men det er alligevel fantastisk, at vi med alle disse tiltag, alle de offentlige investeringer, alle de ledige og andre på overførselsindkomster, alle vore miljøtiltag, alle vore investeringer i kulturlivet, alle udgifterne til flygtningene, hele ulandshjælpen osv. kan nøjes med et underskud, der er mindre end renterne af den gamle gæld. Det er fantastisk, at hvis vi ikke havde måttet belaste finansloven med renter af fortidens dårskab, havde vi haft råd til det hele og overskud endda. Det synes jeg vi skal glæde os over, og lad os så arbejde i den rigtige retning!

Steenholdt (V):

Det flerårige forlig om bloktilskuddets størrelse til Grønland udløber i år. Jeg har bemærket i tekstanmærkningerne i finansloven, at det er blevet foreslået, at dispositionsrammerne for Grønland i årene fremover fastholdes uændrede i forhold til finansloven for 1993, og det er jeg glad for. Det er betryggende for os i Grønland at se, at den danske stats bevillinger til Grønlands landsstyre stort set foreslås uændrede; men i samme åndedrag må man ønske sig, at kroneværdien holder sig stabil de næste 3-4 år. Jeg siger det, fordi vi i Grønland ved og oplever hver dag, at de samme penge har forskellig værdi, alt efter på hvilken side af Atlanterhavet man køber de samme varer.

Finanslovsforslagets afsnit om Grønland giver ikke anledning til mange bemærkninger fra min side. Der er mellem Grønlands landsstyre og regeringen aftalt overførsel af et pristalsreguleret bloktilskud til Grønland, og jeg går ud fra, at det er det bedst opnåelige resultat, landsstyret har opnået. Det er landsstyrets opgave at fordele bloktilskuddet og prioritere de opgaver, der dækkes af det.

Jeg er klar over, at der under forhandlingerne mellem landsstyret og regeringen er taget hensyn til den økonomiske udvikling i Grønland, der gennem de senere år har været katastrofal for en række erhvervsvirksomheder – ikke blot i produktionssektoren, men især in-

den for servicefagene. Vi har i de senere år desværre oplevet en kraftig økonomisk afmatning. En række virksomheder har måttet dreje nøglen om, og Grønland har mistet en række arbejdspladser. Det er en meget beklagelig udvikling, og det har desværre ikke været muligt at ændre tendensen trods godt samarbejde mellem de forskellige partier i Landstinget.

Ligesom i alle de andre år, jeg har talt fra denne talerstol, må jeg konstatere, at der fortsat er meget stramme betingelser for udøvelsen af Grønlands vigtigste erhverv, fiskeriet. Det er ikke nemt for den grønlandske fisker at klare de store forpligtelser, som de forbedrede erhvervsfartøjer har medført.

Som alle Folketingets medlemmer ved, gør flere forhold den grønlandske økonomi sårbar. Vores fiskeriaftale med EU udløber i det nye år, og vi skal igangsætte nye forhandlinger. Jeg håber, at disse forhandlinger kan være med til at bane vejen for bedre eksistensmuligheder i fiskerierhvervet, som er grundlaget for de andre erhvervs eksistensvilkår i Grønland; men samtidig ved vi, at vi står over for meget vanskelige forhandlinger, da både vi selv og EU i forvejen ved, at der desværre kun er meget få fisk i vore farvande.

Råstoffilførslen er ikke blevet bedre – snarere tværtimod – og konkurrencen udefra forstærkes. Men vi giver ikke op; vi arbejder energisk sammen med de danske folketingsmedlemmer i Fællesrådet Vedrørende Minerale Råstoffer i Grønland for at prøve at skabe indtægter på dette område.

I samarbejdet mellem Landstingets forskellige partier og ikke mindst i samarbejdet i Landstingets Finansudvalg har vi forudset den stramme økonomiske udvikling. Jeg kan nok sige – uden at træde nogen over tærerne – at de første år efter hjemmestyrets indførelse traf landsstyret ofte økonomiske dispositioner uden bekymring for konsekvenserne. Denne sorgløse anvendelse af landets økonomiske ressourcer er der nu sat en stopper for i kraft af samarbejdet i Landstingets Finansudvalg, især ved partiet Atassuts indflydelse i udvalget. Det har nu skabt en forsvarlig styring af ressourcerne, og selv om man ikke kan lade være med at nære bekymringer for fremtiden, er det min opfattelse, at de ansvarlige i tide har sørget for, at Grønland ikke kommer i samme ulykkelige situation, som vort færøske broderfolk er kommet i og stadig befinder sig i.

[Steenholdt]

I de sidste 5 år har Grønlands Landsting i enighed vedtaget meget skrappe besparelser. Landstinget har i god tid set, at det er nødvendigt at sætte tæring efter næring. Men når man indfører strenge økonomiske restriktioner, må man også regne med, at det kan ende med arbejdsløshed, og det er nu meget mærkbart, at arbejdsløsheden rammer flere og flere unge mennesker i dagens Grønland.

Jeg tør måske også sige på vegne af Landstinget, at der er ingen fare for Grønlands økonomi på nuværende tidspunkt, medmindre den danske regering og det danske Folketing pludselig beslutter at nedsætte bloktilskuddene til Grønland. Det er min opfattelse, at bloktilskuddet fra Danmark, som overføres til Grønland i de kommende år, sammen med de bevillinger, som landsstyret selv skaffer i Grønland, vil kunne skabe basis for en acceptabel tilværelse via en fornuftig styring og fornuftige dispositioner.

Statsministeren og andre regeringsrepræsentanter har besøgt Grønland i løbet af sommeren og fået de nødvendige informationer fra landsstyret. Folketingsmedlemmernes årlige informationstur til Grønland giver gensidig tillid mellem politikerne i Grønland og Danmark, og i den forbindelse vil jeg opfordre mine folketingskolleger til at ytre sig mere om Grønland i de danske, grønlandske og udenlandske aviser. Vi politikere i Grønland er åbne for ris og ros fra vore kolleger i Danmark og andre lande. Et velment forslag og en begrundet kritik udefra betragter jeg ikke som utidig indblanding i vore egne anliggender, for vi må pleje vort rigsfællesskab sammen på godt og ondt og med samme sind.

Til slut vil jeg takke den danske regering og det høje Ting for godt samarbejde i 1993, og jeg håber, at det gode samarbejde også fortsætter i det nye år.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg vil ikke tale om motorveje, og jeg vil heller ikke tale om eventuelle CO₂-afgifter for fjordheste. Men jeg synes alligevel, jeg vil komme med nogle bemærkninger.

Når vi i tidligere tider havde finanslovdebat, var det en udmærket tradition, at folk fra yderområderne og visse kredse gav udtryk for nogle holdninger og meninger, som folketingsmedlemmerne kunne gemme til senere brug og

senere orientering, og som vel nok også kunne give regeringsmedlemmerne en vis indsigt i, hvad der foregik rundt omkring i landet.

Når jeg ser på debatten her, er der én ting, som jeg ikke rigtig kan lide: Så vidt jeg ved, er der 24 ministre i regeringen, og så synes jeg, det er meget ringe, at kun to ministre – undskyld tre, men det er trods alt . . . (*Afbrydelse fra salen*) . . . jamen så er det helt galt, altså 4-5 ministre, men det er alligevel en ret lille procentdel af regeringen – vil overvære finanslovdebatten. Men når jeg synes, finanslovdebatten er en vigtig debat, så er det nemlig, fordi der kan komme indlæg ude omkring fra, som måske også kan gøre indtryk på folketingsmedlemmerne i forbindelse med senere lovgivning og give ministrene et indtryk af, hvordan de skal lave regeringsplaner senere hen.

Når jeg nu vil tage ordet vedrørende min egen ø, Bornholm, så kan jeg sige, at vi er ret hårdt ramt. Og jeg tager ordet, fordi man i øjeblikket forhandler om Varde Bank, og på grund af alle de forskellige bankkrak, der har været.

Det første, der var, det var ovre hos os, og dér ordnede finansverdenen det selv. Og det var helt i orden, *mente* man. Men samtidig må jeg sige, at konsekvenserne bagefter, når en egnsbank går ned, er meget værre, end man kan tænke sig herovre i centraladministrationen og i Folketinget. For det viste sig, at min påstand om, at vi på én nat mistede 3 mia. kr. i værdier, var rigtig. Det var der ikke mange der troede på. Men desværre viste det sig at være rigtigt, og desværre er det blevet sådan, for denne ø er ikke kreditværdig længere.

Vi har den højeste kassekreditrente, der findes i landet. Den pålægger de danske banker Bornholm i øjeblikket. Det vil sige, at det er ikke muligt at få nogen investeringer i gang.

Så kan man sige, at Folketinget og regeringen til dels har været velvillige over for det bornholmske samfund og haft megen forståelse for, at vi havde bestemte, hårde problemer: Fiskeriet slog fejl – og alt det øvrige, vi har hørt.

Så forsøgte den forrige regering at hjælpe, og man kan sige, at det bedste, der har været, faktisk er investeringsfondsmidlerne. Men investeringsfondsmidlerne blev dog en skuffelse, formentlig fordi der spredte sig den opfattelse, at Bornholm var et usikkert område at investere

[Niels Anker Koføed]

re i, og uanset om det drejer sig om investeringsfondsmidler, så får man heller ikke dem til at tilflyde i tilstrækkelig mængde.

De andre tiltag – som det hedder på nu-dansk – som den nuværende regering iværksatte med den såkaldte bornholmerpakke, var sikkert velmente, men jeg må nok konstatere, at forventningerne ikke er indfriet. Det er formentlig ikke regeringens skyld; det er nok mere, fordi man ikke er klar over, hvor store problemerne i virkeligheden er.

Jeg kan belyse det med et eksempel: Når fiskeriet falder fra en værdi på 1½-2 mia. kr. til en værdi på 700 mio. kr., så kan man nok se, at der er noget, der går galt: Så mangler der noget omsætning i dette samfund, hvilket bevirker, at folk bliver nødt til enten at få arbejdsløshedsunderstøttelse eller at udvandre.

Det, der sker nu og i de kommende år, er, at Bornholm affolkes, for de, der er noget go i, og som ikke vil finde sig i arbejdsløshed, forsvinder, og de, der rejser over og får en uddannelse, kommer ikke tilbage – for der er ikke noget at komme tilbage til, for vi kan ikke få de virksomheder, som skal anvende højtuddannet arbejdskraft, til at investere.

Så én bemærkning til: Nu er fiskeriministeren desværre ikke til stede; men jeg er meget skuffet over, hvordan Fiskeriministeriet og regeringen har behandlet fiskerierhvervet. Man har ladet fiskerbåde gå konkurs; det er bankernes opgave. Derefter indfører man en ophugningspræmie og hugger gode fiskerbåde op, og dermed tjener staten, for Europa-Kommissionen betaler 70 pct. Men resultatet bliver, at vi ingen fiskerbåde har.

Nu kommer fisken tilbage, og så er de fleste af vore fiskerbåde – over halvdelen – hugget op og fjernet.

Det er de perspektiver, som jeg synes regeringen skal tage med i sine overvejelser: Hvad gør man ved det?

Hvad har vi så fået yderligere? Ja, vi fik noget, der hedder Bornholms Erhvervslånefond. Ideen er rigtig, og tanken er god nok, men der er så meget bureaukrati, at selv om der er 50 mio. kr. til rådighed – 40 mio. kr. tilførte man ekstraordinært – er der i øjeblikket kun udlånt 2,3 mio. kr., fordi kriterierne for fondens udlånsvirksomhed er så bureaukratiske, at de ikke kan opfyldes i et samfund, der er ved at gå i stå.

Der er ingen risikovillighed, ej heller i forbindelse med erhvervsfondsmidlerne. Og så kan man forstå at bankerne heller ikke er særlig risikovillige – nu skal jeg selvfølgelig passe på, hvad jeg siger: Når man er låntager i et pengeinstitut, skal man passe på, at man ikke får negativ særbehandling, hvis man siger noget, der ikke passer i dets politik. Men lad det nu være.

Det næste, jeg kan nævne, er spørgsmålet om afgifterne. Nu vil man med stolthed sige, at vi skal vedtage CO₂-afgifter. Så kan jeg da oplyse, at CO₂-afgifterne på Bornholm udgør ca. 20 mio. kr., som vi ekstraordinært skal betale til det øvrige samfund – ekstraordinært i et samfund, der har det laveste skattegrundlag! Synes man, det er fornuftigt især at betale CO₂-afgift på Bornholm, når man ved, at vi absolut har balance med hensyn til CO₂?

Hvis der miljømæssigt skal være nogen mening med det, så kan det ikke være rigtigt, at denne ø får pålagt CO₂-afgift: Vores elektricitet importeres fra Barceback, og det er der i hvert fald intet CO₂-udslip fra. Og to tredjedele af vore fyringsmidler er ikke olie, men halm eller træ. Og for at gøre billedet fuldkomment kan jeg oplyse, at vores bilkørsel heller ikke er så stor, da en bil på Bornholm kun kører ca. halvdelen af det antal kilometer, som man kører i det sjællandske område. Der er altså også betydelig mindre CO₂-udslip.

Jeg kan selvfølgelig også spørge, om vi så kan være glade for, at vi kan få de dér 6.500 kr. for at skrotte de gamle biler. Det er ikke sikkert, at vi skal være glade for det, for vi har ikke råd til at skrotte dem for 6.500 kr.; vi bliver nødt til at køre med de gamle biler, så længe vi kan.

Det er bare for at illustrere, at vort samfund ikke er særlig godt kørende – for at sige det mildt!

Problemerne er meget større, end Folketinget og regeringen egentlig er klar over. Det hjælper ikke noget med 20, 30 eller 50 mio. kr., når der er et værditab på 3-4 mia. kr. Så tror jeg den eneste rigtige løsning – som kunne ramme bredt – var, at man fritog sådan et område for en del af statsskatten. Jamen i centraladministrationen vil man ikke acceptere, at der skal være forskel! Men der er forskel: Der er forskel på yderområderne og centralområderne. Og det er det, der rammer bredest, kommer

[Niels Anker Kofoed]

flest til gode. En nedsættelse af statsskatten vil også komme den almindelige lønmodtager til gode, således at den almindelige lønmodtager fik mere friværdis til at lave forskellige ting, som ville give større beskæftigelse. Det er nok den eneste løsning. Jeg kan måske yderligere sige, at man måske skulle indføre dette for samtlige øer i Danmark. Så fik man løst det affolkningsproblem, som ellers vil finde sted.

Jeg har villet sige disse ting, fordi jeg synes, Folketinget har været meget velvilligt indstillet over for Bornholms problemer, og det har regeringen for så vidt også. Men jeg vil bare sige, at det ikke er nok, og at vort samfund ikke kommer op at stå med den velvilje, vi hidtil har mødt. Der skal noget mere til, og jeg er kommet med nogle forslag her.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Det er blot for at korrigere det billede, der her blev givet af energisituationen på Bornholm, en lille smule:

Der er jo her i år i bred enighed vedtaget en samlet plan for biomasse, og i den indgår, at vi vil lave projekter med en særlig bornholmsk pulje på 50-75 mio. kr. til fremme af udnyttelsen af biomassen i energisektoren netop med projekter på Bornholm.

Om den beskrivelse, hr. Niels Anker Kofoed kom med om elproduktionen på Bornholm, bør vel også suppleres med, at Østkraft jo kommer til at producere på et kulbaseret kraftvarmeværk – hvilket man jo altså ikke har fået tilladelse til andre steder i landet – og at det er tanken også at udvide det med flis, således at man får en biomasseanvendelse også dér i forbindelse med elproduktionen på Bornholm. Så samlet set gøres der på den front temmelig meget for, at Bornholm ikke lades i stikken.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg takker selvfølgelig hr. Poul Nielson for hans forståelse og velvilje over for vores energisituation. Men jeg må skuffe hr. Poul Nielson med, at det er ikke dér, der trænges til hjælp.

Jeg synes, vi på en udmærket måde på eget initiativ har udnyttet den biomasse, vi har. Hvis hr. Poul Nielson havde været lidt fremsy-

net, så havde man ikke ofret de mange penge på at bruge dem til energi og brændsel. Så skal man bruge dem til noget andet – jeg ved godt, at der trods alt har været en udmærket aftale med regeringen – så skal man bruge biomassen til noget, der er meget mere værdifuldt end brænde. At brænde biomassen er for primitivt. Der kan frembringes mange andre værdifulde ting, hvis vi får yderligere udviklingsmuligheder, hvilket vi er parate til.

Jeg takker altså for velviljen, men jeg har ikke meget at bruge den til.

Gade (SF):

For to dage siden havde vi en Øresundsdebat, og dengang sluttede debatten med, at jeg spurgte miljøministeren, hvordan den danske regering ville håndtere en henvendelse fra f.eks. Finland, hvis Finland ville opfordre Danmark og Sverige til ikke at lave en aftale, inden alle vandundersøgelserne er tilendebragt.

Det kunne miljøministeren ikke svare på. Dagen efter blev det oplyst i medierne – jeg står selv med en kopi af det brev, der er blevet sendt – at der er blevet sendt et brev fra et regeringsmedlem i den finske regering til den svenske regering, hvori der står, at man stadig væk håber, at der ingen afsluttende beslutning tages, før de hydrologiske konsekvenser af bro- og tunnelbyggeriet er udredt fuldstændigt.

Det er jo interessant, for hvis man skal følge denne opfordring fra den finske regering til den svenske regering, betyder det jo rent faktisk, at man ikke kan lave en aftale mellem den danske og den svenske regering, hvilket den danske regering ellers har lagt op til.

Det er derfor magtpåliggende for mig, at Folketinget får at vide, hvordan den danske regering vil håndtere en sådan henvendelse fra Finland.

Miljøministeren (Svend Auken):

Jeg er glad for, at hr. Gade stiller mig det spørgsmål. Det giver mig lejlighed til at sætte nogle ting på plads, for der er ganske meget mystik i denne sag.

Den danske regering har ikke fået nogen henvendelse fra den finske regering. Vi havde et miljøministermøde den 6. december – altså for kun 10 dage siden – hvor alle problemer af fælles interesse blev berørt og belyst, og dér

[Miljøministeren]

blev sagen ikke rejst. Jeg havde nær sagt: Snarere tværtimod! Derefter får vi at vide i pressen, at der er sendt et brev fra min finske kollega til den svenske planlægningsminister, og at man bebuder, at der tilsvarende vil gå en henvendelse af sted til den danske regering.

En sådan henvendelse har vi ikke modtaget. Og vi har selvfølgelig prøvet at forske i, om der kommer en, eller om der er nogle problemer, og har ikke fået noget svar og altså heller ikke nogen henvendelse. Så det, jeg siger nu til hr. Gade, er baseret på, hvad jeg har kunnet læse mig til i avisen i givet fald skulle være indholdet af det brev med hensyn til det spørgsmål. Og det vil jeg gerne forholde mig til, for vi er optaget af – som jeg også sagde i debatten om Øresund – at besvare alle relevante spørgsmål og tage alle relevante hensyn for at sikre den miljørigtige løsning, som har været det absolutte udgangspunkt for regeringspartierne under behandlingen af sagen om Øresundsforbindelsen.

At vi så er kommet til forskellige konklusioner med hensyn til selve anlægget, er en anden ting. Men vi har været enige om det miljørigtige udgangspunkt, og i den forbindelse vil jeg gerne sige, at det, som jeg forstår at den finske minister er bekymret for, er, at der nu sker noget uopretteligt, inden de hydrologiske undersøgelser er færdige. Og til det kan jeg sige, som jeg også sagde under Øresundsdebatten i Folketinget: Det vil ikke ske. Resultaterne af de hydrologiske undersøgelser, som vi har iværksat ifølge råd fra og efter aftale med det internationale miljøekspertpanel, vil ligge klar, inden forbindelsen påbegyndes, altså inden anlægsarbejdet går i gang, og derfor er der ikke nogen problemer i relation til dette her. Skulle disse undersøgelser vise et eller andet problem, har vi mulighed for at håndtere det, inden anlægsarbejdet sættes i gang. Og denne tidsplan er aftalt med det internationale miljøekspertpanel. De, der arbejder med det, de, der selv har bragt det frem, er altså tilfredse med denne tidsplan.

Jeg kan derudover lægge til, at den danske regering og den svenske regering er enige om, at disse undersøgelser skal gennemføres under hele anlægsfasen, sådan at vi kan opfylde det, vi har lovet, nemlig en fuldstændig nulløsning eller, som det hedder, en matematisk nulløsning. Og det vil sige, at skulle jeg få en henvendelse

fra den finske regering, vil vi kunne give et svar, der garanterer en nulløsning og garanterer, at alle målinger osv. er på plads – både før, under og efter anlægsarbejdets slutning – med sigte på, at alle problemer kan være løst.

Men jeg må altså endnu en gang vende tilbage til mit udgangspunkt: Vi har ingen henvendelse fået. Det er ikke blevet rejst på de møder, vi har haft. Skulle der komme en sådan henvendelse, så er der gode svar på disse spørgsmål, og dem vil vi selvfølgelig give vore kolleger i andre lande. Vi lægger afgørende vægt på det gode samarbejde omkring Østersøen, omkring miljøet, hvor ikke mindst Danmark har været et foregangsland.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Ministeren siger, at regeringen har gode svar parat, hvis der kommer en sådan henvendelse. Jeg vil godt sige, at netop det svar, som jeg forstod at ministeren redegjorde for, og som ligger inden for det, regeringen også sagde til os forleden dag, opfatter jeg ikke som et godt svar. Derfor er det selvfølgelig en interessant oplysning, at regeringen ikke har fået denne henvendelse. Og derfor kan man sige, at det, der vel er vigtigt for mig i dag, det er, at Folketinget bliver orienteret, når eller hvis regeringen får en sådan henvendelse, sådan at vi, der ikke er tilfredse med det svar, som ministeren i dag signalerer at han vil give, får mulighed for i hvert fald at reagere og vide, at nu er der kommet en officiel henvendelse til Danmark. Så jeg spørger altså miljøministeren: Vil miljøministeren sikre, at Folketingets Miljøudvalg får besked, hvis der kommer en sådan henvendelse fra den finske regering?

Miljøministeren (Svend Auken):

Det kan vel næppe komme bag på hr. Gade, at det samme spørgsmål besvares om torsdagen på samme måde, som det blev besvaret om tirsdagen. Hr. Gade siger, at han ikke er tilfreds med svaret. Jeg lagde i mit svar vægt på, at de, der har anbefalet målingerne, er enige i den tidsplan, der er blevet lagt frem.

Men jeg kan svare imødekommende på hr. Gades sidste spørgsmål: Så snart vi får – hvis vi får – en henvendelse fra den finske regering, vil jeg sørge for, ikke bare at brevet, men også et eventuelt svar vil tilgå Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Jens Thoft (SF):

Den finanslov, som et flertal i Tinget vil vedtage om få timer, adskiller sig fra finanslove i hele den vestlige verden på et enkelt område, idet dette område i den danske finanslov er prioriteret sådan, at man mig bekendt har den største stigning dér. Hvad er det så for et særligt prioriteret område, som det danske Folketing lægger så megen vægt på, at vi her ser en større stigning end på alle andre ministerområder og en større stigning end i alle andre vestlige landes finanslove? Det er forsvaret, den måde, man prioriterer udgifterne til forsvaret på.

Mens stort set hele verden – i hvert fald hele den vestlige verden – skærer dramatisk i forsvarsudgifterne, så er forsvaret i denne finanslov prioriteret højest, med en stigning på over 1 mia. kr., over 8 pct. Og så er det endda efter alle hånde fiflerier, hvor man skubber udgifter over til Udenrigsministeriets område, og hvor man gemmer salg af kaserner, så man efterfølgende kan bruge indtægterne til yderligere udvidelser.

Forsvarsudgifterne stiger fra 14,2 til 15,3 mia. kr., altså mere end 8 pct. Når man tager prisstigningerne i betragtning, er det den største stigning i de sidste 20 år. Hvad er så årsagen – må jeg spørge forsamlingen – til, at man netop vil prioritere forsvarsudgifterne så højt i denne finanslov? Er det udtryk for noget, der har været debatteret i Folketinget? Er det udtryk for et særligt prioriteret område? Jeg har forstået på regeringen, at det er bekæmpelse af arbejdsløshed og et bedre miljø, der har været regeringens prioriterede områder, og særlig støtte til uddannelse og særlig støtte på socialområdet. Det har jeg forstået har været regeringens prioriterede områder. Og det har min fulde støtte.

Men hvad er det, der er årsagen til, at forsvaret frem for alle disse områder prioriteres særlig højt? I Sverige rejser det svenske socialdemokrati rundt og agiterer for, at nu må det være på tide at skære med mindst 10 pct. i forsvarsudgifterne. I Norge har man lige vedtaget en finanslov, hvor stigningen i forsvarsudgifterne ligger langt under prisstigningerne, nemlig på 1 pct. Og Frankrig, Tyskland, England, Holland, for slet ikke at tale om USA, har skåret dramatisk i deres forsvarsudgifter i de senere år.

Jeg tror, at man i den vestlige verden kun kan finde ét sted, hvor der bruges mere på forsvarsudgifterne i 1994 end i 1993 og 1992, og det er landene omkring eks-Jugoslavien. Jeg er skuffet over, at man i en regering med et radikalt islæt – og med det image, De Radikale har med hensyn til ønsker om nedrustning og bevarelse af freden – prioriterer forsvarsområdet så uforskammet højt. Med Hørup må jeg spørge: Hvad skal det nytte?

Det danske militære forsvar er et levn fra den kolde krig, og i stedet for at skære bevilger man blot hvad som helst. Forsvaret skal som den eneste institution under denne regering ikke rationalisere. Alle andre ministerier må pænt aflevere eventuelle rationaliseringsgevinster til finansministeren. Det støtter jeg; jeg synes, det er fair nok, at man også kræver af statsinstitutioner, at de rationaliserer, at de arbejder effektivt. Sådan er det ikke i forsvaret. I forsvaret er det sådan, at jo mere man spiller, jo mere man frådser, jo mere bureaukrati man har, jo flere penge får man, jo mere belønnes man.

Forsvaret har fortsat verdens bedste pristalsregulering, og det er den, der mere end noget andet betyder, at selv om den øvrige verden nedrunder, så stiger de danske forsvarsudgifter med raket fart.

SF protesterer over dette element i finansloven, den måde at spille skatteborgernes surt fortjente penge på og smide dem ud ad vinduet. For det er jo det, man gør, når udgifterne stiger fra 14,2 til 15,3 mia. kr., altså med mere end 1 mia. kr., mere end 8 pct. Og så har jeg slet ikke brugt NATO's definition, for så ville udgifterne have været ca. 3 mia. kr. højere. Men det er, fordi man gemmer så mange udgifter rundt omkring på forskellige andre ministeriers budgetter for ikke at vise befolkningen, hvor meget man faktisk bruger.

Det er denne regerings finanslov, som Folketinget vil vedtage om få timer, altså en finanslov, der over alle rimelige grænser prioriterer forsvaret særlig højt. Hvad skal det nytte? Hvad er årsagen til det? Det må jeg spørge om – samtidig med, at jeg protesterer mod den måde at prioritere på.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil godt sige tak til hr. Jens Thoft for den

[Peter Duetoft]

tale; jeg håber, hr. Jens Thoft vil holde den end gang til. Vi er godt tilfredse med, at forsvarsbudgettet ikke bliver ramt af besparelser i denne finanslov.

Men med hensyn til hr. Jens Thofts spørgsmål om hvorfor vil jeg opfordre hr. Jens Thoft til at læse aviser og se fjernsyn. Der er to grunde til, at der ikke er behov for besparelser på forsvarsbudgettet i disse år. Den første grund er, at vi er ved at omstille forsvaret til nogle internationale opgaver, og det kan meget vel komme til at koste ekstra penge i en periode. Når vi skal sende tropper ud af landet i forbindelse med forskellige FN-aktioner, er det altså vigtigt, at de er veluddannede og beskyttet af det bedste materiel.

Det er den ene ting. Men den anden ting er jo altså, hvad vi ser der sker østpå. Lige meget hvad hr. Jens Thoft synes eller ikke synes, er der altså ustabilitet i Østeuropa. Og ikke mindst det russiske valg beviser jo, at man ikke inden for de nærmeste år ved, hvor meget aggressivitet der kan komme tilbage i Østlandenes politik eller specielt i Ruslands politik.

Det kan da godt være, at man på lang sigt skal omstille forsvaret mere, end man har gjort. Det skal jeg ikke tage stilling til, for jeg ved ikke, hvordan den internationale politik udvikler sig.

Men jeg ved, at netop nu vil det være det mest tåbelige, man overhovedet kan, at begynde at nedskære forsvaret på et tidspunkt, hvor man ikke aner, hvad der kommer til at ske i de lande, hvor der virkelig er militært potentiel til, at de kan blive en voldsom trussel mod os igen, hvis der sker et politisk skifte i retning af aggressivitet eller meget hårdnakket diktatur eller i alt fald imperialistisk politik, hvilket det godt kunne tyde på at der kan komme efter et kommende præsidentvalg i Rusland. Derfor!

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Nu har hr. Peter Duetoft og hans ligesindede op gennem 1960'erne og 1970'erne og 1980'erne fremmanet billedet af de forfærdelige kommunister, der stod parate til at spise vore små børn og rulle ind over Vesteuropa med deres myriader af tanks.

Nu ved vi, at skidtet ikke fungerer. Nu ved vi, at de russiske soldater deserterer i hobetal. Nu ved vi, at Estland og Letland og Litauen er

selvstændige. Nu ved vi, at Østtyskland er indsluset i Vesttyskland. Nu ved vi, at Polen, Tjekkoslovakiet, Rumænien og Ungarn – og der skal sikkert nok være flere, hvis jeg kunne huske dem alle sammen – har skiftet side.

Får det dog ikke hr. Peter Duetoft til at tænke sig bare en lille smule om? Kunne vi da ikke prioritere forsvarsudgifterne bare en lille smule ned?

Formanden:

Hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning. Og så håber jeg, at det er den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nej, det kan vi ikke. Kendsgerningen er, at det gamle Sovjet var to lande:

Det var på den ene side et socialt hul i den forstand, at det næsten var på ulandsniveau. Det er jo det, der er opdaget både miljømæssigt og socialt efter befrielsen.

Men det andet var det militære apparat, der rent faktisk var aggressivt og funktionsdygtigt. Og jeg kan ikke forstå, at hr. Jens Thoft ikke har opdaget, at der rundt omkring i arkiverne i de gamle Warszawapagtlande rent faktisk lå militære planer for en besættelse af Danmark.

Det har bekræftet, at alt det, som SF i årevis har råbt og skreget om var koldkrigersnak, i virkeligheden var sandheden. Og det er derfor.

Der er ikke sket nogen som helst nedrustning i Rusland. Man producerer nøjagtig lige så mange våben, og man producerer lige så effektiv teknologi i dag, som man gjorde midt under den kolde krig.

Og så skulle vi på et tidspunkt, hvor den politiske situation i landet er totalt uafklaret, bare blåøjet stille os op og sige: Lad os nu endelig skære ned herovre! Nej, den går altså ikke, og det er derfor, det efter vores opfattelse er et nej til nedskæringer.

Finansministeren (Lykketoft):

Det har jo været en meget lang og meget spredt debat. Mange emner har været bragt på bane, også emner, der hører til i debatter, som allerede er programsat i Folketinget til begyndelsen af 1994.

[Finansministeren]

For at bevare mit gode forhold til kollegaerne skal jeg afholde mig fra at svare på alt, hvad der er sagt, i alle detaljer.

Hr. Steenholdt fremsatte nogle bemærkninger om Grønlands situation og om bloktilskuddet i fremtiden. Om det vil jeg bare sige, at forhandlingerne om bloktilskuddet i fremtiden jo vil ske med udgangspunkt i det resultat, vi nåede sidst, og i lyset af de aftaler, vi indgik om analyser, og i lyset af den økonomiske udvikling, som måtte ske i Grønland frem til næste gang, vi skal forhandle om den grønlandske økonomi.

Så kom hr. Jens Thoft her til sidst med nogle bemærkninger om forsvaret, og om det vil jeg bare sige, at her har vi jo et område, hvor der er indgået aftaler også omfattende 1994.

Med hensyn til debatten om selve finansloven søgte regeringspartiernes ordførere, fru Pia Gjellerup, hr. Peter Duetoft, hr. Bilgrav-Nielsen og hr. Ole M. Nielsen, jo – jeg havde nær sagt against all odds – at fastholde debatten om selve finanslovsforslaget.

Det var noget af en præstation. Den er jeg fuld af respekt for, og jeg har svært ved at sige, at ret meget af det, der blev sagt af regeringspartiernes ordførere, stred mod de opfattelser, jeg har. Sådan skal det være, og det er godt, det er sådan.

Ser man på debatten i øvrigt, må man sige, at nogle hovedtræk er der jo. Oppositionen – eller jeg skulle måske af hensyn til hr. Jes Lunde sige den borgerlige side af oppositionen – har efter min opfattelse i sine mange indlæg vist en svaghed med hensyn til ideer og en mangel på løsninger.

Vi fik jo ikke fra Venstre og De Konservative, hvad jeg opfattede som et reelt forhandlingsudspil om finanslov 1994. Det, man ønskede af os, var: helt væk med den nye kurs. Det var en ændring, der betød færre, ikke flere i arbejde, og det var en forbedring af underkuddet, som kun fremkom ved et forsøg på slagtning af Lønmodtagernes Dyrtdsfond og dermed fremrykning af nogle af de skatteindtægter, som man i finansredegørelsen for en måneds tid siden sagde var et skjult aktiv for staten, men som oppositionen på det tidspunkt nægtede at man overhovedet kunne inddrage i sine overvejelser. Der gik altså ikke mere end få uger, før netop disse skjulte reserver blev inddraget i oppositionens overvejelser om dog

i hvert fald optisk at fremstille et modspil til regeringen, der kunne se ud, som om det hang sammen.

Men jeg må indrømme, at jeg havde svært ved helt at opfatte Venstres og De Konservatives udspil til forhandling som andet end et udspil til agitation og netop ikke til forhandling. Det er jo fattigdom at komme med en fortsættelse af den politik, der har ført os op på den hidtil største ledighed i Danmarkshistorien. Vi skal stadig væk huske, må jeg sige til hr. Svend Heiselberg, selv om der kun er få dage tilbage, at vi arbejder under hr. Henning Dyremoses sidste finanslov.

Det er først, når de næste par uger er gået, at regeringen på alle områder har sin handlefrihed og kan vise, hvad det er for en politik, vi ønsker at tilrettelægge. Vi har med den nye finanslov, som jeg håber og – så vidt jeg kan tælle – også har tro på at Folketinget vil vedtage om ganske kort tid, alle instrumenterne til den nye kurs mod bedre tider. Det er ikke, som fru Anne Birgitte Lundholt var inde på det, et magisk illusionsnummer. Det er et gedigent stykke politik, som der snart er mange andre end fru Anne Birgitte Lundholt selv der vil ærgre sig over ikke at have lod og del i.

For hvad er situationen? Jo, situationen er, at det går bedre med dansk økonomi fra nu af. Det gør det, fordi alle de fundamentale ting i dansk økonomi er i stærk bedring. Vi har styrken til at bryde ud af lavvækstfælden, fordi vi har et stort og tendentielt stigende overskud på vores betalingsbalance, og vi har på alle punkter fået forbedret udgangspunkterne for den vækst især i den private sektor, som skal bære os ud både af arbejdsløshedens og af underkuddets problemer.

Man kan spørge sig, hvad det er, der betyder noget for virksomhederne. Er det ikke afsætning? Er det ikke lave omkostningsstigninger? Er det ikke en lav rente?

Er det ikke sådan, at også industrien nu kommer og siger: Jo, der er vækst i eksportbøgerne? Er det ikke sådan, at der er tilrettelagt en politik, der giver den stærkeste impuls til hjemmemarkedet i mange år? Er det ikke rigtigt, at de danske løn- og omkostningsstigninger er lavere end omverdenens, lavere end på noget tidspunkt i mange, mange år, og er det ikke en kendsgerning, at i en tumultarisk omverden er det lykkedes, selv om EMS'en blev

[Finansministeren]

suspenderet, at føre en politik, der har bragt den danske valuta i ro og tilbage til det udgangspunkt, der var, da EMS'en brød sammen i begyndelsen af august måned, og at det samtidig er lykkedes – og det er vel det allermest bemærkelsesværdige – at få renten ned, så vi har en obligationsrente, der er den laveste, den har været i 30 år, og en diskonto, der er den laveste, den har været i i hvert fald 24 år?

Var det ikke også en kendsgerning, at boligmarkedet som et nøgleområde til at få vendt konjunkturerne, til at få fjernet stivhederne, til at få genskabt mobiliteten og genskabt humøret i den danske befolkning er kommet i en normal gænge igen? Omsætningen er god, priserne er begyndt at stige, og det betyder, at mange af de mennesker, der havde måttet opleve, at deres gæld blev større end deres ejendomsværdi, nu kan opleve, at det retter sig igen.

Hvad skyldes det? Ja, det skyldes ikke bare rentefaldet, det skyldes også, at regeringen så rigtigt i, at det var piskende nødvendigt at få fjernet utrygheden omkring fremtidige skatteregler og få lagt noget til rette, som boligejere og de, der havde tænkt sig at blive boligejere, kunne have tillid til. Det har de vist i deres handlinger at de har.

Så tilrettelægger regeringen med denne finanslov en lempelse af finanspolitikken i størrelsesordenen 12 mia. kr. Vi gør det med vores skattereform, vi gør det ved en lang række initiativer til uddannelse, til fremrykning af investeringer, til støtte til investeringer i den private sektors boligrenovering og fremrykning af statslige, kommunale og andre investeringer. Vi gør det gennem orlovsordningerne, som ikke er et kunstigt jobskabelsesprojekt og ikke er en bombe under finansloven, men som er et grundlag, en ramme, for den nødvendige dygtiggørelse af arbejdsstyrken, som skal være et af vore aktiver, hvis vi skal skabe flere arbejdspladser og en bedre konkurrencesituation. Orlovsordningerne skal også give bedre muligheder for, at småbørnsforældre i perioder selv kan passe deres børn, og skal gennem sabbatordningen give mulighed for, at man kan trække sig ud uden noget bestemt formål i en periode og bl.a. lave løsninger som den, der er fundet med skraldemandsmodellen.

Arbejdsministeren havde lejlighed til at kommentere præcis det punkt tidligere i debat-

ten, og jeg vil bare føje til som en afrundende bemærkning, at den diskussion, der har været ført ude i landet, ikke er en diskussion om, hvorvidt det i den nuværende konjunktursituation er fornuftigt med arbejdsdeling eller ej – det kan være overordentlig fornuftigt – men det er en diskussion om, hvorvidt man ud over de tre gode og forbedrede tilbud, regeringen har fået vedtaget, skal indføre et fjerde, som giver 62 kr. mere om ugen.

Jeg hæftede mig ved, at fru Lilli Gyldenkilde forleden dag, da vi diskuterede samme sag, gik i Radioavisen og sagde, at finansministeren ikke kunne regne, for det passede ikke, at det var 62 kr. Jeg hæftede mig til gengæld også ved, at fru Lilli Gyldenkilde dagen efter kom til mig og sagde, at nu havde man regnet på det i SF's sekretariat, og at det var rigtigt nok, og hun skulle nok finde en lejlighed til at dementere sine beskyldninger mod finansministeren. Jeg var glad for, at hr. Jes Lunde i hvert fald en lille smule indirekte fik viderebragt det dementi i debatten i dag.

Arbejdsløsheden stiger ikke mere. Vi har konstateret, at ikke bare er der et lille absolut fald i den noterede arbejdsløshed. Vi har også kunnet konstatere, at i forhold til de prognoser, vi har arbejdet med, og i forhold til de forudsætninger, der er indarbejdet i finansloven, er faldet i arbejdsløsheden faktisk større. Derfor er det ikke korrekt, når hr. Svend Heiselberg – tror jeg det var – på et tidspunkt i debatten sagde, at vi udskød hele tiden tidspunktet for en vending i beskæftigelsessituationen.

Vendingen indtræder meget nøje og præcis i den takt, regeringen hele tiden har forventet. Det er skildret i budgetoversigten, som på mange måder er et interessant dokument, der kan kræve yderligere studier.

Så skal jeg sige, at det er rigtigt, at vi stimulerer finanspolitikken. Vi noterer os, at SF siger til os med sine ændringsforslag og siger i debatten i dag, at vi kunne have gjort meget mere.

Det ville vi naturligvis lige så gerne, som SF vil det. Vi har bare en anden vurdering af realiteterne, en anden vurdering af de økonomiske sammenhænge, end SF har. Vi har nemlig sat os for at give et mærkbart spark til økonomien – og det er indeholdt i dette finanslovsforslag – et mærkbart bidrag til en større beskæftigelse. Men det er også udformet på en sådan måde i

[Finansministeren]

sin styrke og i sin sammensætning, at der på de finansielle markeder hjemme og i omverdenen er fuld tillid til, at det, vi gør, er midlertidigt, er målrettet, er styrbart, og at vi dermed ikke risikerer at unddrage Danmark det fulde udbytte af rentefaldet. Hvis vi skruer vores økonomiske politik sådan sammen, at vi ved at pumpe de offentlige udgifter ukontrolleret i vejret skyder os selv i at fastholde den meget positive udvikling, der har været på renten, så risikerer vi nemt, at vi kommer til at slå lige så mange virksomheder og arbejdspladser ihjel i den private sektor, som vi skaber ekstra i den offentlige.

Jeg mener, at regeringen med dette finanslovsforslag har fundet præcis den balance, hvor tilliden eksisterer, hvor eksplosionsfaren ikke findes, og hvor der i øvrigt heller ikke er nogen som helst risiko for, at vi i løbet af det kommende år skal blive tvunget ud i hasarderede stramninger eller nye tiltag. Vi har fundet en fornuftig balance. De eneste, der ikke kan tage sig sammen til at indrømme det, er den politiske opposition.

Jeg forstår egentlig godt, at Venstre og De Konservative ikke rigtig har villet bruge dagen i dag til at tale om, hvordan realiteterne er i dansk økonomi. Udviklingen i det virkelige liv, de tendenser, jeg lige har refereret, undergraver de dommedagsprofetier om regeringens økonomiske politik, som man sådan lidt enstønt har hørt fra V og K i alle de måneder, den nuværende regering har fungeret.

Derfor har man hellere villet sætte nogle andre dagsordener i dag. Derfor startede denne debat og fortsatte i nogle etaper undervejs med endnu en af disse efter min opfattelse pinlige episoder, der giver folk lede ved det danske Folketing, gør folk trætte af dansk politik.

Vi fik lavet et nyt selvmål for politikerstanden i stil med agentursagen ved, at man med V og K i spidsen – med mange bidragydere fra den kant – fik gjort en stor del af finanslovsdebatten til en debat om de nordjyske motorveje. Nej, i virkeligheden kun en af dem, i virkeligheden kun spørgsmålet om, hvor hurtigt den skulle laves. Hvordan kunne det gå sådan? Ja, det kunne gå sådan, fordi der var udkommet en trafikhandlingsplan i går, en trafikhandlingsplan med mange gode visioner, en trafikhandlingsplan, som Folketinget burde gøre sig megen umage med at diskutere, når medlem-

merne har læst den, når medlemmerne har sat sig ind i den, når medlemmerne har forholdt sig til sammenhængene, en trafikhandlingsplan, som også vil få sin egen debat her i Folketinget efter nytår.

Men vi fik i utide en lille lokalpolitisk debat, en lille fladpandet mistænkeliggørelsesdebat. Der var nogle, der var oppe og snakke om forligsbrud. Der var nogle, der var oppe og påstå, at regeringen ikke ville have en høj aktivitet på anlægsarbejder.

Lad mig sige det så klart, som det overhovedet er muligt: Regeringen overholder sine forlig. Regeringen overholder, må jeg sige til hr. Engell, både de skriftlige og de mundtlige aftaler, regeringen har med oppositionen. Regeringen vil selvfølgelig ikke revidere aftaler, uden at der er enighed med aftaleparterne om det.

Trafikministeren har skrevet i trafikhandlingsplanen, at han gerne vil diskutere, om man i enighed mellem forligsparterne kan ændre en tidsplan på en enkelt vej, så andre projekter kan fremskyndes.

Jeg har forstået debatten sådan, at der er nogle, der synes, det principielt er værdifuldt at bygge vejene især dér, hvor der er få biler. Det kan jeg se et stærkt argument for: Så slides der ikke så meget på dem. Så holder de måske længere. Men det er jo dybest set det, debatten her handler om. Den handler ikke om, at nogen ville drømme om at bryde indgåede aftaler.

Men det har vist været en meget, meget fast etableret formel også under de forrige regeringer, at ingen har anfægtet en regerings ret til at åbne en forhandling med sine forligsparter. Jeg husker mange, mange, mange eksempler fra borgerligt ledede regeringer, der er kommet med forslag til ændring af forligsaftaler og har skrevet nedenunder som sig hør og bør: Det kan vi selvfølgelig kun gøre, hvis vi er enige med dem, vi har aftalerne med.

Her er ikke tale om noget nyt fænomen. Det indtryk kunne man få ved debatten, og derfor synes jeg, det krævede nogle bemærkninger.

Så skal jeg føje til, at det er en forkert opfattelse, som flere har givet udtryk for, at regeringen har slået af på det ambitionsniveau, der blev markeret i statsministerens åbningstale om fremrykning af offentlige investeringer. Dét gav vi udtryk for, at vi i løbet af de nærmeste år ville fremrykke anlægsarbejder i størrel-

[Finansministeren]

sesordenen 10–15 mia. kr. Det er stadig væk vores hensigt, og det gør vi allerede i år med 3 mia. kr. på det statslige område og yderligere ved at give kommunerne mulighed for at fremrykke 3 mia. kr. på deres område.

De fremrykkede investeringer i stat og kommune er selvfølgelig en del af bidraget til den opgang i beskæftigelsen, som vi vil opleve også i det kommende år: Større aktivitet på serviceområdet, ekstra uddannelsesindsats, et styrket hjemmemarked i det hele taget. Det er også vigtige bidrag til det.

Danskerne får i det kommende år ud over dækning for inflationen en 5½ pct. realindkomstfremgang som befolkning. Det er klart, at det skyldes reallønsfremgang i almindelighed. Det skyldes skattereform i særdeleshed. Jeg må igen forholde mig til hr. Svend Heiselbergs og hr. Jes Lundes opremsning af fordomme om denne skattereform.

Hr. Svend Heiselberg sagde: Der er jo ikke nogen lettelser! I hvert fald tror jeg, hr. Svend Heiselberg tilføjede: Folk kan jo ikke finde ud af, om der er nogen lettelser! Det sidste kan jeg være tilbøjelig til at give hr. Svend Heiselberg ret i.

Hr. Jes Lunde sagde – og det har vi også hørt før – at det kun er de rige, der får lettelserne. De små betaler.

Jeg mærkede mig, at et meget, meget distingveret medlem af Socialistisk Folkeparti, tidligere medlem af Folketinget Jørgen Lenger, forleden dag meldte sig ud af SF og gjorde det med den begrundelse, at det var for gennemskueligt, at SF ikke havde ret i sine stadige påstande om, at de lave indkomster tabte på denne skattereform.

Lad mig derfor repetere, hvad kendsgerningerne er. Kendsgerningerne er, at alene i kraft af skattereformen vil det typiske billede for de ledige, for efterlønnerne og for de lavtlønnede være 300-400 kr. om måneden i lettelse i 1994.

For en almindelig folkepensionist vil situationen være, at vedkommende i 1994 som enlig sammenlignet med 1993 får efter skat 2.800 gode danske kroner mere til sig selv og skal bruge 200-300 kr. af dem til at betale grønne afgifter. Situationen for et folkepensionistægtepar vil være 5.500 kr., og der skal bruges 400-500 kr. af dem til at betale de grønne afgifter.

Det er stadig væk en kendsgerning, at ni ud af ti familier får lettelser, og det hænger sammen med den måde, skattereformen er skruet sammen på. Vi letter på trækprocenterne frem til 1998 med 40-45 mia. kr., vi betaler halvdel med bruttoskat eller arbejdsmarkedsbidrag, vi betaler en fjerdedel med grønne afgifter, og det, der er spændende, er: Hvordan betales den sidste fjerdedel? Den betales af dem, der i dag profiterer helt legalt eller for nøgles vedkommende ved utilstrækkelig selvangivelse eller ved udnyttelse af de huller, der er i vores skattesystem. Det er et forholdsvis beskedent mindretal, der bidrager med den fjerdedel. Bidraget kommer gradvis, men det betyder, at for almindelige danskere vil der være en fordel i 1994, og den vil være større i 1995, endnu større i 1996, 1997 og 1998, også efter arbejdsmarkedsbidraget, også efter de grønne afgifter; og de, der betaler for det, er dem, der har levet i hullerne.

Det er rigtigt, at de få vellønnede, der ikke har udnyttet hullerne, får i kroner og øre mest, men det er også en kendsgerning, at selv om man overhovedet ikke ville lette marginals-katten deropad, ville det bidrag, der var – det demonstrerede SF under sommerens forhandlinger – til fordeling blandt alle de andre, være 150 kr. om måneden.

Jeg skal anholde de betragtninger, der har været gjort med hensyn til bruttoskatten som noget, der bare var en skrue, man kunne bruge. Bruttoskattens beregningsmåde og niveau er fastlagt som alle andre brikker i skattereformen frem til 1998.

Der blev også gjort nogle bemærkninger specielt om den del af de grønne afgifter, som er benzinafgiftsforhøjelsen. Det spillede en rolle ved et par punkter i debatten. Fru Anne Birgitte Lundholt spurgte således, om den lille del af benzinafgiften, der vedrører skrotningsforslagets finansiering, bortfalder igen.

Det spørgsmål er forkert stillet, for det, vi gør, er, at vi hvert halve år fra 1. april lægger ekstra 5 øre på benzinafgiften for derved hurtigere at nå op på det slutniveau, som allerede var fastlagt ved sommerens beslutninger i Folketinget. Derfor er den ekstraintdægt en engangsindtægt, som modsvarer en engangsudgift til at betale skrotningen for de biler, som under alle omstændigheder ville være blevet skrottet. Men jeg tror, at det forslag med den

[Finansministeren]

sammensætning vil have en overordentlig fornuftig virkning på fornyelsen af bilparken og på forbedring af miljøet, og derfor er det lykkeligt, at det har kunnet lade sig gøre at gennemføre det i så stor hast her i Folketinget.

Pensionisterne har været nævnt. Det bliver de i alle disse debatter. Derfor er det vel også nødvendigt endnu en gang at sige: Pensionisterne rammes ikke, pensionisterne behandles rimeligt, ja, de behandles godt. Selv før den realindkomstfremgang, der ligger i reguleringen fra 1993 til 1994 af selve pensionerne, og som også giver dækning for pensionisternes grønne afgifter, er det 95-96 pct. af alle de husstande, der er pensionister i, der får forbedringer ved regeringens reformer. De 4 pct., der taber, taber ikke, fordi de er pensionister. De taber som andre tabere i skattereformen, fordi de har helt usædvanlige kombinationer af indkomst og fradrag, da fradragprocenten er meget høj. Mange af dem er folk, der har noget husgæld, og de er selvfølgelig hjulpet af et andet fænomen, som spiller en ganske stor rolle i økonomien i øjeblikket, nemlig muligheden for at omlægge gamle højt forrentede lån til nye lænregeløbende lavt forrentede lån.

Regeringen har på det seneste med præcision lavet et tillæg til skattereform og pensionsreform, hvor vi hjælper en gruppe, som ikke var udpræget tabere, men som ikke havde fået de samme fordele ved skattereformen som andre i samme indkomstklasse, nemlig den type af familier, hvor der er en nøgen folkepension eller førtidspension hos den ene ægtefælle og en forholdsvis lav arbejdsindkomst hos den anden ægtefælle.

Dette forslag retter op på den økonomiske situation for næsten 50.000 familier her i landet, og det gør det for erhvervsindkomster for den ægtefælle, der er i arbejde, op til lidt under 200.000 kr. ud fra den betragtning, at dér, hvor indkomsten er større, indeholder skattereformen og dens muligheder for overførsel af skattefordele en kompensation, som er rigelig.

Så har der også i dag antydningssvis været diskussion om, at regeringen har sparet på de 4.000-6.000 mennesker, der er over 70 år, og som fortsat er i arbejde. De får ikke automatisk det fulde grundbeløb. De bliver ligestillet med deres artsfæller blandt de 67-69-årige, som firkløverregeringen allerede i 1982 bragte ind under nøjagtig den ordning, som nu kommer

til at gælde for alle, der er fyldt 67 år, nemlig at der ikke er nogen modregning i grundbeløbet for nogen form for opsparing, for nogen form for pension, for nogen form for ægtefælleindkomst, men der er en modregning, hvis man som enlig tjener over 106.000 kr. i egen arbejdsindkomst, og det svarer til for de lavest lønnede, at man kan have op til 27 timer om ugen uden at få modregnet en eneste krone i grundbeløbet.

Dermed har regeringen også fuldt levet op til og vil fortsat konsekvent leve op til, at grundbeløbet skal være, som vi har sagt det, det faste fundament for al pensionsopsparing. Man skal vide, hvad man har at rette sig efter, hvis man går på pension som 67-årig eller mere og lægger an til at have en pensionsopsparing at supplere med.

Det er også en misforståelse, som nogen videregavte i dag, at vi har forringet vilkårene for pensionsopsparing. Faktisk er situationen, at pensionsopsparing bliver stærkt begunstiget i de kommende år, så at de, der har en indtægt ved siden af folkepensionen, skattemæssigt begunstiges af, at de får en lettelse på deres trækprocent på linje med alle os andre, men ikke kommer til at betale det selv, sådan som vi gør, der er i arbejde, via et arbejdsmarkedsbidrag.

Hr. Niels Anker Kofoed var på et tidspunkt sidst i debatten inde på situationen på Bornholm. Jeg har meget forståelse for de særlige problemer på Bornholm. Som hr. Niels Anker Kofoed vist godt forudså det, kan jeg se flere problemer end løsningsmuligheder i ideen om at undtage Bornholm helt eller delvis fra statskat, men jeg hæftede mig ved en særlig detalje i hr. Niels Anker Kofoeds indlæg, nemlig betragtningen om fraværet af en regionalbank efter Bornholmerbankens forlis.

Jeg forstod godt de synspunkter og forstår godt de vanskeligheder, der på ethvert punkt i landet vil være, når en for en egn dominerende pengeinstitution af en eller anden grund kommer i vanskeligheder. Vi har situationen nu med Varde Bank, og jeg tror ikke, der vil være meget forståelse i Ribe Amt, hvis Venstre og De Konservative prøver at unddrage kunderne og låntagerne i Varde Bank en fornuftig løsning som den, Nationalbanken på det offentlige vegne har forhandlet igennem, men som forudsætter, at Folketingets Finansudvalg godkender et aktstykke om statslig garanti.

[Finansministeren]

Det lån, der skal ydes til afviklingselskabet i Varde Bank, er et lån, der skal ydes, så det bliver muligt at minimere tabene ved det krak, der ellers ville være sket, og for at der kan blive tid til at afvikle de aktiver – mere eller mindre tvivlsomme – som har været der på grund af en tidligere ledelses letsindige dispositioner, og som desværre har indhentet en ny ledelse, en dygtig ledelse, som med al kraft forsøgte at få denne regionale bank til at fungere igen, men som desværre blev skyllet til side af den gamle råddenskab.

Det er det problem, vi står med. Det er det problem, regeringen sammen med Nationalbanken har præsenteret en løsning på, og jeg synes, at det ville være værdigt og også det eneste rigtig værdige, hvis Folketinget meget, meget bredt kunne støtte den løsning.

Det er ikke den nuværende regering, der har sat penge til i Varde Bank. Det er heller ikke den nuværende regering, der har startet redningsaktionen for Varde Bank, men den nuværende regering har al mulig forståelse for, at det startede allerede under den forrige, og at vi her har at gøre med et pengeinstitut af en sådan tyngde og betydning for en egn, at det ville være katastrofalt for erhvervslivet i den egn, hvis kreditlinerne blev kappet, hvis indskudene gik tabt.

Dér er jeg nødt til at appellere til samvittigheden hos Venstre og De Konservative, nødt til at appellere om, at løsningen – hvortil dagsordenen sådan set skriver sig selv – kan blive båret igennem i bred enighed, hvis man ikke vil gøre mere skade end højst nødvendigt.

Det er jo ikke sådan, at køberne har stået i kø i denne sag. Det er ikke sådan, at der har ligget et antal muligheder, man frit kunne vælge imellem, og det synes jeg man skulle tænke en ekstra gang over i den samlede opposition.

Hr. Svend Heiselberg og hr. Kim Behnke var med nogle betragtninger, som jeg ikke synes var særlig smagelige, inde på de problemer, der kan være for patienter, der står i kø, specielt hjertepatienter. Dér tror jeg det er nødvendigt at sige, at det ikke er nogen god og sund basis for en diskussion om, hvordan man løser problemet, at nogle prøver at rive andre i næsen, at de gerne vil have, at folk dør, og at de har et andet menneskesyn, hvad jeg tror hr. Svend Heiselberg var inde på.

Vores opfattelse af det er, at man selvfølgelig skal nedkæmpe disse ventelister og gøre det i det offentlige system, gøre det ved at tilvejebringe – som regeringen har gjort det i aftaler med amterne – de nødvendige midler, men også den nødvendige smidighed i det offentlige system, for der er ikke meget ekstra kapacitet at hente ved, at læger, som vi har uddannet i det offentlige sygehusvæsen, flytter deres arbejdsplads over til et privatvæsen og får en højere løn dér. Det er de samme mennesker, vi skal bruge til at løse opgaven.

Vi skal være optaget af af al kraft i det offentlige sygehusvæsen at tilvejebringe løsningen på det her så hurtigt som overhovedet muligt, og det er så også i sin tur en del af den generelle kamp, vi skal føre for en fornyelse af arbejdsmetoderne i hele vores offentlige sektor.

Hvis vi skal bevare vores velfærdsmodel, hvis vi skal skabe forståelse for den også fortsat, så er omstillinger, smidighed, vilje til utraditionelle løsninger og vilje til en kappestrid mellem de offentlige institutioner indbyrdes også en del af løsningen.

Man kan spørge afslutningsvis, om vi overhovedet har nogen mulighed for at bevare denne velfærdsmodel. Det mener jeg vi har, så længe vi så konsekvent, som denne regering forsøger på det, fører en politik, der styrker beskæftigelsen, for så er det – som man kan se i budgetoversigten – at skattetrykket falder, så falder udgiftstrykket, og så begynder underskuddet også at falde, selv om vi giver os selv rum og penge til at løse kvalitets- og venteliste-problemerne i den offentlige service.

Man spørger også, om velfærdsmodellen er truet af, at vi ikke kan skaffe de nødvendige job, og af, at vi overhovedet ikke har mulighed for at realisere en tilstrækkelig stærk og bæredygtig vækst.

Det tror jeg er en alt for pessimistisk vurdering. Vi har prøvet i finansrederegørelsen fra regeringens side at angive, hvilke muligheder vi tror der er, men vi skal selvfølgelig sige til os selv afslutningsvis, at hvis vi i løbet af de kommende 10 år vil nærme os noget, vi med rette kan kalde fuld beskæftigelse, så har det tre forudsætninger.

Det har en global forudsætning om opgang ikke mindst i Europa, fortsat lav rente, succes for det, der nu er accepteret i GATT, men også

[Finansministeren]

– og det kan være en bemærkning til hr. Svend Heiselberg – en forståelse hos de rige lande for, at de bidrag, vi yder for at sætte udviklingen i gang, hvad enten det gælder Østeuropa, eller det gælder den tredje verden, også er bidrag, der vender tilbage som vore egne kunder, som vores egen sikkerhed, som vores egen mulighed for at trække verdensøkonomien ud af dødvandet.

Derfor er der en global vinkel, der må få regeringen til at afvise de synspunkter, især Venstre har ført frem om, at vi skal gå ned i ambitionsniveau i vores internationale engagement.

Det er den ene forudsætning.

Den anden forudsætning er, at vi selvfølgelig selv med omtanke og med energi skal satse på den produktion, på de varer, på den service, der er udvikling i, der er teknologi i, der er kvalitet i, selv skal sørge for de offentlige forudsætninger i form af uddannelses- og forskningsindsats m.v., som skal til, for at det kan lade sig gøre, og selv skal sørge for det samspil mellem den offentlige og den private sektor, som er en del af billedet.

Den tredje forudsætning er, at vi også har viljen til det, jeg plejer at kalde intelligent omfordeling af arbejdet. Det er det, regeringen har søsat i form af de tre nye orlovsordninger.

Vi har lagt en langsigtet linje. Vi har sørgt for, bidraget til, at alle de fundamentale størrelser i dansk økonomi ser bedre ud – omsider. Det er ikke noget mirakel. Det er et resultat af en handlekraft og en ansvarlighed over for det, der er hovedproblemet i danskernes hverdag, arbejdsløsheden, som man ikke har set i de mange år, der gik forud.

Formanden:

Der blev lidt røre i salen, da finansministeren brugte udtrykket en fladpandet diskussion, og det giver mig anledning til at sige, at selv om det ikke i sin formulering var en udtalelse om medlemmer, så skal man være forsigtig med formuleringer, der kan misforstås.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg kan godt forstå, at finansministeren ærgres sig over politiske selvmål, specielt politiske selvmål, som bliver skabt ved, at vi endnu en gang må se en indbyrdes strid mellem regeringspartierne bevæge sig op i de højder, der

har været tale om i folketingsalen her. Inderligt uenige er et medlem af den socialdemokratiske gruppe, den radikale gruppeformand og et medlem af regeringen. Det kan jeg godt forstå at ministeren er ærgerlig over.

Men jeg kan ikke forstå, at ministeren kan betegne De Konservatives og Venstres fælles ændringsforslag som havende total mangel på idé og total mangel på indhold, specielt ikke i betragtning af, at finansministerens egne folk har brugt ganske lang tid og sagligt arbejde på at vurdere disse mange forslag i sammenhæng.

At der er forskel på vores vurdering af beskæftigelsesvirkningen af forslagene, stammer bl.a. fra, at Finansministeriet ikke anerkender Industriministeriets beregninger vedrørende behovet for hjemmeservice, og det stammer fra, at Finansministeriet ikke anerkender vismændenes beregninger over beskæftigelsesvirkningerne af CO₂-afgiften. Det er de to væsentligste afvigelser, og det er en af årsagerne til, at vi har afvist de beregninger, der fører til, at finansministeren estimerer udkommet af forslagene meget lavt.

Men så vil jeg gerne takke finansministeren for, at vi nu her i Tinget får bekræftet, at skattereformen betyder negativt udkomme for nogle pensionister her i Danmark. Det har vi søgt at få en minister til at sige det sidste halve år.

Nu sagde finansministeren de forløsende ord: Ja, nogle pensionister, måske mange pensionister i egen bolig, taber på skattereformen.

Tak til finansministeren! Nu har vi endelig fået den bekræftelse, vi hele tiden har vidst vi burde have.

(Kort bemærkning).

Engell (KF):

Jeg tror, det er første gang, at en finansminister i forbindelse med tredje behandling af finansloven må inkassere en næse for sin tale her i Folketinget.

Jeg vil gerne sige, at jeg mener, at det indlæg, finansministeren havde, var usædvanlig arrogant over for Folketinget.

Statsministeren har ikke i dag haft tid til og mulighed for at være til stede under tredjebehandlingen af finansloven, og finansministeren tillod sig helt utrolig uacceptabelt en kritik, der var polemisk i sin form og usaglig i sit indhold, og hvor finansministeren kritiserede den debat, som fandt sted bl.a. om den trafikplan,

[Engell]

der jo dog indgår som en del af de offentlige investeringer og dermed af regeringens finanslov.

Den diskussion, der fandt sted – hvorunder trafikministeren heller ikke havde tid til at være til stede i Folketinget – førte dog til et svar fra kommunikationsministeren, og jeg mener, at diskussionen, hvori en række af regeringspartierne medlemmer deltog, var saglig, var korrekt og var relevant i forhold til tredjebehandlingen af finansloven.

Derfor må jeg sige til finansministeren, at hvis det er arbejdsmetoden, hvis det, at man i Folketinget i forbindelse med tredjebehandlingen af en finanslov diskuterer et væsentligt spørgsmål om, hvilken status regeringens trafikplan har i forhold til de offentlige investeringer, bliver betegnet som noget, der fører til politikerlede, så ved jeg ikke, hvad tredjebehandlingen drejer sig om.

Det giver mig anledning til den principielle bemærkning, at vi har en flertalsregering, en regering, der træffer sine egne beslutninger, så vidt jeg ved, meddeler dem og derefter, når der opstår intern uenighed i regeringspartierne – som vi jo også oplevede det i forbindelse med trafikdebatten – appellerer til oppositionens ansvarlighed. Jeg vil gerne sige til finansministeren, at det ikke er den måde, man skaber dialog på i det danske Folketing.

(Kort bemærkning).

Ivar Hansen (V):

At være minister betyder jo at være tjener – også over for Folketinget, i særlig grad over for Folketinget. Det synes jeg at finansministeren skulle tænke lidt på, for finansministeren har jo den svaghed, at han en gang imellem anlægger en meget nedladende tone over for det høje Ting. I dag har vi så fået prædikatet »en fladpandet debat« i forbindelse med finansloven. Jeg vil gerne sige på vegne af Venstres folketingsgruppe, at det finder vi er en helt uacceptabel form anvendt af en minister.

Så bliver der nævnt et par eksempler på sager, som det er helt uacceptabelt at bringe frem – forleden dag Miljøagenturet og i dag spørgsmålet om den nye trafikhandlingsplan. Jeg vil gerne sige om specielt de nordjyske motorveje, at det er jo milliardprojekter. Men husk på, at når Folketinget forsigtigt spørger til den slags ting, hænger det jo sammen med, at regeringen

ikke har sit flertal på plads. Når vi spørger nærmere til tingene, falder flertallet fra hinanden. Så er det da ikke urimeligt, at Folketinget spørger, hvor vi er henne.

Så sagde finansministeren, at oppositionen i dag havde bidraget til at skabe politikerlede. Jeg tror – jeg vælger at tro – at finansministeren lidt ufrivilligt med sine udtalelser her i dag om fladpandethed i Folketinget har ydet et ganske markant bidrag til politikerleden, hvis en sådan eksisterer. Jeg håber, finansministeren vil skamme sig i en stille stund.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Fladpandet diskussion eller ej, det er jo et vurderingsspørgsmål, kan jeg forstå.

Jeg vil gerne sige til finansministeren, at når jeg tog ordet i det, finansministeren kaldte lokaldebat, så var det, fordi hr. Risgaard Knudsen her fra talerstolen anklagede den tidligere regering og dermed også Venstre for forligsbud, hvad angår Storebæltsforliget.

Min påstand var – og er – at de justeringer, den tidligere regering foretog, ikke forrykkede sluttidspunktet for anlægsarbejderne på eller åbningstidspunktet af de nordjyske motorveje, og derfor brød vi ikke forliget. Som dokumentation herfor må jeg henvise til spørgsmål 2 af 9. september 1992, stillet til finanslovsforslaget for 1993 i Finansudvalget. Af svaret fremgår det, og jeg citerer fra side 142 i betænkningen: »I forhold til finansloven for 1992 er der ikke foretaget ændringer i angivelsen af de forventede åbningstidspunkter.«

Min påstand var rigtig, til trods for at hr. Risgaard Knudsen lagde meget kraft i at mistænkeliggøre mig. Det forsøg skal ikke lykkes. Og derfor bør finansministeren også lade sine skolemestertendenser gå ud over rette vedkommende.

Finansministeren (Lykkesoft):

Jeg vil bare sige, at formanden jo markerede, hvad der var indholdet i det, jeg sagde. Det var ikke nogen karakteristik af et enkelt medlems indlæg, men det var en bemærkning, som gik på den mistænkeliggørelse, der fortsatte dagen igennem i forhold til regeringens vilje til at overholde indgåede forlig. Man kan gå hen og forvisse sig i protokollen om, hvad der blev sagt. Det gik på mistænkeliggørelsen af rege-

[Finansministeren]

ringen. Der var ikke noget grundlag for det. Det var præcis derfor, jeg allerede i de første minutter af denne debat tog ordet for på regeringens vegne at præcisere, hvad formuleringerne omkring motorvejene handlede om, nemlig at det var et oplæg til en diskussion med forligspartier.

Alligevel fortsatte mange medlemmer fra Venstre og De Konservative dagen igennem med at bruge udtryk som forligsbrud heroppefra. Det var det, det udtryk, som ophidsede hr. Engell og hr. Ivar Hansen så voldsomt, gik på. Og lige præcis den karakteristik af den opførelse – når det blev dementeret fra starten af debatten – synes jeg var passende.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg må tilstå, at jeg også blev lidt overrasket over den tale, som finansministeren holdt. Naturligvis over de ord, der blev brugt, men også over en anden ting, der kom frem, hvor han i forbindelse med et forsvar for regeringens politik og i en polemik mod SF fremdrager, at et SF-medlem har meldt sig ud, og at det har været offentliggjort i pressen. Når finansministeren bruger, hvad en udmeldt SF'er har sagt, som argument, udnytter ham som sandhedsvidne i sin argumentation, synes jeg ærlig talt, han er langt ude. Når han er nødt til at bruge Jørgen Lenger som sandhedsvidne for det, han siger, har han ikke meget tillid til sin egen argumentation.

Men siden vi nu skal ned på det niveau, vil jeg da gøre finansministeren opmærksom på, at jeg får mange breve fra udmeldte socialdemokrater. Jeg får virkelig mange breve fra udmeldte socialdemokrater.

Jeg kan sige til finansministeren, at der er to hovedlinjer i det, de skriver til mig. Den første er, at de har meldt sig ud, fordi Socialdemokratiet er drejet vældig meget til højre det seneste års tid. De er meget utilfredse med, at Socialdemokratiet foretrækker at samarbejde med borgerlige partier frem for med SF. Der er faktisk mange socialdemokrater, der har meldt sig ud, fordi de er dybt utilfredse med det højreskred, der har fundet sted med den nye regering, og de er dybt utilfredse med, at Socialdemokratiet foretrækker CD og Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti frem for SF. Sådan er det.

De er også dybt utilfredse med den skattereform, som blev gennemført, og utilfredse med, at jo mere man tjener, jo større skattelettelser får man. Det er faktisk en fordelingsprofil, som mange udmeldte socialdemokrater ikke bryder sig om.

Så jeg kan sige til finansministeren, at vi sandelig også får mange henvendelser fra tidligere socialdemokrater.

Formanden:

Ja, man skal være forsigtig med, at formanden ikke bliver utilfreds med, at taletiden overskrides.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg har ondt af regeringen. Jeg har så ondt af regeringen! 9 ud af 10 vinder på skattereformen, men 9 ud af 10 tror ikke, at de gør det. Og nu er det altså også lykkedes at finde en SF'er, der ikke har fattet skattereformen. Til lykke med det, skatteminister. Og så er han endda ikke SF'er længere. Jamen til lykke da – selv om Jørgen Lenger som ansat i Muskelsvindfonden burde være konfronteret med masser af eksempler på pensionister, der lige præcis taber på reformen – taber så meget på reformen, at socialministeren har forstået budskabet og derfor i forgårs hastefremsatte et forslag, som redder nogle af dem! Til lykke med det! SF støtter gerne, og er der andre grupper, regeringspartierne vil samle op blandt de lavtlønnede, så støtter vi gerne.

Men selv om nogle af disse grupper, der vitterlig rammes – ellers havde socialministeren jo ikke fremsat forslaget, går jeg ud fra – nu reddes, og det er godt nok, er der fortsat 37.400 pensionistfamilier; som har direkte tab. De kan være atypiske af mange forskellige årsager, men der er fortsat 37.400.

SF har kritiseret – og det vil vi fortsat gøre, uanset om Jørgen Lenger har forstået skattereformen eller ej – at de højtlønnede får uforholdsmæssigt store skattelettelser, mens de lavtlønnede lige knap kan få det til at hænge sammen. Og når man tager de grønne afgifter i 1995 og 1996 med, så kan de ikke. Og det vil vi fortsat kritisere.

Når nu finansministeren siger, at 9 ud af 10 vinder på skattereformen – og det tror jeg er rigtigt, det tror jeg er ubestrideligt – så vil vi

[Jens Thoft]

interessere os for den sidste tiendedel. Hvad er det for nogle lavtlønnede grupper blandt den sidste tiendedel, som fortsat taber? Ja, der er jo altså 37.400 pensionistfamilier.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Nu var det jo en lang tale, finansministeren holdt. Jeg hæftede mig ved én sætning. Jeg ved ikke, om den stod i manuskriptet, men den blev i hvert fald sagt: De fundamentale ting er i orden i dansk økonomi nu.

Så var det, jeg tænkte, at hvis det nu havde været en anden regering og det havde været en konservativ finansminister, der havde sagt, at de fundamentale ting i dansk økonomi var i orden, så ville der nok have været en socialdemokratisk ordfører, der havde sagt: Nej, for til de fundamentale ting i dansk økonomi hører også spørgsmålet om arbejdsløsheden.

Jeg synes, det skal siges, at det er lidt underligt, at den socialdemokratiske finansminister ikke stærkere lægger vægt på, at det er et kæmpe problem for det danske samfund, at vi har den arbejdsløshed, og oven i købet konkluderende siger: De fundamentale ting er i orden i dansk økonomi.

Så ville jeg ellers have rost finansministeren. Det er der jo ikke så mange der har villet indtil nu. Det var udtalelsen om, at man ikke skal bygge motorveje dér, hvor der ikke er trafik. Det er jeg helt, helt enig i. (*Munterhed*). Fuldstændig enig i, og jeg støtter også finansministerens synspunkt om motorvejene i Nordjylland, selvfølgelig.

Jeg vil så måske forsigtigt foreslå, at finansministeren også kigger lidt på Øresundsprojektet. (*Tilråb*). Nej, det er vedtaget, hvor meget trafikken bliver dér, og jeg tror nok, det svarer nogenlunde til motorvejstrafikken på den dér bane deroppe mod Hjørring. Det er ca. det samme.

Dermed er konklusionen også stjerneklar: Vi må have lagt Øresundsprojektet i finansministerens sikre hænder; så kommer der en vurdering, som bliver fremlagt for Folketinget, som viser, at man ikke skal bygge motorveje, hvor der ikke er trafik til det. Altså: Projektet skal nyvurderes.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil afstå fra at kalde finansministerens indlæg for fladpandet debat, et fladpandet indlæg, men af en eller anden grund kommer jeg til at tænke på Henrik Ibsens »Peer Gynt«. Jeg tænkte på den situation, hvor han sidder med et løg og piller det og siger:

»Det var en ustyrtelig mængde lag!

Kommer ikke kernen snart for en dag?

Nej – Gud om den gør! Til det inderste indre

er altsammen lag – bare mindre og mindre.«

Formanden:

Hr. Kim Behnke for et indlæg i anden omgang.

Kim Behnke (FP):

Finansministeren kom jo vidt omkring i sin besvarelse. Så vidt omkring, at det lykkedes at træde adskillige af Folketingets medlemmer over tærerne. Om det var bevidst fra finansministerens side, stod uvist, indtil finansministeren minsandten gik op og bekræftede udtalelsen.

Finansministeren brugte formuleringen, at regeringen jo havde fået sin politik til at lykkes, eftersom det nu var sådan, at arbejdsløhedskurven var knækket.

Hvis man ser på arbejdsløhedskurven som en form for kurs, kan man da håbe, at regeringens kurspleje lykkes, men problemet for regeringen er, at den kursgevinst, som man håber vil komme, ikke er realiseret endnu. Jeg brugte i mit hovedindlæg oven i købet citater fra regeringens egen Budgetoversigt – den sidste, der er kommet, nr. 4 – hvor det på side 9 tydeligt og klart fremgår, at faldet i ledigheden foregår i et langsommere tempo end det, man egentlig havde regnet med. Og det skyldes, at den nye orlovsordning midlertidigt bremser væksten i arbejdsstyrken.

Altså: Der sker ikke et knæk i ledigheden. Det, der sker et knæk i, er den registrerede ledighed, og dér er det jo, at rigsstatistiker Zeuthen ganske klart og utvetydigt har gjort opmærksom på, hvordan man misbruger de statistiske oplysninger om ledigheden.

Der er ikke tale om, at der er skabt nye arbejdspladser for 1994. Det eneste, der er tale om, er, at man har placeret en hel masse mennesker i forskellige former for såkaldt uddan-

[Kim Bøhnke]

nelse, på orlov og i andre former for parkering. Men regulær beskæftigelse er de pågældende mennesker ikke blevet sat i.

Finansministeren undgik behændigt at kommentere spørgsmålet om det markante skisma, der findes mellem, at man ønsker at sætte mennesker på orlov med det argument, at vi har arbejdsløshed, samtidig med at vi for en enkelt faggruppe, eksempelvis sygeplejerskerne, har den helt absurde situation, at vi skal importere sygeplejersker f.eks. fra Sverige for at besætte alle ledige stillinger. Og nu oplever man altså, at en lang række sygeplejersker vil benytte sig af orlovsmuligheden. Det er Ebberød Bank om igen at sætte mennesker på orlov inden for områder, hvor der i forvejen er mangel på tilstrækkelig mange uddannede, kvalificerede.

Så ville finansministeren også gerne give det indtryk, at hvis ikke man får fornøjelse af de skattelettelser – eller skatteomlægninger – regeringen har lagt op til, så er det ens egen skyld. Så er det, fordi man har betjent sig af forskellige former for skatteunddragelse, og så er det, fordi man har opført sig som spekulant og bedrager over for samfundet.

Sandheden er jo den, at en lang række af de familier, som ikke står over for at kunne glæde sig over skattelettelser fra 1. januar, er familier, der har gjort noget så almindeligt som at investere i fast ejendom, et sted at bo. Skal det at have et sted at bo pludselig være noget, der bliver betragtet som skatteunddragelse og spekulation? Selvfølgelig er det ikke tilfældet, og derfor er finansministerens bemærkning også på dette punkt arrogant og uforskammet.

Finansministeren bevægede sig også ind på spørgsmålet om pensionisterne og var synligt irriteret over, at debatten også i dag kom til at handle om pensionisternes forhold. Til gengæld var finansministeren jo langt inde i at godskrive oppositionen, at vi har ret i vores antagelser. Hr. Jens Thoft har allerede været inde på nogle af tallene, men skulle finansministeren være i tvivl om ...

Formanden:

Medlemmerne har ganske ret i, at det har været en lang dag, men jeg vil alligevel henstille, at man hører de sidste indlæg i ro.

Kim Bøhnke (FP):

... hvilke grupper pensionister der vil blive

ramt af skattereformen, og som vil få et decideret tab, kan finansministeren søge megen klogskab i det notat, Socialministeriet udarbejdede den 16. december i år, der er overgivet til Folketingets Socialudvalg. Heraf fremgår ikke alene de konkrete tal for, hvor mange pensionistfamilier der bliver ramt, men der gives også et bud på, hvor mange der yderligere bliver ramt som følge af de lovændringer, der sker med lovforslag nr. L 102 og efterfølgende de grønne afgifter. Det er et problem, som finansministeren bliver nødt til at forholde sig til, og som regeringen bliver nødt til at tage ganske alvorligt, selv om en 30.000-35.000-40.000 pensionistfamilier måske ikke er så mange i statistisk sammenhæng. Man kan jo ikke servere det budskab for de enkelte pensionistfamilier, at de bare skal lukke munden og bekymre sig udenom, fordi det statistisk ikke er ret mange mennesker, det drejer sig om. Det er en overlegen og uforskammet måde at behandle landets pensionistbefolkning på.

Finansministeren bevægede sig også ind på spørgsmål om sygehuse og nævnte specifikt hjertepatienterne, men finansministeren brød sig ikke om, at særligt undertegnede havde draget det spørgsmål frem i debatten. Problemet for finansministeren og regeringen er jo, at på grund af de ideologiske blokeringer, regeringen har, er der mennesker her i landet, der dør, mens de står på venteliste, fordi regeringen ikke vil tillade, at de pågældende patienter bliver behandlet på f.eks. danske private hospitaler eller behandlingssteder – eller måske endnu mere nærliggende i udlandet. Det er en kynisk betragtning, at det offentlige skal løse det, og hvis ikke det offentlige kan løse det, må folk bare vente. Der er altså en række mennesker i dette samfund, som dør, mens de står på ventelisten, og det hører ingen steder hjemme at holde så fast på sin ideologi, at det skal koste menneskeliv.

Finansministeren sagde så, at der skal være tid til omstilling og smidiggørelse af sundhedssektoren. Men den omstilling og smidiggørelse er jo stort set umulig, når man bare på Århus Kommunehospital har 60 forskellige overenskomster, fordi et hav af fagforeninger har hver deres regelsæt – lige fra portørers til overlægers – som de slår hinanden i hovedet med. 60 overenskomster på et enkelt hospital vidner om, at den omstilling og den smidiggørelse,

[Kim Behnke]

der skal til, ikke kan lade sig gøre, så længe Socialdemokratiet har deponeret sin handlekraft i lommen på fagforeningerne, hvorimod private hospitaler som f.eks. Mermaid Clinic i Ebeltoft netop har lært af de fejl, det offentlige har begået, og sørger for kun at indgå ganske få overenskomster med det resultat, at de forskellige personalegrupper formår at samarbejde.

Til sidst svingede finansministeren sig også op til næsten at invitere til en debat om Varde Bank-situationen. Det har tidligere i dag været diskuteret, hvorvidt andre spørgsmål var relevante for finansloven, men jeg er da principielt enig med finansministeren i, at spørgsmålet om Varde Bank er særdeles relevant. Der er faktisk tale om, at Folketingets Finansudvalg har udsigt til med regeringens stemmer at vedtage et aktstykke, som belaster de danske skatteydere med en garanti på over 4 mia. kr. Men også det spørgsmål blev mere eller mindre fejlet ind under finansministerens almindelige bemærkninger om, at han stort set ikke gad diskutere med Folketinget.

Det er, som flere andre har sagt, en usædvanlig arrogant finansminister, vi oplever, og jeg gad vide, om finansministeren havde vist samme arrogance i sit indlæg, hvis ikke det var, fordi finansministeren var i spidsen for en flertalsregering. Det er første gang i 22 år, vi har en flertalsregering, der fremsætter et finanslovsforslag, men det tegner sandelig ikke godt for andre flertalsregeringssituationer, hvis det har den adfærdsregulerende virkning på finansministeren, at ministeren bliver så usædvanlig arrogant; det tegner ikke godt for debatten og for folkestyret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 116 stemmer (S, KF, V, CD, RV og KRF) mod 17 (SF og FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (15/12 93):

Udtræder: Claus Larsen-Jensen (S)

Nyt medl.: Ole Espersen (S)

Udtræder: Peter Hansen-Nord (V)

Nyt medl.: Fogh Rasmussen (V)

Retsudvalget (15/12 93):

Udtræder: Claus Larsen-Jensen (S)

Nyt medl.: Ole Espersen (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 17. december 1993, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er oplået i salen.

Mødet hævet kl. 19.37